

ISRAELS HOOP VERLEVENDIGD

OF

WAT HOOP IS EN HOE ZIJ ONDERSCHIEDEN WORDT VAN HET
GELOOF.

ALSMEDE AANMOEDIGINGEN VOOR EEN HOPEND VOLK. ISRAËL
HOPE OP DEN HEERE: WANT BIJ DEN HEERE IS GOEDERTIERENHEID,
EN BIJ HEM IS VEEL VERLOSSING. PSALM 130:7.

Dit noemt men een der psalmen van den opgang, die de priesters en de Levieten zongen, wanneer zij de trappen van den tempel opgingen. Maar dit daargelaten, het is een psalm, die ons een verklaring van den biddenden vorm des schrijvers geeft, en een vermaning tot Israëel om op God te hopen.

Vers 1. "Uit de diepten roep ik tot U, o Heere! dat is, uit diepe of grote benauwdheden, "Heere! hoor naar mijne stem, laat uw oren opmerkende zijn op de stem mijner smekingen." Het laatste woord verklaart het voorgaande, als wilde hij zeggen, met de stem bedoel ik de strekking en den geest van mijn gebed. Er zijn woorden in een gebed, en er is geest in een gebed, en door den geest die in het gebed is, onderscheidt men of de woorden dood, levenloos, geveinsd, of warm, vurig en ernstig zijn: en God, die de harten doorzoekt, kent de mening van den Geest, dewijl hij naar God voor de heiligen bidt. Romeinen 8:27. Vers 3. "Zo Gij, HEERE! de ongerechtigheden gadeslaat, HEERE! wie zal bestaan! Hier belijdt hij, dat door de wet alle mensen voor God moeten vallen voor altoos, omdat zij haar overtreden hebben en de overtredingen niet weer kunnen goedmaken. Maar zich snel indachtig makende de genade van God in Christus, zegt hij in vers 4. "Maar bij U is vergeving, opdat Gij gevreesd wordt." Dan antwoordt hij, zeggende, vers 5. "Ik verwacht den Heere, dat is in al zijne beschikkingen, ja hij verdubbelt het, zeggende, mijne ziel verwacht, en ik hoop op zijn woord."

Door de herhaling dezer woorden geeft hij te kennen dat velen zich tevreden stellen met hun lichamelijke tegenwoordigheid aan God te geven terwijl hun harten verre van Hem zijn tot aan het andere einde der aarde, maar wat hem betrof hij deed niet aldus. Vers 6. "Mijne ziel wacht op den Heere, meer dan de wachters op den morgen, ik zeg, meer dan de wachters op den morgen." Als wilde hij zeggen, gelijk het gesteld is met hen, wie de nacht verveelt hetzij wegens de duisternis, of vermoeiende reizen of omdat zij ernstig ziek zijn, voor wie de nacht allerdroevigst en treurig is, als degenen die snakken naar het aanbreken van den dageraad, zo wacht ik op den Heere, dat Zijne tegenwoordigheid met mijne ziel zij. Zo, en meer dan zij, ja "meer dan zij die wachten op den morgen, " wacht ik op U. Dan komt hij tot de woorden, welke ik tot tekst gekozen heb, zeggende: "Israël hope op den HEERE, want bij den Heere is goedertierenheid, en bij Hem is veel verlossing."

In welke woorden wij vinden, ten eerste, een opwekking, ten tweede, een reden voor die opwekking, en ten derde een verklaring van die reden. "Israël hope op den HEERE, " dit is de opwekking, "want bij den HEERE is goedertierenheid, " dit is de reden daarvoor, "en bij Hem is veel verlossing, " dat is de verklaring der reden.

TEN EERSTE ENE OPWEKKING.

In de opwekking moeten wij op drie zaken letten.

Ten eerste op de zaak daarin vervat,

Ten tweede, op de wijze waarop die wordt uitgedrukt,

Ten derde op de gevolgtrekkingen die als van zelf daaruit voortvloeien.

Ten eerste de zaak, die in de opwekking vervat is.

Wij zullen allereerst spreken over de zaak die in den tekst vervat is, en die doet zich aan ons oog voor onder 3 hoofdpunten. Ten eerste Een plicht, Ten tweede. Een regel om dien plicht goed te volbrengen. Ten derde, de personen, die dezen plicht zo moeten volbrengen.

Ten eerste de plicht, en dat is de hoop, "Israël hope." Door welke woorden iets vooraf aangenomen, en iets van groot gewicht te kennen gegeven wordt.

Hetgeen vooraf verondersteld wordt is geloof, want wanneer wij in goeden zin over de hoop spreken en anderen duidelijk den plicht voorschrijven om te hopen, dan besluiten wij, dat dezulken reeds geloof hebben, want, geen geloof, geen hoop. Te hopen zonder geloof, is hetzelfde als te zien zonder ogen, of te verwachten zonder grond: want "dat geloof is een vasten grond der dingen, die men hoopt" zowel met betrekking tot de genade als tot de leer van het geloof. Hebrëen 11:1. Gelooft zo iemand? Neen. Hoopt hij? Ja. Als het eerste waar is, dan is het tweede een leugen, hij die nooit geloofd heeft, heeft ook nooit gehoopt op God. Derhalve, wanneer hij zegt "Israël hope op den HEERE, " dan veronderstelt hij vooraf het geloof en bedoelt dus, dat hij tot gelovigen spreekt.

De belangrijke zaak, die te kennen gegeven wordt, is, dat de hoop een voortreffelijke eigenschap bezit om Israël te schragen in al hun moeilijkheden. Het geloof is voortreffelijk in deze, de hoop in die, en de liefde weer in een andere zaak. Het geloof zal doen hetgeen de hoop niet doen kan. De hoop kan doen hetgeen het geloof niet doet, en de liefde kan dingen doen, die volkomen onderscheiden zijn van de daden des geloofs en der hoop. Het geloof loopt in de voorhoede, de hoop in het midden en de liefde in de achterhoede: "en nu blijft geloof, hoop en liefde." 1 Corinthiërs 13:13. Het geloof is de moedergenade, want de hoop wordt uit haar geboren, en de liefde vloeit voort uit beiden.

Maar, nu wij over het geloof en de hoop spreken, moeten wij u er een weinig van laten zien.

1. Het geloof is uit het gehoor, Romeinen 10:17, de hoop door de bevinding. Romeinen 5:3,4.

2. Het geloof komt uit het horen van Gods woord, de hoop uit het vertrouwen dat het geloof in Gods woord heeft. Romeinen 4:18.

3. Het geloof gelooft de waarheid van het Woord, de hoop wacht op de vervulling daarvan.

4. Het geloof grijpt dat einde der belofte aan, dat het dichtst bij ons, namelijk, zoals het in den Bijbel staat, de hoop grijpt dat einde der belofte aan, dat aan den troon der genade verbonden is, want die belofte is gelijk een sterk kabeltouw, dat met 't een einde aan een schip en met het andere einde aan het anker vastgemaakt is: de ziel is het schip waarin het geloof is, en waaraan het naaste einde van dezen kabel vastgemaakt is, maar de hoop is het anker dat aan het andere einde van dezen kabel is, en daarin tot in het hart bevestigd is. Als het geloof en de hoop aldus de beide einden der belofte aangrijpen dan gaat het schip veilig voorwaarts.

5. Het geloof ziet op Christus, als gedood, begraven en opgevaren, en de hoop op Zijne wederkomst. 1 Corinthiërs 15:1-4. Het geloof ziet op Hem ter rechtvaardigmaking, de hoop ter heerlijkheid. Romeinen 4:1-8.

6. Het geloof strijdt voor de leer, de hoop voor een beloning, Handelingen 26:6.

7. Het geloof voor hetgeen in de Bijbel is, de hoop voor hetgeen in den hemel is, Colossenzen 1:3-5.

8. Het geloof reinigt het hart van kwade beginselen, 1 Johannes 5:4,5. De hoop van slechte gewoonten, 2 Petrus 3:11,14. Efeziërs . 5:8, 1 Johannes 3:3.

9. Het geloof zet de hoop aan 't werk, de hoop zet de lijdzaamheid aan het werk. Handelingen 28:20, 9:9. 10. Het geloof ziet door het Woord Gods op Christus, de hoop ziet door het geloof over de wereld in de heerlijkheid, Galaten 5:5.

Aldus verlost het geloof, en aldus verlost de hoop. Het geloof maakt zalig door zich aan God in Christus vast te klemmen. 1 Petrus 1:15. De hoop maakt zalig door de ziel te overreden om alle moeilijkheden en wederwaardigheden, en alle tegenspoeden die zij (de ziel) tussen deze en de volgende wereld zal ondervinden, te verdragen. Romeinen 8:24. Beschouw de zaak in de volgende eenvoudige gelijkenis. Er was een zeker koning die iemand tot zijn kind aannam, hij kleepte het met een kleed gelijk aan dat der koningskinderen, en beloofde, dat indien het in zijns vaders veldslagen strijden wilde, en in zijns vaders wegen wandelen wilde, het ten laatste een aandeel in 's vaders koninkrijk zou hebben. Het heeft de aanneming, en het koningskleed verkregen, maar het deel in 's vaders koninkrijk nog niet, maar de hoop op dat aandeel zal het in 's vaders veldslagen doen strijden, en in zijne wegen doen wandelen, en zo zal het 's konings voetstappen drukken. Ja, al ontmoet het vele dingen die een strekking hebben om het van zijn doel af te trekken, zo zal het nochtans bij de gedachte aan het beloofde aandeel in het koninkrijk door deze moeilijkheden heen slaan, en alzo zich zelve vrijwaren voor een verwoesting, welke die verleidingen over hetzelfde zouden doen komen, en ten laatste zal het door de hoop een persoonlijk bezit krijgen van de heerlijke erfenis.

De hoop heeft een dik vel en kan menige duw verdragen, zij doet het geduld aan als een opperkleed, zij kan door een zee van bloed waden, zij kan alles verdragen als het maar voor de vreugde is, die haar wacht. Van hier dat het geduld "de verdraagzaamheid der hoop" genoemd wordt, omdat het de hoop is, die de ziel en geduld en lijdzaamheid doet oefenen onder het kruis, totdat de tijd komt om de kroon te ontvangen. 1 Thessalonicenzen 1:3. De Psalmist betuigt daarom hen, die de waarheid geloofd hebben, om op de vervulling daarvan te wachten, gelijk hij zelf gedaan heeft. "Ik verwacht den Heere, "" mijne ziel verwacht, "" en ik hoop op zijn woord." Het is uit gebrek aan geloof dat zo vele voorbarige belijders, die zo op hun geloof gestoft hebben, niet in staat geweest zijn in de dagen van verdrukking de alarmtrom te verdragen. Hun hoop in Christus strekte zich niet verder uit dan tot dit leven, en daarom zijn zij de ongelukkigsten onder alle mensen.

De Psalmist brengt ons daarom door het aansporen tot dezen plicht vier zaken in gedachtenis.

1. Dat de beste dingen voor de gelovigen nog komen moeten.
2. Dat zij, die geloofd hebben, nog moeilijkheden zullen ondervinden, vóór zij hen bereiken.
3. Dat de genadegift der hoop de enige weg is, om deze moeilijkheden te overwinnen.
4. Dat zij, die hoop bezitten en haar naar behoren beoefenen, gewis ten laatste die hoop zullen genieten, die voor hen is bewaard in den hemel.

1. Dat de beste dingen nog achter zijn en voor de gelovigen bewaard worden, dit wordt openbaar uit een recht beoefenen van deze genadegave. "Want de hoop, die gezien wordt, is gene hoop: want hetgeen iemand ziet, waarom zal hij het ook hopen? Maar indien wij hopen hetgeen wij niet zien, zo verwachten wij het met lijdzaamheid." Romeinen 8:24,25. De hoop leeft niet door het gezicht, zoals het geloof doet, maar de hoop vertrouwt het geloof, zoals het geloof het Woord Gods vertrouwt, en houdt zo de ziel in stille verwachting op hetgeen de Heere haar ten laatste zal doen genieten. Maar ik zeg, zelfs de natuurlijke werking van deze genadegift, doet zien, dat de beste dingen eens gelovigen nog achter in bewaring zijn.

Misschien vraagt gij mij, welke zijn die dingen? En ik kan u ten eerste, in het algemeen zeggen dat het hemelse dingen zijn, eeuwige dingen, die dingen, die daar zijn, waar Christus is zittende aan de rechterhand Gods. Johannes 3:12, 2 Corinthiërs 4:18, Colossenzen 3:1. Kent gij ze nu? Het zijn dingen, die "het oog niet heeft gezien, en het oor niet heeft gehoord, en die in het hart des mensen niet zijn opgeklommen." Jesaja 64:4, 1 Corinthiërs 2:9. Kent gij ze nu? Het zijn dingen, die in betrekking staan met de volgende wereld, voor de gelovigen, wanneer zij in de

volgende wereld komen: er over spreken kunnen wij, het wezenlijk bestaan ervan kunnen wij nu geloven en door de hoop kunnen wij, en het zal was zijn zo te doen, nu op hen wachten, maar te weten wat zij zijn, of de heerlijkheid er van te genieten op een andere wijze dan door het geloof, die dit zegt, bedriegt zich zelve. Het zijn dingen die nu nog te groot zijn om in onze harten binnen te komen, en dingen die te groot zijn, om indien zij erin waren, daar weer uit te komen, of met onzen mond uitgedrukt te worden.

Daar is bijv. de hemel zelf, de heerlijke hemel, weet iemand wat dat is? De berg Zion, het hemelse Jeruzalem, en het ontelbare gezelschap van engelen, vat iemand al deze dingen? De onsterfelijkheid en het eeuwige leven, wie begrijpt, wie kan ons verklaren wat dat is? Er zijn beloningen voor diensten, en voor den arbeid der liefde, die men hier tot Gods eer gedaan heeft, weet iemand, welke deze zijn zullen? Er zijn paleizen en slaapsteden der heerlijkheid, en plaatsen om te wandelen onder de engelen, weet iemand, wat deze zijn? Er zullen harpen en hemelse triomfliederen zijn, weet iemand hier op aarde wat deze zijn zullen? Er zal dan een kennen, een genieten en heerlijk juichen zijn met de profeten, apostelen, en martelaren, en met alle gelovigen, maar op welke heerlijke wijze dit zal plaats hebben weet niemand onzer. Daar zullen wij elkaar zien en kennen van aangezicht tot aangezicht, en voor altoos met al onze betrekkingen, samenzijn, met onze vrouw, met onzen man, met ons kind, met vader, moeder, broeder of zuster, met allen, die in het geloof gestorven zijn, maar hoe heerlijk zij er zullen uitzien, wanneer wij hen zien zullen, en hoe wij elkaar zullen liefhebben wanneer wij met hen zijn, dat is nog voor ons verborgen, dat mogen wij hier niet weten. 1 Thessalonicenzen 4:16,17.

Daar zijn gedachten, en woorden, en wegen voor ons, waaraan wij nooit in deze wereld hebben kunnen denken. De wet was slechts de schaduw, het evangelie slechts het beeld, maar wat zal de werkelijkheid zelf zijn, wanneer die tot ons komt, of liever wanneer wij daarheen gaan, wie kan het vatten? Hebr. 10:1. Indien wij nooit God, noch den verheerlijkten Christus, noch den Geest des Heeren, noch de diepte des bijbels, of zelfs zoveel als één dag der eeuwigheid gezien hebben en toch zullen wij al deze dingen zien en hebben hoe is het dan mogelijk dat de dingen, die voor ons zijn weggelegd, die het voorwerp onzer hoop behoren te zijn, door ons in deze wereld verstaan zouden worden? Nochtans zijn ons aanduidingen gegeven over hun goedheid en grootheid.

1. Over hun goedheid, en wel

1. daarin dat de heilige Geest niet wil dat de dingen, die hier zijn, enigermate met hen vergeleken zonden worden, van hier dat alle dingen hier ijdelheden genoemd worden, niets en minder dan niets. Jesaja 40:15-17. Nu, indien de dingen, alle dingen, die hier zijn, met zulk een verachting beschouwd worden, wanneer zij met die van hiernamaals vergeleken worden, en toch dingen, die zo groot zijn in het oog van den vleselijken mens, dat deze gewillig is om er zijn leven en zijn ziel voor te wagen, wat moeten die dingen dan wel groot zijn, welke de Heere bereid heeft voor degenen, die op Hem wachten en hopen?

2. Hun goedheid blijkt ook hieruit, dat wie ook maar enig begrip over hen heeft, zoals zij in Gods woord geopenbaard zijn, hetzij koning of bedelaar, wijze of dwaze, hij werpt deze wereld gewillig met verachting achter zich voor de hoop dier dingen. Psalm 73:24, Hebr. 11:24-26,37-40.

3. Van hun goedheid wordt zelfs getuigenis gegeven in het geweten dergenen, die hen haten. Neem de onreinste mens in geheel het land, de mens die zo aan zijne lusten gebonden is, dat hij liever gevaar loopt van in het diepste der hel te zinken dan zijn boze wegen te verlaten, en vraagt zo iemand zijn oordeel omtrent de dingen der toekomstige wereld, en hij zal met 't hoofd schudden en zeggen: zij zijn goed, 't zijn de besten van allen.

4. Maar de gelovigen hebben het beste begrip van hun goedheid, want de Heere laat soms enige zoete sappen van hen uit zijn woord in hun hongerige zielen druppelen.

2. Maar zo goed als zij zijn, zo groot zijn zij ook, "O hoe groot is uw goed, dat gij weggelegd hebt voor degenen, die U vrezen, dat Gij gewrocht hebt voor degenen die op U betrouwen, in de tegenwoordigheid der mensenkinderen." Psalm 31:20.

1. Hun grootheid blijkt hieruit, dat zij het Woord overtreffen, ja het Woord van den Heiligen Geest, de grootheid der dingen, die voor Gods volk bereid zijn, wordt ons niet ten volle geopenbaard in het woord van God. "Geliefden! nu zijn wij kinderen Gods, en het is nog niet geopenbaard, wat wij zijn zullen." 1 Johannes 3:2. Het wordt niet geopenbaard in het woord van God, de dingen waarop wij hopen moeten, zijn zó groot, dat de grootheid er van nooit kon beschreven worden: zij zijn boven het woord, boven onze gedachten en boven onze bevatting! Toen Paulus weer uit het Paradijs neder kwam, waarheen hij opgetrokken was, kon hij geen woord zeggen omtrent hetgeen hij gehoord, en de dingen die hij daar gezien had. Het waren dingen en woorden, die hij gezien en gehoord had, die onmogelijk door een mens verklaard konden worden.

2. Hun grootheid wordt aangeduid door het woord Eeuwigheid, hij die de diepte van dat woord kan pijlen, zal weten welke dingen het zijn. "De dingen, die men niet ziet, zijn eeuwig," 2 Corinthiërs 4:18. Zij zijn "onverderfelijk, onbevlekkelijk, en onverwelkelijk," en worden in den hemel voor ons bewaard. 1 Petrus . 1:4.

3. Hun grootheid wordt daarin getoond, dat een rechte gedachte omtrent hen het hart zo vervullen zal, en dit en het oog tezamen zo zal doen overvloeien, dat het schepsel niet in staat zal zijn om staande te blijven onder het gewicht der heerlijkheid, die daardoor in de ziel gelegd wordt. Helaas! al de dingen dezer wereld zullen niet één hart vervullen, en nochtans een gedachte, die recht is, over de dingen welke God bereid heeft en voor ons bewaart in den hemel, zal het hart vervullen, zelfs tot overloopen toe.

4. De grootheid der dingen van de toekomstige wereld wordt hierin openbaar, dat wij het gezicht van één van de minsten hunner die daar zijn, niet kunnen verdragen, wanneer zij ons getoond worden, zonder hulp van boven. Ik reken dat de engelen onder de minste dingen behoren in de toekomstige wereld, en welk een uitwerking het gezicht van een enkelen hunner op de harten en zinnen der stervelingen had, leert ons Gods woord duidelijk genoeg. Johannes 13:22.

5. Hun grootheid wordt ook hierin aangeduid, dat wij als het ware wederom nieuw moeten gemaakt worden, voordat wij bekwaam kunnen zijn om hen te genieten, daar wij hen met troost genieten moeten. Lukas 20:36. En hierin zal een groot gedeelte onzer gelukzaligheid bestaan, dat wij hen niet alleen zullen zien, maar ook aan hen gelijk zullen zijn, gelijk aan hunnen Koning. Want "wij weten, dat als Hij zal geopenbaard zijn, wij Hem zullen gelijk wezen, Want wij zullen Hem zien, gelijk Hij is." 1 Johannes 3:2. Wij zullen Hem zien, en daarom moeten wij Hem gelijk wezen, want anders zou het gezicht van Hem ons vernietigen, maar omdat wij Hem met troost en eeuwigdurende vreugde moeten zien, daarom moeten Hem gelijkvormig wezen in lichaam en geest. Openbaring 1:17, Filippenzen 3:20,21.

2. Maar om tot ons tweede punt over te gaan, namelijk, dat degenen, die geloofd hebben, dat er zulke dingen zijn, met vele moeilijkheden zullen te worstelen hebben, voordat zij tot hem komen. Dit is zulk een heerlijke waarheid, dat niets daartegen kan ingebracht worden. Vele zijn de verdrukkingen der rechtvaardigen, en door velerlei verdrukkingen moeten wij ingaan in het Koning der hemelen. Handelingen 14:22. Men weet dat de oorzaak dezer verdrukkingen te vinden is:

1. In ons zelve, want de zonde, die zulk een vat op ons vlees heeft, veroorzaakt die tegenstand tegen onze ziel en het welzijn daarvan, die ons voortdurend in moeilijkheden brengt. Vleselijke lusten werken tegen onze ziel, en wereldse lusten evenzeer, 1 Petrus 2:11, Titus 2:12, ja zij blussen onze genadegaven uit en maken hem die wenst te leven, bereid om te sterven. Openbaring 3:2. Ja, door deze dingen rijst er in onze ziel zulk een donkerheid, zulk

een schuld, zulk een vrees, zulk een mistrouwen op, dat wij gewoon zijn, als wij nog een weinig leven, duizenderlei gevolgtrekkingen te maken, dat wij nooit met gerustheid en vrede tot de poorten van het koninkrijk der hemelen geraken zullen. De natuurlijke neiging van elke worsteling der geringste lust tegen de genade dient, indien wij met ons vleeselijk verstand oordelen, om ons aan het twijfelen te brengen, of het werk der genade in ons wel waarheid bevat, en of wij wel zullen aanlanden in de veilige haven der toekomstige wereld. Dit was het, dat Paulus deed uitroepen, "Ik ellendig mens! Wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods?" Romeinen 7:24. Alleen had hij meer wijsheid dan om de natuurlijke gevolgtrekkingen, die het vlees daaruit afleidt, te volgen, en zo beurde hij zijne ziel weer op om te hopen.

2. De zonde veroorzaakt door haar werking in ons niet alleen donkerheid, schuld, vrees, wantrouwen en diergelijke, maar zij maakt ons als 't ware dikwijls kreupel en onbekwaam om tot God te gaan door 't geloof om van Hem vergeving onzer zonden te smeken. Zij maakt 't hart hard, gevoelloos, zorgeloos en levenloos met betrekking tot alle christelijke plichten, en dit is een smartelijke zaak voor een begenadigde ziel. De andere dingen doen twijfel ontstaan en drijven die tot aan de kop toe in de ziel, maar deze gaan aan de andere zijde en klinken hem vast. Nu al deze dingen maken het hopen moeilijk.

3. Want door deze dingen wordt niet alleen het oordeel beneveld en het verstand zeer verduisterd, maar al de vermogens der ziel worden tegen elkaar in krijg gesteld door dingen te bedenken die een rechtstreekse strekking hebben om, zo mogelijk, alle genade, welke God in de ziel heeft ingeplant, uit te roeien en te verdelgen, ja dit doet de ziel uitroepen, "ik ben afgesneden van voor uwe ogen. Psalm 31:23.

4. Voeg hierbij, de tijden waarin de Heere zijn aangezicht voor de ziel verbergt, iets dat bitterder voor de ziel is dan den dood, en toch niets gewoner dan dat bij degenen, die op den Heere hopen. "Hij verbergt zijn aangezicht voor het huis van Jakob, " Jesaja 8:17. Dit wordt ook niet alleen in een vaderlijk ongenoegen gedaan, maar hierdoor wordt de genade levend gehouden, het geloof blijft levend door het Woord, de lijdzaamheid door de hoop, en de hoop door het geloof, maar de geest des gebeds menigmaal door de roede, de kastijding en het verbergen van Gods aangezicht. Hosea 5:14,15, Jesaja 26:16, Hooglied 5:6. Maar deze verberging van dit liefelijke aangezicht is bitter voor de ziel, en doet dikwijls het geloof en de hoop tot op een treurige diepte wegzinken. Want in zulke dagen gaat het met de ziel als met een schip op zee dat rondom in de duisternis gehuld is en nergens een lichtstraal door de nevelen ziet gluren, dan is de ziel gelijk aan een mens die overal rondtast, maar nergens den rechten weg kan vinden, tot hulp en troost derzulken zegt de tekst: "wie is onder ulieden, die den Heere vreest, die naar de stem zijns knechts hoort? als hij in de duisternis wandelt, en geen licht heeft, dat hij betrouwe op den naam des Heeren, en steune op zijnen God, " Jesaja 50:10. Maar het gaat met de gelovigen eveneens als met kinderen, wij zijn veel vatbaarder voor vrees in den nacht dan bij dag. Datgene, derhalve, hetwelk tot hulp strekt voor sommige genadegaven, zal, indien men niet zeer voorzichtig zij, tot beletsel voor anderen zijn.

5. En de vorst der duisternis dezer eeuw blijft ook nooit in gebreke om zich en zijne instrumenten aan het werk te zetten, om, zo mogelijk, van al deze dingen gebruik te maken om ons geloof omver te werpen en onze verwachting op den Heere weg te rukken, gelijk een boom van zijne wortels wordt weggerukt. Job 19:10. Voorwaar! hij kan alle dingen zo uitleggen, dat zij aanstonds door ons geloofd worden. Zoals, wij hebben zonde, derhalve hebben wij gene genade, de zonde woelt in ons, derhalve vrezen wij God niet, er is iets in ons dat het met de zonde houdt, derhalve zijn wij niet wedergeboren, de zonde schuilt in onze beste verrichtingen, waarom zou ik dus hopen? Zo kan hij ons aanvallen op onzen pelgrimstocht en den weg der hope bemoeilijken. En de verbergingen van Gods liefelijk aangezicht kan hij niet alleen tot een oorzaak van smart maken, want dat behoort het werkelijk te zijn maar tot een grond van wanhoop, zodat wij in vertwijfeling besluiten dat de Heere ons

nooit Zijn aangezicht zal doen wederzien. Hoe vele vrome zielen zijn niet door zulke aanvallen van den Satan tot deze verkeerde gevolgtrekkingen gedreven, die alle naderhand dit alles wederom moesten herroepen?

6. En ofschoon een geestelijk verlaten zijnde, een donkerheid der ziel, en schuldgevoel over de zonde, de ondraaglijkste lasten zijn, zo zijn dit evenwel niet alle, want bij dit alles moet de gewone plaag der vervolging nog toegevoegd worden, een andere list die bedacht is om onze hoop ijdel te maken. En hierin zullen wij zeker betrokken zijn, namelijk, als wij godzalig leven. Want hoewel de apostel niet zegt "dat allen die in Christus Jezus willen leven, " dat is, in de gewone belijdenis van Hem, vervolgd zullen worden, zo zegt hij echter wel, dat "allen die godzaliglijk in Hem willen leven, " vervolgd zullen worden. 2 Timotheus 3:12. Nu dit is op zich zelf reeds een verschrikking voor vlees en bloed, en heeft een rechtstreekse strekking om het hopen moeilijk te maken. 1 Petrus 3:6,14. Vandaar dat de mensen die bezeten zijn van een geest der vervolging, wegens hun grootheid en hun tanden (de wetten) gezegd worden een verschrikking te zijn en beroering in hun werken te voeren, en Gods volk is geneigd om voor hen te vrezen (hoewel zij weten dat zij sterven moeten) en hunnen God en Maker te vergeten, en dit maakt het hopen tot een moeilijk werk. Jesaja 51:12,13:1.

1) In de dagen van Bunyan was bij tussenpozen de vervolging om des gewetenswille verschrikkelijk onder de Hugenoten in Frankrijk: onder de Protestanten in Ierland en onder de Dissenters in Engeland. Duizenden vluchten uit 't land om een veilige schuilplaats te vinden bij de wilden in Amerika, daar het hun niet vergund werd langer te wonen in hun eigen land onder slechtere mensen dan de wilden. Duizenden zaten in den kerker te zuchten, waar honderden wegwijnden en gekroond werden met den vreselijken marteldood. Zelfs in onzen tijd moeten degenen, die godzaliglijk willen leven in Christus Jezus nog smaad en spot en hoon verduren. Dat wij nooit des Zaligmakers vertroostende woorden vergeten: "zalig zijt gij, als u de mensen smaden, en vervolgen, en liegende alle kwaad tegen u spreken, om mijnentwil."

7. Want benevens de grimmigheid die op het aangezicht der vervolgers ligt, kan de Satan die waarheden verkleinen en verdragen in onze bevatting, waaraan wij vroeger onze harten verbonden hebben en waaraan wij op het bevel van Christus ons moeten houden. Zo dat zij nu slechts klein en onbeduidend schijnen, en niet waardig zijn om er ons om te bekommeren, dingen die niet waard zijn, dat wij er zoveel gevaar voor zouden doorstaan, die in het uur der beproeving ons liggen aan te staren. Bovendien, het zal ons niet aan valse vrienden ontbreken op elke plaats, die ons de oren zullen doorboren met hun gedurig gefluister, meester, doe u zelve goed. In zulke tijden vallen de sterren van den hemel en worden de krachten der hemelen bewogen, en zo strekt elk ding om ons te verzwakken, of om op zijn minst een struikelblok te leggen op den weg dergenen, die bevolen zijn om op den Heere te hopen. Mattheus 24.

8. Wederom, gelijk de Satan van zijn sluwheid gebruik kan maken om aldus de handen en harten dergenen, die op God hopen, te verslappen en te verzwakken, zo kan hij hierbij nog de treurigheid van een lijdenden staat bijvoegen. Hij kan het verlies van goederen in ons oog tienmaal groter maken dan het werkelijk op zich zelf is, hij kan een boodschapper een verschrikkelijk schepsel maken, en de gevangenis er doen uitzien als de hel zelf, hij kan verbanning en dood volkomen ondraaglijk maken, en als dingen die vermeden moeten worden op gevaar af dat wij anders de zaligheid zullen verliezen. Aldus kan hij vergroten en verkleinen, verkleinen en vergroten, om ons hart in moeilijkheid te brengen en onze hoop weg te rukken.

9. Voeg bij dit alles nog, dat de dingen waarom wij lijden nooit door ons gezien zijn, maar geheel en al buiten ons gezicht zijn: dingen waarvan wel gezegd wordt dat zij groot en goed zijn, maar hiervoor hebben wij slechts het woord en den Bijbel. En wees er zeker van, als hij, die dag en nacht in de weer is om ons te verslinden, er iets aan doen kan, dan zal hij niet nalaten om ons geloof in zulke tijden te benauwen en te bestrijden, opdat het, zo mogelijk, ons

moeilijk worde om het gebod te vervullen dat de tekst hier ons oplegt, namelijk, om op God te hopen.

En dit brengt mij tot het derde punt.

3. Dat de hoop, wel geoefend, de enige weg is, om die moeilijkheden te overwinnen. Abraham zou nooit van vreugde gelachen hebben, indien hij niet gehoopt had, toen de engel hem de boodschap van een zoon bracht, ja, indien hij niet gehoopt had tegenover alle dingen, die gezegd konden worden om hem te ontmoedigen. Genesis 17:17. Vandaar, dat er geschreven staat dat hij "tegen hoop op hoop geloofd heeft, dat hij zou worden een vader van vele volken, volgens hetgeen gezegd was: Alzo zal uw zaad wezen." Romeinen 4:18. Er is hoop tegen hoop, hoop, gegrond op het geloof, tegen de hoop gegrond op het verstand. Hoop gegrond op het verstand zou Abraham doen verwachten dat de belofte zeker onvervuld zou blijven, wegens de doodsheid van Abrahams lichaam en de onvruchtbaarheid van Sara's baarmoeder. Maar hij hoopte tegen de moeilijkheid, door de hoop die uit 't geloof voortspoot, hetwelk vertrouwde in de belofte en de macht Gods, en zo overwon hij de moeilijkheid en verkreeg inderdaad de belofte. Hoop is dus de enige weg ter overwinning. Daarom beveelt Petrus degenen, die lijden, "zijt nuchteren, hoopt volkomenlijk op de genade, die u toegebracht wordt in de openbaring van Jezus Christus." 1 Petrus 1:13. En daarom staat er ook geschreven, gelijk gij vroeger reeds gehoord hebt: "Wij zijn in hope zalig geworden." Romeinen 8:24. De hoop is heerlijk,

1. Tegen die ontmoedigingen, die in onze harten oprijzen.

2. Zij is heerlijk om een mens moedig te maken in de zaak des Heeren.

3. Zij is heerlijk om ons door de moeilijkheden te brengen, die de mensen door verschrikking en beroering in onzen weg leggen.

1. Zij is heerlijk om ons te schragen tegen die ontmoedigingen die in onze harten opklimmen. Romeinen 4. Dit blijkt duidelijk in het voorbeeld van Abraham, die niets anders had dan ontmoedigingen, maar hij had hoop, en deze oefende hij, daarom overwon hij, na een weinig tijds met lijdzaamheid verdragen te hebben, de moeilijkheid en heeft de belofte verkregen. Hebréeën 6:13-18. De reden hiervan is, omdat het de aard der ware hoop is om haar oor van tegenwerkende moeilijkheden af te wenden tot het woord en den mond des geloofs, en bemerkende dat het geloof houvast aan de belofte gekregen heeft, zo zal de hoop, niettegenstaande de moeilijkheden, welke haar trachten te verhinderen, toch blijven verwachten en wachten op de vervulling der belofte.

2. De hoop is heerlijk om iemand moedig te maken in de zaak des Heeren. Daarom zegt de Apostel, "de hoop beschaamt niet," want niet beschaamd te worden, is juist met moed vervuld te worden. Romeinen 5:5. Zo ook Paulus, wanneer hij spreekt over de tegenheden die hij ondervond om de belijdenis van het evangelie, dan zegt hij, dat zij tot zijne zaligheid moeten keren. "Volgens mijne ernstige verwachting en hoop, dat ik in gene zaak zal beschaamd worden, maar dat in alle vrijmoedigheid, gelijk te allen tijd, alzo ook nu, Christus zal groot gemaakt worden in mijn lichaam, hetzij voor het leven, hetzij door den dood," Filippenzen 1:20. Zie hier een man aan den voet van den ladder, die gereed staat om voor zijne belijdenis te sterven, maar hoe zal hij zich nu er in gedragen? Wel, in alle moedige en onschuldige vrijmoedigheid! Maar hoe zal hij dat kunnen doen? O! door de hoop van het evangelie, die in hem is, want daardoor is hij ten volle overtuigd dat de zaak, waarvoor hij lijdt hem in den dag Gods zal vertroosten, en dat hij dan daarvoor beloond zal worden.

3. Zij is ook voortreffelijk om iemand door die moeilijkheden heen te helpen, die de mensen, door verschrikking en beroering, op hunnen weg leggen. Van hier is het dat David, toen hij bijna gestorven was onder de verdrukking zijner vijanden, en toen zijn ziel in rouw en smart daaronder gebukt ging, om weer te herleven en op te staan, tot zijne ziel riep om de hoop wederom in beoefening te brengen, zeggende: "Wat buigt gij u neer, o mijne ziel! en wat zijt gij

onrustig in mij? hoop op God, want ik zal Hem nog loven, Hij is de menigvuldige verlossing mijns aangezichts, en mijn God." Psalm 42:12. Zo zegt hij wederom in den volgenden psalm, als hij tevoren over de verdrukking van den vijand geklaagd heeft, "wat buigt gij u neer, o mijne ziel! en wat zijt gij onrustig in mij? hoop op God, want ik zal Hem nog loven, Hij is de menigvuldige Verlossing mijns aangezichts, en mijn God, " Psalm 43:5. Hoop geeft derhalve, moed en vrijmoedigheid aan de ziel en bewaart dezelve. Hierom wordt zij onze helm, ons hoofddekseel, de helm der zaligheid genoemd. Efeziërs . 6:17, 1 Thessalonicenzen . 5:8. Dit is een gedeelte der wapenrusting waarin de Zone Gods gekleed was, toen Hij in de wereld kwam, en dit is het waartegen niets bestaan kan. Jesaja 59:17. Want wat kan mij deren zolang ik op de zaligheid kan hopen!/? Ik hoop op de zaligheid, dit woord doet alle moeilijkheden verdwijnen als een niet. "De waarheid Gods is een rondas en beukelaar voor dien mens, die zijne hoop in den Heere gesteld heeft. Psalm 91:4.

Aanmoediging om deze genadegave te beoefenen.

En laat mij u nu nog het volgende zeggen om u aan te moedigen, godvrezende ziel, om deze heerlijke genadegave te beoefenen.

1. God heeft, om ons te tonen, dat Hij de hoop goedkeurt aan onze zijde, zich zelven "de God der hope" genoemd Romeinen 15:13, dat is, niet alleen de Bewerker der hoop, maar de God, die een welgevallen heeft in hen, die haar beoefenen, "de Heere heeft een welgevallen aan hen, die Hem vrezen, die op Zijne goedertierenheid hopen, " Psalm 147:11.

2. Hij zal een schild, een schuilplaats zijn voor degenen, die op Hem hopen. "Gij zijt mijne Schuilplaats en mijn Schild, " zegt David, "op uw woord heb ik gehoopt, dat is, hij wist dat de Heere dat zijn zou, want hij hoopte op Zijn woord Psalm 119:114.

3. Hij heeft ons het leven beloofd, waarnaar wij hopen, om ons steeds aan te moedigen om te hopen en alle dingen te verdragen, totdat wij hetzelfde vinden. Titus 1:2. "Om onzentwil is dat geschreven, overmits die ploegt, op hoop moet ploegen, en die op hoop dorst moet Zijne hoop deelachtig worden." 1 Corinthiërs 9:10.

Vraag. Maar misschien zegt gij, wat is het toch, deze genadegave op de rechte wijze te beoefenen?

Antwoord. Gij moet wel acht op uw geloof geven, opdat dat voorspoedig zij, want zodanig uw geloof is, zo zal uwe hoop zijn. De hoop is nooit ziek, wanneer het geloof gezond is, en ook nooit sterk, wanneer 't geloof zwak is. Daarom bidt Paulus dat de Romeinen vervuld mochten worden "met alle blijdschap en vrede in het geloven, " opdat zij overvloedig mochten zijn in de hoop, " Romeinen 15:13. Wanneer een mens met blijdschap en vrede gelooft, dan wordt de hoop sterk en ziet met een zekerheid naar een deel in de toekomstige wereld. Hebt daarom acht op uw geloof, en bidt vuriglijk, dat de God der hoop ulieden vervulle met blijdschap en vrede in het geloven.

2. Leer van Abraham niet te wankelen, te struikelen, of te twijfelen bij het gezicht op uw eigene zwakheid, want indien gij dit doet, dan zal uwe hoop dalen, en de wielen zullen kraken, omdat de olie des geloofs ontbreekt. Maar zegt tot uwe ziel, wanneer gij begint te wankelen en te zinken bij het gezicht van deze dingen, gelijk David deed in de plaatsen, die wij u reeds genoemd hebben.

3. Wees veel indachtig hetgeen de Heere in vroegere tijden voor u gedaan heeft. Houdt uwe bevinding in waarde als een kostbare parel. Romeinen 5:4. "Gedenk aan al den weg, die u de HEERE, uw God, deze veertig jaren in de woestijn geleid heeft, " Deuteronomium 8:2. "O mijn God!" zegt David, "mijne ziel buigt zich neer in mij, daarom gedenk ik uwer uit het land der Jordaan, en Hermon, uit het klein gebergte." Psalm 42:7.

4. Let veel op het einde der dingen, of wel op het einde van deze, en op het begin der volgende wereld. Hetgeen wij van God genieten in deze wereld kan een ernstige hope zijn, of een bewijs dat hetgeen waarnaar wij hopen ten laatste ons deel zal zijn, maar het voorwerp der hoop is in

de volgende wereld. Hebrëen 11:1. Wij moeten dus verschil maken tussen de moeder der hoop, het geloof, de middelen der hoop, het woord, de ernst der hoop Christus in ons, en het eigenlijk voorwerp der hoop, namelijk, de toekomstige wereld en derzelve goedheid. Psalm 119:49, Colossenzen 1:27.

Indien christenen hier niet veel genieten, dan komt het, als ik mij zo eens uit mag drukken, omdat hun hoop braak ligt, en niet genoeg geoefend wordt. Want gelijk het geloof zich niet voeden kan met lijdzaamheid, maar met Christus, en gelijk de genade der hongerigen en dorstigen niet leven kan bij zelfvolheid, maar door den rijkdom der beloftenissen, zo kan de hoop niet hetgeen genoten wordt, tot haar voorwerp maken: "want hetgeen iemand ziet, waarom zal hij het ook hopen?" Romeinen 8:24. Maar het eigenlijke voorwerp der hoop is hetgeen wij niet zien. Laat dan het geloof geoefend worden op den gekruisten Christus tot mijne rechtvaardigmaking, en de hoop op de toekomstige wereld tot mijne verheerlijking, en laat de liefde de waarheid van 't geloof in Christus doen blijken, door daden van vriendelijkheid jegens Christus en Zijn volk, en de lijdzaamheid, de echtheid der hoop, door een geduldig verdragen van datgene, hetwelk mij nu moge opgelegd worden om de oprechtheid mijner belijdenis, totdat de hoop, die voor ons is weggelegd in den hemel tot ons zal komen, of tot dat wij tot haar vergaderd zullen worden, dan is de hoop op haar rechte plaats en wordt wel beoefend. Maar,

4. Wij komen nu tot de laatste zaak waarover wij ons voorgesteld hebben te zullen spreken, welke is, Degene, die hoop hebben en haar wel oefenen, zullen ten laatste zeker die hoop smaken die voor hen is weggelegd in den hemel, dat is, zij die geregeld de genadegave der hoop oefenen, zullen ten laatste het voorwerp der hoop genieten. Hiertoe moeten wij noodwendig besluiten, anders werpen wij de gehele waarheid Gods in eens omver, en de verwachting der besten onder de mensen, ja, indien men hiertoe niet besluit, wat anders volgt dan, dan dat het Atheïsme, het ongeloof, en ongodsdienstigheid de beste dingen zijn, en dat de goddelozen en ongeregelde in den rechten weg zijn?

1. Maar om voort te gaan, dit moet zo zijn, hetgeen duidelijk blijkt, omdat de dingen waarnaar men hoopt onder dezelfde naam der genade geplaatst worden, die leeft in de verwachting van hun. Zij worden hoop genoemd, "verwachtende de zalige hoop, "" de hoop, die u weggelegd is in de hemelen." Titus 2:13, Colossenzen 1:5. God heeft dat kenmerk op hen gezet, om aan te duiden dat zij tot de hoop behoren, en de beloning der hoop zijn zullen. God handelt hierin eveneens als uwe groothandelaars doen met hun goederen die de kooplieden van hun gekocht of bij hun besproken hebben, namelijk Hij zet hunnen naam of hun merk er op, en zegt dan, dit behoort tot deze genade, en dat tot die, maar het koninkrijk der hemelen behoort aan de hoop, want zijnen naam is er op gezet. Dit is derhalve een zaak om te bewijzen dat de dingen, waarnaar gij hoopt de uwe zullen zijn, God heeft ze voor u gemerkt, en zij kunnen niet gegeven worden aan degenen die niet hopen. Dat is, tot hetzelfde doel waarvan gij leest "opdat gij waardig geacht wordt het koninkrijk Gods, voor hetwelk gij ook lijdt." 2 Thessalonicenzen 1:5. Het lijden komt voort uit de hoop, hij die niet hoopt op een woonstede in den hemel, zal er de genoegens en de vriendschap der wereld niet om willen verliezen. Maar zij, die er voor lijden, en dat doen allen op de een of andere wijze, in wien deze genade der hoop ingeplant is, hen heeft God waardig geacht, en daarom heeft Hij die woonstede gemerkt met hun merk, de hoop, omdat zij tot de hoop behoort, en degenen, die hopen gegeven zal worden.

2. Zij, die deze genadegave der hoop oefenen, zullen gewis zich in de hoop verheugen, die voor hen is weggelegd in den hemel, hetgeen hieruit blijkt, omdat, gelijk God haar voor hen gemerkt en terzijde gezet heeft, zo heeft Hij hetgeen Hij aan en met onzen Heere en Hoofd gedaan heeft sedert zijnen dood, tot ditzelfde einde gedaan, dat is, om onze hoop in deze dingen te verzekeren "Hij heeft ons naar Zijne grote barmhartigheid wedergeboren tot een levende hoop, door de opstanding van Jezus Christus uit de doden." 1 Petrus 1:3. De betekenis

is, dat Christus onze ondernemer is, en voor ons den dood onderging, opdat wij de zaligheid en de heerlijkheid deelachtig zouden worden: en God heeft, om te tonen hoe welgevallig 't Hem was dat wij verheerlijkt zouden worden, Christus wederom opgewekt, en Hem uit de banden des doods verlost. Daarom, dit overwegende, zegt Paulus "dat hij roemde in de hoop der heerlijkheid Gods, " namelijk die heerlijkheid, welke de zonden hem ontnomen zou hebben en doen missen, indien Christus niet zijn Middelaar geworden ware. Romeinen 3:23, 5:2.

Maar, wederom, "God heeft hem uit de doden opgewekt en heeft hem heerlijkheid gegeven" en dat wel tot dit einde, "opdat uw geloof en hoop op God zijn zou." 1 Petrus . 1:21. Ik zeg, Hij deed dit met het doel, opdat in u zulk een goede gedachte over Hem zou geboren worden, dat gij in Hem zoudt leren hopen, opdat Hij zou kunnen geven hetgeen waarnaar gij hoopt- namelijk het eeuwige leven. Hij heeft Hem heerlijkheid gegeven en heeft haar in Zijne handen gesteld voor u, die uw Hoofd en Zaligmaker is, opdat gij zoudt zien, hoe gewillig God is, om u de hoop te geven, die gij verwacht, "opdat uw geloof en hoop in God zouden zijn."

3. Opdat wij die hoop hebben en haar op de rechte wijze oefenen, zeker die hoop zouden genieten, die voor ons in den hemel is weggelegd: God heeft het beloofd, en dat wel voor ons aan onzen Zaligmaker. Had hij het aan ons beloofd, dan zou er nog reden kunnen bestaan om te vrezen, omdat wij Hem zo dikwijls tot toorn verwekken door onze gebreken. Maar nu Hij het aan Christus beloofd heeft, nu moet zij zeker tot ons door Hem komen, omdat Christus, aan wien zij beloofd is, nooit oorzaak tot toorn aan God gegeven heeft om haar weer van Hem te ontnemen. En dat zij aan Christus beloofd was, is duidelijk, omdat zij beloofd was vóór de wereld begon: "In de hoop des eeuwigen levens, " zegt Paulus, "welke God, die niet liegen kan, beloofd heeft, voor de tijden der eeuwen." Titus 1:2. En dit is het, wat wij hopen kunnen. Mensen die gewoon zijn om te hopen op 't genot van dat geld of die bezitting, welke door degenen, die getrouw zijn, aan hen beloofd zijn, en voor hen gesteld zijn in de handen van betrouwbare personen, wel dit is het geval, God, die niet liegen kan, heeft haar aan degenen, die hopen, beloofd, en haar voor ons in handen van den vertrouwbaren Jezus gesteld, laat ons daarom hopen dat wij te Zijner tijd zullen zien en genieten wat wij hopen.

4. Ja, opdat alle grond voor twijfel en vrees dienaangaande uit den weg genomen worde, wanneer Christus, die aangaande hetgeen laatst gezegd is, onze hoop is 1 Timotheus 1:1, zal komen, dan zal Hij die genade en barmhartigheid met zich brengen, die zelfs van den rechterstoel al die dingen zal verwijderen die enige strekking zouden hebben om ons van onze hoop te beroven, of van de zaak waarnaar wij hopen. Daarom beveelt Petrus ons "om nuchteren te zijn en volkomenlijk op de genade te hopen, die ons toegebracht wordt in de openbaring van Jezus Christus." 1 Petrus . 1:13. En ook Judas de dienstknecht van Jezus Christus verenigt zich met hem, zeggende: "Bewaart uzelf in de liefde Gods, verwachtende de barmhartigheid van onzen Heere Jezus Christus ten eeuwigen leven." Judas 1:21. Hier ziet gij dus dat er nog genade en barmhartigheid voor ons in voorraad is, genade en barmhartigheid om tot ons gebracht te worden bij de openbaring of de tweede komst van Jezus Christus. Hoe zouden wij van onze hoop afgehouden worden? Want de overbrengende genade zal dan bezig zijn voor degenen, die hier inderdaad de hoop des eeuwigen levens hebben. "En zij zullen zegt de HEERE der heirscharen, te dien dage, dien Ik maken zal, Mij een eigendom zijn, en Ik zal hen verschonen, gelijk als een man zijnen zoon verschoont, die hem dient." Maleachi 3 17.

Niemand kent de verborgen wil des Heeren in al hetgeen Hij in zijn Woord geopenbaard heeft. Daarom worden er vele teksten over 't hoofd gezien, of terzijde gelegd, als zulken welker sleutels te moeilijk gaan, ook ik wil niet roemen op enige bijzondere kennis daarin. Toch dunkt mij, daar de genade en de barmhartigheid niet alleen door Christus gebracht werden, toen Hij in de wereld kwam, maar weer met Hem gebracht zullen worden, wanneer Hij in Zijns Vaders heerlijkheid komt, betekent het, dat gelijk de eerste komst het begin van het eeuwige leven tot ons bracht, toen wij vijanden waren, deze tweede komst het volle genot daarvan tot ons zal

brengen, omdat wij geheiligden zijn, vergezeld met vele gebreken. En dat gelijk door de eerste genade alle onwaardigheid vergeven en vergeten werd, zo ook door de tweede genade, de genade die tot ons zal gebracht worden bij de openbaring van Jezus Christus, alle tekortkomingen in plichten, en gebreken in betrachtingen, zullen vergeven worden, en dat wij krachtens de genade en de barmhartigheid der zegeningen waarop wij hoopten, erfgenamen zullen worden van de zegeningen des eeuwigen levens. Dit zij genoeg over ons eerste hoofdpunt nl. over de aansporing tot hopen.

Ten tweede. Een regel om de plicht der hope wel te vervullen.

Ik zal daarom in de tweede plaats handelen over de rechte vervulling dezer plicht met betrekking tot haar hoogste voorwerp, hetwelk de Heere zelf is. "Israël hope op den Heere." Er is een algemeen en een bijzonder voorwerp der hoop. Over het algemene en gewone voorwerp, namelijk, over den hemel en de gelukzaligheid, heb ik reeds iets gezegd, daarom blijft mij nu nog over om over het bijzondere voorwerp onzer hoop te spreken: "Israël hope op den Heere." De Heere moet derhalve het bijzondere en speciale voorwerp onzer hoop zijn: "Israël hope op den Heere." Nu daar hier niet alleen vermaand wordt tot de vervulling ener plicht maar daar hier een regel is tot een betere vervulling dier plicht, en wel ten opzichte van het bijzondere en speciale voorwerp jegens hetwelk deze plicht vervuld moet worden, zo volgt hieruit, dat de mensen spoedig geneigd zijn, vooral in tijden van moeite en gevaar, zoals nu ook bij de Israëlieten, om hun hoop op andere dingen dan op den Heere te vestigen. Wij hebben hiervan zeer veel in onze dagen gezien. Onze dagen zijn ook inderdaad dagen van moeite en gevaar geweest, inzonderheid sedert de oorsprong der katholieke samenzwering, want toen begonnen wij te vrezen voor ons hoofd, dat wij in onze legersteden verbrand of dat onze kinderen voor onze voeten verpletterd zouden worden.

Maar toen wij tot bezinning kwamen, zagen wij, dat wij een genadigen koning, een goed parlement, een moedige stad, goede burgemeesters, en degelijke wetten tegen hen hadden, en deze dingen maakten wij tot het voorwerp onzer hoop, geheel en al vergetende den regel die ons in deze vermaning gesteld was: "Israël hope op den Heere." Want de Heere behoort toch zowel in tijdelijke als in geestelijke en eeuwige zaken onze hoop te zijn. Daarom werd Israël in de dagen van ouds vermaand om hun hoop op den Heere te stellen: "het is beter tot den Heere toevlucht te nemen, dan op prinsen te vertrouwen." Psalm 118:8,9. En wederom "vertrouw niet op prinsen, op des mensen kind, bij hetwelk geen heil." Psalm 146:3. Dit geeft te kennen dat er in ons een neiging is om God als onze hoop te vergeten en ons vertrouwen op andere dingen te stellen. En wees er zeker van dat wij het des te moeilijker zullen vinden om onze hoop alleen in den Heere te stellen, wanneer er hier dingen zijn, die, hoewel te vergeefs, ons hun hulp aanbieden. Maar het is mijn plan niet om anders over het voorwerp onzer hoop te spreken dan met betrekking tot de volgende wereld. En ten opzichte daarvan moeten wij voorzichtig zijn dat wij in niets anders onze hoop stellen dan in God, in God in de eerste en in de laatste plaats. Hiervoor heeft Hij ons zijn Woord en aan Israël zijne wet gegeven.

1. Wegens zijne eigene genade is Hij het bijzondere voorwerp onzer hoop geworden, zich zelve in den meest bijzonderen zin aanwijzende als het deel zijns volks. Psalm 78:5-7 "De HEERE is mijn deel, zegt mijne ziel, daarom zal ik op Hem hopen." Klaagliederen 3:24 . Hiervoor moeten wij dus goede zorg dragen, dat wij dit voorwerp onzer hoop niet missen. Psalm 146:5. Dit is het speciale voorwerp, het voorwerp bij uitnemendheid, het voorwerp zonder hetwelk wij niet gelukkig kunnen zijn, hetgeen wij nader hopen aan te tonen zo God wil. Jeremia 50:7. God is niet alleen gelukzaligheid in zich zelve, maar het leven der ziel, en Hij is het, die in elk ding goedheid brengt in de volgende wereld, in welke goedheid wij gevonden zullen worden. Jeremia 17:13. En dit verzekert onze Heere Jezus Christus zelf, wanneer Hij zegt "ik ben de weg, " nl. de weg tot het leven en de gelukzaligheid. En nochtans

zegt Hij, "Ik ben de weg tot den Vader" want Hij is het die de springader en de oceaan van gelukzaligheid en zegening is.

Opdat wij dus in de toekomstige wereld erfgenamen van het hoogste goed zouden zijn, daarom heeft God ons erfgenamen van Zich zelve gemaakt, "erfgenamen van God en mede-erfgenamen van Christus," erfgenamen van God door Christus. Romeinen 8:17, Galaten 4:7. Deze God, deze eeuwige God, moet dus noodzakelijk het voorwerp onzer hoop zijn, omdat Hij uit genade onze hoop geworden is. De kerk in den hemel, het lichaam en de tempel van God geheten, moet een woonstede voor hemzelf zijn, wanneer zij volmaakt is, om daarin tot in alle eeuwigheid te wonen. Hierop hopen wij dus, nl. om in die dag in het bezit gesteld te worden van het eeuwige leven, de eeuwige heerlijkheid, 1 Timotheus 6:12,19. Dit eeuwige leven en deze eeuwige heerlijkheid is door God de hoop van Zijn volk. 1 Petrus . 5:10, 1 Johannes 5:20 . En tot dit einde, en tot dezen zegen, worden wij in deze wereld geroepen en wederom geboren, "opdat wij gerechtvaardigd zijnde door Zijne genade, erfgenamen zouden worden naar de hope des eeuwigen levens." Titus 3:7. Het kan ook niet zijn, dat de hemel ooit het deel zou worden dergenen, die hun hoop niet op God stellen, evenmin als een jonkvrouw hopen zou om deel te hebben aan de bezittingen van enen baron, wien zij niet eerst tot haar man genomen had. De hemel, de hemel, is een toverwoord in de mond der wereldlingen, terwijl zij een gesprek over den God des hemels niet verdragen kunnen. Maar zullen dezulken ooit in de heerlijkheid ingaan?

2. God moet het voorwerp onzer hope bij uitnemendheid zijn, Hij moet Degene zijn, naar wien wij verlangen in de toekomstige wereld, of niets kan ons gelukkig maken. Wij willen nu veronderstellen, om deze zaak nader te verklaren, hetgeen niet verondersteld mag worden.

1. Veronderstel dat een mens, wanneer hij sterft, naar den hemel zou gaan, die gouden stad, wat goed zou het hem doen, indien hij niet in het bezit was van den God daarvan? Het zou ten opzichte der aangenaamheid, onsmakelijk zijn, ten opzichte van de duurzaamheid slechts een onzeker ding, ten opzichte van het gezelschap, een verloren zaak, en met betrekking tot 't leven, slechts een plaats des doods zijn. Dit alles bleek bij den val der engelen, want toen zij gevallen waren, wat was de hemel toen voor hen? Veronderstel dat zij er slechts een kwartier gebleven waren na hunnen val, voordat zij uitgeworpen waren, welke liefelijkheid zouden zij er gevonden hebben dan schuldbesef? Welke andere duurzaamheid, dan een voortdurend vallen van geest en verstand? Welk ander gezelschap, dan door allen verlaten te worden? En welk ander leven dan de dood in deszelfs volkomenheid? Ja, als het waar is, zoals sommigen denken, dat zij tot vermeerdering der genade vergund zullen worden om in die plaats binnen te komen om de gelovigen op aarde aan te klagen, wat anders vinden zij er dan, dan hetgeen smartelijk is voor hen?

Het is de tegenwoordigheid Gods die den hemel tot enen hemel maakt in al zijne schoonheid. Daarom zegt David, wanneer hij over den hemel spreekt. "Wien heb ik nevens U in den hemel?" Psalm 73:25. Als wilde hij zeggen, welke blijdschap zou de hemel mij geven, indien ik er zonder mijn God moest zijn? Het is de tegenwoordigheid Gods die den hemel aangenaam zal maken voor de degenen, die de zijne zijn. En gelijk dat het is dat de plaats aangenaam maakt voor de ziel, zo is het 't belang in Hem dat het gezelschap, en de dingen die daar gedaan worden liefelijk maken voor de ziel. Welke vreugde kan hij die zonder God is, ofschoon hij in den hemel zij, met Abraham, Izaäk en Jakob, de profeten en de engelen hebben? Hoe zou hij zich met hun dankzeggingen, lofliederen en jubeltonen kunnen verenigen tot in eeuwigheid, indien hij niet begrepen is in de zegeningen der genade en der barmhartigheid?

2. Veronderstel, dat een mens, wanneer hij stierf, zou leven tot in alle eeuwigheid, maar zonder de nabijheid Gods, welk nut zou hem zijn leven zijn? Wel, het zou vervuld zijn met schrik, donkerheid, verlatenheid, smart en met alle dingen die er toe leiden zouden om zijne ziel bitterheid aan te doen. Getuige degenen die leven in de hel, als 't juist is, om te zeggen dat zij

leven in de hel? Het is even onmogelijk voor een mens om gelukkig te leven, indien hij alles bezat wat de hemel en het leven hem konden verschaffen, veronderstellende dat hij zonder belang in God staat, dan voor een mens die al de genoegens dezer wereld had, indien de zon van hem uit het firmament werd weggenomen. Gelijk alle dingen, hetzij hemel, engelen, hemelse genoegens en vermaken hun ontstaan van Hem hebben, zo wordt hun bestaan door Hem bestendigd en liefelijk gemaakt.

Nu, tot een goede beoefening onzer hope, met betrekking tot dit bijzondere voorwerp er van, moeten wij het volgende in overweging nemen, En nu spreek ik tot allen. Wij moeten Hem recht kennen, wij moeten op de rechte wijze tot Hem komen.

1. Wij moeten Hem recht kennen. Het is de hoofdzaak der gelukzaligheid, en zo om den God des hemels tot onze hoop te maken, Hem oprecht te kennen. Johannes 17:1-3. Niet elke voorstelling of inbeelding, die gij over God moogt hebben, is daarom een bewijs dat gij Hem recht kent. "Bij Hem is gene verandering, noch schaduw van omkering." Jacobus 1:17. Hij is wat Hij is, welke voorstellingen wij ook omtrent Hem mogen hebben. Wij kunnen zowel afgoden en beelden van Hem maken in onze gedachten als sommigen doen in hun huizen en tempels, en wij kunnen even grote, indien dan niet zulke grove afgodendienaars zijn, als zij. Nu, indien gij Hem wilt kennen, dan moet gij naarstig naar Hem zoeken in Zijne werken, in Zijn woord, en in Zijne wegen, opdat gij Hem wellicht moogt vinden en leren kennen, Spreuken 2:1-5, Handelingen 17:27.

2. Geeft acht, wanneer gij Hem gevonden hebt, dat gij tot Hem gaat door Zijnen Zoon, dien Hij geheiligd en in de wereld gezonden heeft om voor zondaars de weg te zijn om tot God te gaan, en draagt zorg, dat gij ten allen tijde op dit pad blijft, want buiten Hem is Hij onverdraaglijk en een verterend vuur.

3. Benaarstigt u zoveel in u is om belang te stellen in Zijnen Zoon, en Hij zal gewillig uw Verlosser zijn, want Hij moet de uwe zijn, voordat Zijn Vader het voorwerp uwer hoop zijn kan. Johannes 3:26. Hij die den Zoon heeft, heeft den Vader, maar hij integendeel die Hem niet heeft, heeft geen van beiden. 2 Johannes 1:9.

4. Vestigt uwen blik niet op vergankelijke rust, maar blijft rusteloos, totdat gij ziet dat er een vereniging is tussen U en den Gezegenden, namelijk, dat Hij is de wortel, en gij een tak, dat Hij het Hoofd, en gij een lid zijt. En dan zult gij weten dat de zaak zo tussen u en Hem staat, wanneer de genade en Zijnen Geest u allen klem hebben doen leggen van uwe rechtvaardigmaking op Hem, en wanneer zij uw hart en uwen wil onderworpen hebben om met Hem "enen geest" te zijn. Romeinen 4:4,5, 1 Corintiërs 6:17.

5. Is dit zo geschied, hoop dan op God, want dan is Hij uwe hoop, dan is Hij 't voorwerp uwer hoop geworden. En denk ter uwer aanmoediging om zo te doen, dat Hij machtig is om uw hart op te beuren, en dat Hij gezegd heeft dit te willen doen bij al degenen die aldus op Hem hopen. "Zijt sterk, en Hij zal ulieder hart versterken, allen gij, die op den Heere hoopt." Psalm 31:24. Het is openbaar, zoals te voren reeds gezegd is, dat er vele moeilijkheden zijn om den weg der hoop lastig te maken, maar God zal al die moeilijkheden licht maken, door de harten dergenen die op Hem hopen te versterken, om te hopen. Hij heeft enen weg om dat te doen, welken geen schepsel verhinderen kan, door het heerlijke werk van den heiligen Geest. Hij kan ons tonen, dat Hij ons lief heeft, opdat Hij onze hoop versterke. En gelijk Hij in ons kan werken ter onzer aanmoediging, zo kan en wil Hij zelf ook op zijn tijd onze hoop beantwoorden, door zelf onze hoop te worden. "Maar de Heere zal de toevlucht zijns volks, en de sterkte der kinderen Israëls zijn." Joël. 3:16.

Ook zijne getrouwheid is een grote bemoediging voor de zijnen, om op de vervulling te hopen van al hetgeen Hij aan Zijn volk beloofd heeft. "Heeft Hij het gesproken, en zal Hij het niet doen?" Toen Hij beloofd had om Israël in Kanaän te brengen vervulde Hij alles tot op een jota toe. Er viel niet één woord van al de goede woorden, die de HEERE gesproken had tot het

huis van Israël, het kwam allemaal." Jozua 21:45, 23:14. Alzo hetgeen Hij met zijnen mond aan David beloofd had, vervulde Hij met zijne handen aan Salomon voor het aangezicht van al de duizenden Israëls. 1 Koningen 8:22-24, 2 Kronieken 6:7-10.

Ten derde. De personen die in deze beoefening dezer hope betrokken zijn.

Ik zal hier niet wederom melding maken van de aanmoedigingen waarover ik tevoren gesproken heb, maar zal dadelijk overgaan tot de behandeling van het derde punt, nl. om u aan te tonen op nog klaardere wijze, wie, en welke bijzondere personen het zijn, die in deze vermaning der hope betrokken zijn.

Zij worden, zoals gij ziet, onder deze algemene benaming begrepen: "Israël hope op den Heere." "En Hij zal Israël verlossen van al zijne ongerechtigheden." Israël moet in den Bijbel op drieërlei wijze verstaan worden.

1. Als Israël naar het vlees.

2. Als degenen, die zodanige niet zijn, noch naar 't vlees noch naar den geest, maar die alleen in hun eigen inbeeldingen en voorstellingen leven.

3. Als dezulken, die Israël zijn uit God en den Geest.

1. Onder Israël moet men dezulken verstaan, die zulks naar den vlees zijn, dat is, degenen die uit de lendenen van Jakob zijn voortgesproten, en die genoemd worden: "Israël naar het vlees, de kinderen des vlezes." Nu, deze zijn als zodanig niet bedoeld in deze vermaning, want uit het vlees komt geen ware geestelijke en eeuwige genade. Romeinen 9:6-8, 2 Corinthiërs 1:10-18. De mensen liggen noch in 't algemeen noch in 't bijzonder onder het verbond der beloftenissen van het eeuwige leven, omdat zij kinderen des vlezes zijn. Filippenzen 3:4-6. Ik geloof dat Jakob wel zulk een geestelijk Vader was als enig mens, die thans het evangelie omhelst, maar zijn geestelijkheid kon niet overgaan op zijne kinderen, die zodanig slechts waren naar het vlees, ik bedoel, die geest en genade die de bekering veroorzaakt en de zaligheid door Jezus Christus. Daarom acht Paulus het vleselijk om hierin te roemen, en zegt ons rondweg, indien hij tot hiertoe Christus aldus gekend had, dat is, als zijn broeder en bloedverwant, naar het vlees, voortaan wilde hij Hem niet langer zo kennen. 2 Corinthiërs 5:16-18. Want ofschoon de kinderen Israëls zijn gelijk het zand der zee, zo zal nochtans niet de menigte, maar slechts het overblijfsel dat de Heere verkozen heeft en roepen zal, behouden worden. Romeinen 9:27, Joël 2:32. Dit is derhalve een pijl in het hart der valse leer waarop de Joden steunden, namelijk, dat zij in den staat der genade en der eeuwigdurende gunste Gods verkeerden, omdat zij de kinderen, de nakomelingen van Abraham, Izaäk en Jakob waren.

2. Maar onder Israël kunnen ook degenen verstaan worden, die zulks evenmin naar den Geest als naar het vlees waren, maar alleen in hun eigene inbeelding en voorstelling. En als de zodanige beschouw ik allen van wie wij lezen in Openbaring 3:9, welke zeiden, dat zij Joden zijn, en zijn het niet, maar liegen." Openbaring 3:9.

Deze houd ik voor die vleselijke belijders, die onder de heidenen voorgaven dat zij Joden in het verborgen waren, wier besnijdenis die van het hart in den geest is, wanneer zij zodanige slechts in hun eigen inbeelding waren en hun belijdenis tot een leugen maakten. Romeinen 2:28,29. Er is ook in onze dagen overvloed van zulke belijders, mensen die noch den Vader, noch den Zoon, noch iets van den weg des Geestes kennen in het werk der wedergeboorte, en die toch beweren dat "zij Joden zijn," dat is, waarlijk en geestelijk het zaad van Abraham, Izaäk en Jakob. "Want die is niet een Jood, die het in 't openbaar is, noch die is in de besnijdenis, die het in 't openbaar in het vlees is, maar die is een Jood, die het in 't verborgen is, en de besnijdenis des harten, in den geest, wiens lof niet is uit de mensen, maar uit God." En ofschoon het sommigen nu behagen mag om te zeggen, zoals vroeger tot degenen die in gevangenschap waren gezegd werd, "wij zoeken uwen God gelijk gijlieden," Ezra 4:2, zo zal evenwel ten laatste bevonden worden, dat dezulken, zoals zij, geen deel, noch gerechtigheid, noch gedachtenis in Jeruzalem zal hebben." Nehemia 2:20.

Daarom zou ik gaarne een ieder waarschuwen om toch niet te denken dat zij Joden zijn, tenzij zij daarvoor een degelijken grond hebben. Want indien wij zulks doen zonder grond, zo maken wij onze belijdenis tot een leugen, en niet alleenlijk dit, maar het is een belemmering voor ons om te kunnen zien dat wij gebrek hebben aan belangstelling in Jezus Christus, zonder welchen wij niet kunnen behouden worden, ja, zo iemand, is een grote zelf-bedrieger, en bijgevolg de ergste bedrieger van allen: want hij, die zich zelve, zijn eigen hart bedriegt, is een bedrieger van de ergste soort, en geen teleurstelling kan geluk zijn aan die, welke ziel en lichaam tegelijk wegwerpt. Jacobus 1:22,26. Och, armzalige hoop! Dat iemand denken zou, omdat hij zich inbeeldt dat hij inderdaad een Israëliet is, dat hij daarom voor zulk een zou doorgaan in den dag des oordeels, of dat hij in staat zou zijn om God te bedriegen met de beklagenswaardige uitroep "ik meende het!"

3. Maar het Israël dat in den tekst bedoeld wordt, is Israël uit God, of naar den Geest, daarom worden zij genoemd "het "Israël Gods", omdat zij dat door Hem gemaakt zijn, niet door nakomelingschap, of door inbeelding, maar door de Goddelijke kracht. Galaten 6:16. En aldus werd de eerste van dezen naam gemaakt, "uw naam zal voortaan niet Jakob heten, maar Israël". Genesis 32:28. Dit is de man die in den tekst betrokken is, "Israël hope op den Heere, " Israël, dat dit naar Gods maaksel is en door Gods genade: want het is den mensen niet verboden om zich met dezen heerlijken naam te noemen, mitsdien zij het waarlijk zijn, het gevaar schuilt hierin, dat de mensen denken zouden dat dit voorrecht een vleselijke erfenis is, of dat zij menen zouden het te zijn, en toch bedrogen uitkomen in den dag des oordeels. Anderszins heeft een ieder die een ware dienstknecht van God door Christus wordt, het recht om zich bij dezen naam te noemen. "De een zal zeggen ik ben des HEEREN, en die zal zich noemen met den naam van Jakob, en gene zal met zijne hand schrijven ik ben des HEEREN, en zich toe noemen met den naam van Israël." Jesaja 44:5. Maar tot nadere beschrijving van dezulken dient, dat zij besneden en zacht van hart moeten zijn, zij moeten zodanige zijn, die God in den Geest dienen, en in Christus Jezus roemen, en niet in het vlees betrouwen." Filippenzen 3:3, want deze zijn de Nathanaëls, de Israëlieten, in welchen geen bedrog is, Johannes 1:47, en het zijn dezen die in de vermaning bedoeld worden, wanneer hij zegt "Israël hope in den Heere."

Want deze zijn juist met dat doel gevormd, opdat zij in den Heere zouden hopen, ja, het woord en het testament zijn hen voor dit doel gegeven. Psalm 78:5-7. Deze zijn gevangenen der hoop al den tijd dat zij in den natuurstaat zijn, gelijk de gehele schepping al den tijd van hare gevangenschap door de zonde en de onreinheid van den mens aan de hoop onderworpen is, en tot hen zal het in de volheid der tijden gezegd worden, "keert gijlieden weer tot de sterkte, gij gebondenen, die daar hoopt" Zacheria 9:12, even zeker als het schepsel zelf van de dienstbaarheid der verderfenis vrijgemaakt zal worden, tot de vrijheid der heerlijkheid der kinderen Gods." Romeinen 8:18-21. Alleen, laten alle mensen in deze zaak voorzichtig zijn, dit is het top-, het hoofd-punt, hij die hierin recht is, is recht in alles wat tot de zaligheid noodzakelijk is, maar hij die hierin mis is, kan op generlei wijze in iets recht zijn tot voordeel zijner ziel in de andere wereld.

Verklaring. Ik hoop dat het niemand der lezers berouwen zal, indien ik de tekst, waarin deze naam voor 't eerst aan een mens gegeven is, een weinig ga ophelderen en de gestalte tracht te laten zien, waarin hij verkeerde, tot wien gezegd werd, "uw naam zal voortaan Israël heten", en wanneer ik ook enigszins spreek over de oorzaak van deze uitdrukking "zie, waarlijk een Israëliet."

1. Toen Jakob den naam Israël ontving, werd hij worstelend gevonden met den engel, en hij was zulk een besliste worstelaar, dat hij het besluit nam, nu hij begonnen was, om den engel niet te laten gaan, tenzij hij gezegend werd. "Ik zal u niet laten gaan, tenzij dat gij mij zegent." Genesis 32:26. Ontmoedigen ondervond hij, terwijl hij met hem worstelde, om op te

houden, voordat hij zijne begeerte verkregen had, want de engel verzocht hem om af te laten, "laat mij gaan," zei hij. Den gansen nacht had hij geworsteld en niet overwonnen, en nu de dag aanbrak en dus zijne ontmoediging waarschijnlijk groter zou zijn, want nu zou de majesteit en de verschrikkelijkheid van hem, met wien hij worstelde beter gezien kunnen worden, maar dit ontmoedigde hem niet, hoewel hij bovendien een lid verloor terwijl hij met hem worstelde, maar niets verdoofde den moed van dezen Israëliet. Bidden, dat deed hij, en bidden wilde hij, en niets zou hem van zijn gebed weerhouden, totdat hij zijne begeerte verkregen had, en daarom werd hij "Israël" genoemd. "Want gij hebt u vorstelijk gedragen met God en met de mensen, en hebt overmocht." Genesis 32:28,30.

Een worstelende geest des gebeds is een kenteken van een Israëliet Gods, en dit had Jakob, hiervan maakte hij gebruik, en hierdoor verkreeg hij den naam "Israël." Een worstelende geest des gebeds in engten, moeilijkheden, en noden, een worstelende geest des gebeds in de binnenkamer, in den nacht, wanneer geen oog ons ziet dan dat van God, dan bezig te zijn, dan God aan te lopen als een waterstroom, dan te worstelen, en aan te houden, en niet af te laten totdat de zegening verkregen is, ziet, dat is een teken van een, die een Israëliet Gods is.

2. "Zie, waarlijk een Israëliet, in welken geen bedrog is." Johannes 1:47. Dit was het getuigenis van den Heere Jezus aangaande Nathanaël, vers 46. Nathanaël was door Filippus overreed om tot Jezus te komen, en toen hij kwam, zei Jezus aangaande hem tot de overige discipelen "zie, waarlijk een Israëliet, in welken geen bedrog is." Toen zei Nathanaël tot Jezus, "van waar kent gij mij? Jezus antwoordde en zei tot hem: Eer u Filippus riep, daar gij onder den vijgenboom waart, zag ik u." vers 49. Nathanaël was, zoals Jakob, in 't gebed, in 't gebed alleen onder den vijgenboom, worstelende in 't gebed, om hetgeen niemand met zekerheid zeggen kan, maar waarschijnlijk om den Messias, of om de openbaring van Hem, want de ziende Joden waren overtuigd dat de tijd der belofenis verstreken was, en alle mensen waren in de verwachting, aangaande Johannes, of hij 't niet zou kunnen zijn. Lukas 3:15. Maar Nathanaël was onder den vijgenboom, alleen met God, om naar Hem te vragen, en dat met groten ernst en oprechtheid, anders zou de Heere Jezus hem niet zo van geveinsdheid verontschuldigd, en zijne daden niet zo gebillijkt hebben, zoals Hij deed, door te besluiten uit hetgeen hij daar gedaan had, dat hij een ware zoon van Jakob was, en dat zijn naam die zijne ouders hem gaven, veranderd moest worden in dezen, welken de Heere Jezus hem gaf, "een ware Israëliet."

Derhalve blijkt uit deze beide plaatsen, dat een worstelenden geest des gebeds, in de eenzaamheid, een der beste kentekenen is dat deze of gene man of vrouw een Israëliet is, en bijgevolg dezulken, die onder het gebied dezer vermaning behoren, "Israël hope op den Heere." Ik zeg, het is deze worstelenden geest des gebeds in het verborgen met God alleen, want wat betreft de openbare gebeden, ik wil ze niet veroordelen, maar zij zijn niet altijd een waar kenmerk, daar zij meestal bestaan in een sierlijk verhaal van woorden, waarbij de geest der eenvoud en oprechtheid maar al te zeer ontbreekt. Ik weet het hoe hoogmoed, geveinsdheid, eigendunk, en eerezucht in het spel zijn, wanneer wij in 't openbaar bidden, het is in de eenzame binnenkamer, in den nacht, waar wij het kind des Heeren worstelende met zijnen God kunnen vinden, en dan zoekt men naar geen praal van woorden, maar dan klimmen de eenvoudige woorden uit 't diepst der ziel met arendsvleugelen door de wolken ten hemel in tot den troon God. Hier ontdekt men de worstelingen die in 't openbaar niet te vinden zijn.

Neen, ik geloof, dat voorwaar niemand zich tot deze heiligste afzonderingen begeven kan, zonder iets te bezitten van Jakobs en Nathanaëls oprechtheid, dat worstelen om de genade zonder moede of mat te worden, daarom alles terzijde stellende, zal ik hierbij blijven, dat de mens, die zodanig is als ik hier beschreven heb, geen Israëliet naar het vlees, en ook slechts zo in zijne verbeelding is maar werkelijk een door God geroepene, zulk een, die een kind der belofenis genoemd wordt, en zulk een voor wien deze vermaning geschreven is: "Israël hope op den Heere", namelijk, zij, die God dag en nacht in den gebede dienen. Lukas 2:37,

Handelingen 26:5-7. Deze zijn het Israël Gods, en laat deze hopen op den Heeren van nu aan tot in alle eeuwigheid. Psalm 131:3.

TEN TWEEDE. DE WIJZE WAAROP DE VERMANING UITGEDRUKT IS.

Na dus in 't kort gesproken te hebben over die drie zaken, die in de vermaning opgesloten liggen, moet ik thans spreken over de wijze waarop de vermaning ons wordt voorgesteld. "Israël hope, " hij zegt niet Israël heeft gehoopt, Israël hoopte, of Israël kan hopen, maar "Israël hope in den Heere."

Ten eerste kan zulk een uitdrukking een bevel zijn, bijv. "vermaan hen, dat zij aan de overheden en machten onderdanig zijn, " dit is een bevel. "Laat alle dingen eerlijk en met orde geschieden, " dit is ook een bevel, en legt dus een plicht op Israël, want waarom zouden zij geen genade ontvangen, als zij er naar zoeken, nu, een bevel legt een grote verplichting op een mens om dezen of genen plicht vervullen. Hij beval alle mensen om zich te bekeren, maar aan Israël alleen om te hopen op zijne goedertierenheid. Neemt nu deze vermaningen, verandert haar in een bevel, dan toont zij ons aan

1. met welk een ernst de Heere God aan Israël zijne goedertierenheid aanbiedt, Hij beveelt hen om op Hem te hopen, zoals Hij is, en voor hen zijn zal.
2. Het doet ons verstaan dat er bij Israël een beletsel bestond om op de goedertierenheid des Heeren te hopen, wij die gaarne zien dat de Heere goedertieren is, wij, die tot Hem roepen om ons zijne goedertierenheid te tonen, hebben nog die zwakheid en dat gebrek in ons geloof, hetgeen ons grotelijks hindert om bestendig op zijne goedertierenheid te hopen.
3. Het geeft ons ook te kennen, dat Israël zondigt, indien hij niet hoopt op den Heere, God wilde niet dat allen zouden trachten te hopen, omdat zij geen geloof hadden, want Hij wil, dat zij eerst geloven, daar het te vergeefs was om aan hopen te denken, voordat zij geloofd hadden, maar Israël heeft geloofd, en daarom heeft de Heere hen bevolen om te hopen, en zij zondigen, indien zij Hem hierin niet zowel gehoorzamen, als in andere plichten. Hij beveelt u, wanneer gij in zijnen zoon geloofd hebt, om te hopen, om te verwachten dat gij zijn aangezicht zult zien in de toekomstige wereld met blijdschap en troost, dit is hopen, dit is uw plicht, dit beveelt de Heere u.

Ten tweede. Zulk een uitdrukking kan ook een vergunning betekenen om iets te doen, zodanige zijn de volgende: "Laat ons dan met vrijmoedigheid toegaan tot den troon der genade." Hebr. 4:16. "Zo laat ons toegaan met een waarachtig hart." hoofdstuk 10. "Laat ons de onwankelbare belijdenis der hoop vasthouden." Hebr. 10:22,23. Ook hier mag de wijze van uitdrukking in dezelfde zin verstaan worden, namelijk, om aan te tonen, dat Israël vergunning, vrijmoedigheid heeft om op den Heere te vertrouwen. En O! welk een voorrecht is dit, maar wie gelooft het? En nochtans zo waarlijk als God aan Jakob, aan Israël, de bekering tot het leven geschonken heeft, en hem daardoor toevlucht heeft doen zoeken om Christus aan te grijpen, die als zijn Rechtvaardigmaker hem werd aangeboden, zo ook heeft Hij hem vrijheid gegeven om op Hem te vertrouwen en op zijne gunst tot in alle eeuwigheid.

En indien gij het woord in dezen zin opvat, namelijk, als een gunst, een vergunning, een vrijheid om op God te hopen, dan toont dit ons ten eerste, hoe mild God is aan Israël. Laat Israël op Mij hopen, vertrouw op Mij, verwacht goede dingen uit Mijne hand? Ik geef hem vrijheid en vergunning om het te doen. Laat hem in de volle verwachting leven dat hij eenmaal met Mij en met mijnen Zoon in de heerlijkheid zijn zal, Ik geef hem vrijheid om dit te doen.

2. Indien wij aldus het woord verstaan, dan doet het ons zien hoe God wil dat wij vrijmoedigheid en vertrouwen op Hem hopen. Zij, die vergunning en vrijheid hebben om een zaak te doen, kunnen het met vertrouwen en vrijmoedigheid doen, zonder vrees en zonder angst, dit is een onzer voorrechten, wij mogen in de volle zekerheid der hope leven tot den einde toe, wij mogen volkomenlijk hopen tot het einde, wij hebben daartoe de volle vrijheid verkregen.

3. Versta het woord aldus, en het doet u zien hoe beslijkt en hoe verduisterd diegenen van Israël zijn, en hoe weinig kennis zij hebben aan de goedheid Gods, die aan zijne deur staan te beven als bedelaars, en die niet met een geheiligde vrijmoedigheid op zijne goedertierenheid durven hopen. Waarom staat gij dus zo van verre met uw "indiens" en uw "maars", o gij arme en enghartige Israëliet." Waarom steekt gij uwen hand in uwen boezem, alsof gij bevreesd zijt om den zoom van het kleed des Heeren aan te raken? Gij hebt vergunning en vrijheid, een recht om op het goede te hopen, uw God zelf heeft het aan u geschonken, zeggende: "Israël hope op den Heere."

Ten derde. Deze uitdrukking aldus gelezen "Laat Israël op den Heere hopen, "(zoals de Engelse Bijbel het heeft) geeft gelegenheid om het woord "laten" ook te verklaren als een "verwijft, " een berisping, "laat ze geworden, want hare ziel is in haar bitterlijk bedroefd." 2 Koningen 4:27. "Laat af van haar, wat doet gij haar moeite aan?" Markus 14:6. "Houdt af van deze mensen, en laat hen gaan." Handelingen 5:38. En zo kan men het hier verstaan. Maar indien zo, dan betekent het, dat God in deze vermaning die boze werktuigen bestraft, die gevallen engelen, en alle anderen, die ons in de vervulling dezer plicht willen belemmeren. Gelijk Boaz tot zijne knechten zei, toen Ruth in zijn veld aren moest lezen. "Laat haar ook tussen de garven oplezen, en beschaamt haar niet." Ruth 2:15,16. Er zijn er immers die ons trachten te belemmeren in dat leven in de volle zekerheid der hope, dat wij eenmaal met God en Christus in de heerlijkheid zijn zullen, maar hier is een bestraffing voor dezulken: "Laat Israël op den Heere hopen."

En het doet ons zien, ten eerste dat al de inblazingen van den Satan, om ons aan 't twifelen te brengen, niet tot ons te komen, als een last, welke hem door God is opgedragen. God heeft hem in dezen en in vele andere teksten bestraft. Deze verzoeken zijn dus een boosaardigen aanval op ons geloof en op onze hoop, en zo moeten wij hen beschouwen. Zacheria 1:1-3.

2. Dit doet ons tevens zien, dat wij zorg moeten dragen om geen vertrouwen te stellen in hetgeen tot ons komt om onze hoop op den Heere te belemmeren, opdat wij niet aan de zijde des Satans gaan staan, terwijl God hem bestraft.

3. Dit toont ons aan dat zowel het geloof als de hoop met niet veel moeite behouden wordt, en dat wij het moeten trachten te behouden, en hopen moeten in elke moeilijkheid.

Ten vierde. Soms betekent zulk een uitdrukking een wens of een gebed. "Dat toch mijne zuster Thamar kome." 2 Samuel 13:6. Men late ook morgen den Joden toe, te doen naar het gebod" enz. Esther 9:13. En indien het zo hier opgevat worde, of indien in den besten zin deze verklaring er aan gegeven mag worden, dan is de beschouwing daarvan verrukkelijk, want dan is het hetzelfde als of God door den mond zijns dienstknechts, door den schrijver van dezen heerlijken psalm ons liet smeken om te hopen op Hem. En waarom wij dezen tekst zo niet zouden mogen verstaan, weet ik niet, daar wij toch ook op andere plaatsen dergelijke uitdrukkingen vinden. "Zo zijn wij dan gezanten van Christus wege, als of God door ons bade: wij bidden u van Christus wege, laat u met God verzoenen." 2 Corinthiërs 5:20. Waarom anders zou God ons smeken om met Hem verzoend te worden, dan opdat wij op Hem zouden hopen? En indien wij den tekst zo verstaan, dan zien wij er ten eerste in de neerbuigende goedheid Gods, dat Hij ons niet alleen de voordelen aanbiedt van het hopen op Hem, maar ook verlangt dat wij hopen zouden, opdat wij deelgenoten van die voorrechten worden.

2. Stemt het ons tot nederigheid, en leert het ons dat wij altijd in de daden van ons geloof en onzer hoop ootmoed moeten bezitten bij onze vreugde en blijdschap. Kust den grond, zondaar, "steekt uwen mond in het stof, zeggende: Misschien is er verwachting." Klaagliederen 3:29.

Ten vijfde. En ten laatste kan deze uitdrukking soms een waarschuwing behelzen. "Zo dan, die meent te staan, zie toe, dat hij niet valle." 1 Corinthiërs 10:12. "Laat ons dan vrezen, dat niet te eniger tijd, de belofte van in zijne rust in te gaan nagelaten zijnde, iemand van u schijne achtergebleven te zijn." Hebrëen 4:1. En indien men dit zo verstaat dan doet hij ons het kwaad

der vertwijfeling zien, en dat wij soms er aan lijden, onze dagelijkse zwakheid, onze nieuwe schuld, onze menigvuldige onreinheden, onze geneigdheid om de goedheid Gods te vergeten, zijn rechtstreekse oorzaken tot dat kwaad, waarvoor wij ons wachten moeten, want het ontroofd God Zijne eer, en ons onzen troost en het is niemand welgevallig dan den duivel en het ongelooft.

2. Het doet ons zien, dat de vertwijfeling of de wanhoop een vallen is, een afvallen van onze vrijheid, onze vrijheid is om te hopen, zij is ons deel van God verkregen, want Hij heeft zelf gezegd, dat Hij de hoop Zijns volks wil zijn. Het tegendeel te doen, is derhalve een afvallen een verlaten van God door een boos hart vol ongelooft. Wanhopen is de grootste dwaasheid in de wereld die een Israëliet begaan kan, "Waarom zegt gij dan, o Jakob! en spreekt, o Israël! mijn weg is voor den Heere verborgen, en mijn recht gaat van mijnen God voorbij! Weet gij het niet! hebt gij niet gehoord, dat de eeuwige God, de HEERE, de Schepper van de einden der aarde, noch moede noch mat wordt? Er is gene doorgronding van zijn verstand. Hij geeft de moeden kracht, en Hij vermenigvuldigt de sterkte dien, die gene kracht heeft. De jongen zullen moede en mat worden, en de jongelingen zullen gewis vallen, maar die den HEERE verwachten, zullen de kracht vernieuwen, zij zullen opvaren met vleugelen, gelijk de arenden, zij zullen lopen, en niet moede worden, zij zullen wandelen en niet mat worden." Jesaja 40:27-31.

TEN DERDE. GEVOLGEN DEZER VERMANING.

Thans zijn wij genaderd tot het punt om over de gevolgen te spreken die als van zelf uit deze vermaning voortvloeien, en deze zijn vier in getal.

Ten eerste. Dat de hoop en hare beoefening, even noodzakelijk is, op hare plaats, als het geloof en de beoefening daarvan. Allen stemmen er in toe dat er dagelijks behoefte bestaat om geloof te oefenen, en wij worden bevolen om tot den einde toe te hopen, omdat de hoop de ziel opbeurt, wanneer zij donker en treurig terneder zit. De hoop is de medicijn voor een matten en wegwijnenden geest. De hoop roept de ziel toe om toch niet te vergeten hoever zij gekomen is op haar reis naar den hemel. De hoop wijst aan de ziel de poorten des hemels aan van verre, en daarom wordt zij genoemd, de hoop der zaligheid. De hoop wordt geoefend op God.

1. Door die misvattingen waaraan de ziel vroeger heeft schuldig gestaan, ten opzichte van het oordeel, dat zij over God gevormd heeft en over Zijne handelingen met haar. En dit is een heerlijke deugd. "Ik zei eenmaal, " zegt de kerk, dat "mijne hoop van den Heere vergaan was, " maar ik had mij zelve bedrogen, "dit zal ik mij ter harte nemen, daarom zal ik hopen, " dat is, waarom zou ik weer niet verkeerd kunnen handelen, als zulke wantrouwende gedachten in mij opkomen? Klaagliederen 3:18-21. Daarom wil ik hopen! Dit is een deugd die alleen eigen is aan deze genadegave, want zij, en zij alleen is het die ongeloof en twijfelzucht kan verdrijven en tot voordeel maken. "Ik zei wel in mijn haasten: ik ben afgesneden van voor uwe ogen, " maar ik vergiste mij, want "dan nog hoordet Gij de stem mijner smekingen, als ik tot U riep." Psalm 31:22

En welk gebruik maakt hij hiervan? Wel, een vermaning tot alle goede mensen om te hopen, en om in tijden van twijfel met de hoop voordeel te doen. Ik denk dat ik van God verstoten en verlaten ben zegt de ziel, zo dacht gij vroeger ook, zegt het geheugen maar toen hebt gij u vergist, en waarom kan dit thans niet wederom hetzelfde geval zijn? en daarom wil ik hopen. Toen ik vast geloofde dat God nooit weer nabij mij zou komen, zo kwam Hij toch naderhand wederom tot mij, en gelijk ik toen was, zo ben ik nu, daarom wil ik hopen.

2. De ware hoop, op de rechte wijze werkzaam in de ziel, staat niet terug voor zwakheid en donkerheid, maar zij beurt veeleer de ziel op tot een zeker rustpunt. Zo werkte de hoop in Abraham door zijne zwakheid. Romeinen 4. En zo ook Paulus, wanneer ik zwak ben, dan ben ik sterk, daarom wil ik roemen in mijne zwakheden 2 Corinthiërs 12. Maar dit kan niet gedaan worden, waar geen hoop is, en ook door niets anders dan door de hoop, want het is de hoop alleen, die zeggen kan, nu verwacht ik, dat God uit alle deze dingen het goede zal doen voortkomen. En wat de donkerheid betreft, het is haar element om juist daarin te werken, "de hoop, die gezien wordt, is gene hoop." Romeinen 8:24. Maar wij moeten hopen naar hetgeen wij niet zien. Zo met David, "wat buigt gij u neer, o mijne ziel! en wat zijt gij onrustig in mij? hoop op God" enz. De christenen hebben geen reden om de goedheid Gods te wantrouwen ter oorzake hunner zwakheid. "Zo ik niet had geloofd, dat ik het goede des HEEREN zou zien in het land der levenden, ik ware vergaan." Psalm 27:13. Door te geloven bedoelt hij daar, te hopen, zoals de vermaning daaruit afgeleid behelst.

3. De hoop zal gebruik maken van onze roeping om de ziel te ondersteunen en te helpen om daardoor het goede van God te verwachten. Daarom bidt de apostel voor die van Efeze, opdat zij zouden zien wat "de hoop hunner roeping" is, dat is, welk goed het is waarop zij door hun roeping met grond kunnen hopen, dat voor hen bewaard wordt in den hemel, en dat hen gegeven zal worden bij de verschijning van Jezus Christus. Efeziërs . 1:17,18. Want aldus zal de ziel door deze genadegave der hoop over deze zaak redeneren: God heeft mij geroepen, dit moet gewis tot een feestmaaltijd zijn. God heeft mij geroepen tot de gemeenschap Zijns Zoons, dit is gewis opdat ik eeuwig bij Hem zal zijn in de toekomstige wereld. God heeft mij den geest des geloofs en des gebeds geschonken, zeker is dit zo, opdat ik hopen zou naar hetgeen ik

geloof, en verwachten zou hetgeen, waarom ik bid. God heeft mij reeds enige voorproeven geschonken, dit is voorzeker om mij aan te moedigen om te hopen, dat Hij mij eenmaal de volle genieting van het geheel zal schenken.

4. Hoop op God wordt geoefend in die bezoeken, waarmee de Heere zijn volk bezoekt wegens hun zonden. "Het dal Achor, " moet "tot een deur der hoop" gegeven worden. Hosea 2:15. Het dal Achor, wat is dat? Wel de plaats waar Achan om zijne goddeloosheid gestenigd werd, en waar gans Israël voor hetzelfde bezocht werd. Jozua 7. De hoop kan hieruit opmaken dat God liefde tot de ziel heeft want wanneer God een mens haat, dan kastijdt Hij hem niet voor zijne overtredingen. Vandaar dat Mozes tot Israël zegt: dat zij, wanneer de hand des Heeren tegen hen was om hun zonden, in hun harten moesten bekennen "dat de Heere uw God u kastijdt, gelijk als een man zijnen zoon kastijdt." Deuteronomium 8:5. En waarom anders werd dit gezegd, dan om een deur te openen, opdat de hoop hierdoor op God het oog zou vestigen? Dit is ook hetgeen door Paulus bedoeld werd, toen hij aan die van Corinthe schreef: "maar als wij geoordeeld worden, zo worden wij van den Heere getuchtigd, opdat wij met de wereld niet zouden veroordeeld worden." 1 Corintiërs 11:32. Is hier niet een deur der hope? En waartoe anders zou deze deur der hope zijn, dan om daardoor, wanneer wij beproefd worden, wederom het gebied der vertwijfeling te verlaten?"

Ten tweede. Het is aangenaam in de ogen des Heeren dat hoop op Hem beoefend worde: anders zou Hij ons geen bevel, vergunning of vrijheid geschonken hebben om te hopen, en onze vijanden niet schelden, wanneer zij ons zoeken te hinderen in dit heerlijke werk. "Ziet, des Heeren oog is over degenen, die op zijne goedertierenheid hopen, om hun ziel van den dood te redden en om hen bij het leven te houden in den honger." Psalm 33:18,19. Dat God een welgevallen in de beoefening dezer genadegave heeft, blijkt vooral uit de voorbereidselen, die Hij gemaakt heeft, opdat deze gave in haar volle kracht zal kunnen werken. "Want al wat te voren geschreven is, dat is tot onze lering te voren geschreven, opdat wij, door lijdzaamheid en vertroosting der Schriften, hoop hebben zonden." Romeinen 15:4. Let wel, de gehele geschiedenis des bijbels en het verhaal van de wonderlijke leidingen Gods met zijn volk, van af het begin der wereld zijn voor ditzelfde doel geschreven: opdat wij door beschouwing en vergelijking, met geduld en troost zouden hopen. De bijbel is de schouwplaats die God gebouwd heeft voor de hoop, om daarop haar rol in deze wereld te spelen. Daarom is het welgevallig in de ogen des Heeren om te zien dat de hoop op de rechte wijze hare vanen ontplooit, vandaar dat er geschreven staat dat "Hij de verzoeking der onschuldigen bespot." Job 9:23. Waarom hun verzoeking? Omdat de verzoeking hen er toe leidt om te hopen: want dan is er inderdaad werk voor de hoop, wanneer de verzoeken hard en vele zijn. Maar waarom heeft de Heere zulk een welgevallen er in, dat wij hopen?

1. Omdat de hoop een hoofdgave der genade is. Er zijn verscheidene lusten in de ziel, die niet overwonnen kunnen worden indien de hoop niet geoefend worde, inzonderheid wanneer zij onder zware beproevingen gebukt gaat. Soms zijn wij kregelig en ongeduldig, vreesachtig en wanhopend, twijfelende aan de macht van Godes hand, en dit alles krijgt de overhand over ons, indien de hoop niet aan 't werk is, en niets anders dan de hoop op God kan deze verkeerde dingen uit onze ziel verdrijven. De hoop op God alleen brengt al deze oproermakers in onze ziel tot zwijgen, ontnemt hun de gelegenheid om invloed uit te oefenen op ons zalig leven, en brengt de ziel aan de voeten Gods. Ik heb mij zelve gedragen en mijne ziel stil gehouden, zegt de psalmist, "gelijk een gespeend kind bij zijne moeder! mijne ziel is als een gespeend kind in mij." Maar hoe kon hij zijne ziel in zulk een goede stemming brengen? Wel, dat wordt opgelost in de vermaning, die volgt: Israël hope op den Heere van nu tot in der eeuwigheid." Psalm 131:2,3. Het was door op den Heere te hopen, dat hij zijne ziel en al zijne oproerige hartstochten tot stilheid bracht.

2. Brengt de hoop zondige hartstochten ten onder en onderdrukt zij dezen, zij brengt ook sommige genadegaven weer in orde, die zonder haar niet in orde gebracht konden worden: zoals, ootmoedigheid, stilheid en lijdzaamheid en diergelijke. Deze zijn in den dag der verzoeking allen uit hare plaats, orde, en werkzaamheid, waar de hoop nalaat te werken. Ik heb nooit een wantrouwend, geduldig, lijdzaam, tevreden en ootmoedig mens gezien onder de hand Gods, behalve wanneer hij dood was in de zonde op dien tijd. Maar over dezulken spreken wij thans niet. Maar laat iemand hopen op den Heere, en hij zal dadelijk besluiten dat de verdrukking tot zijn bestwil is, een teken van Gods liefde jegens hem, en datgene, hetwelk een eeuwige heerlijkheid zal uitwerken, en zo brengt de hoop de ziel weer tot rust. Lukas 21:19. Daarom wordt de lijdzaamheid, waarin een mens zijne ziel moet bezitten onder het kruis, "de verdraagzaamheid der hoop" genoemd. 1 Thessalonicenzen . 1:3. Zo beveelt Hij op een andere plaats, wanneer Hij wil dat de gemeente geduldig zij in de verdrukking en volharde in het gebed, aan de gemeente om zich te verblijden in de hoop, wetende dat het andere zonder haar niet geschieden kon. Romeinen 12:12.

3. God verblijdt zich, wanneer de hoop in ons werkt, omdat zij al de gaven Gods ten beste voor ons uitlegt: Hij beproeve mij, als goud zal ik uitkomen." Job 23:10. Dit is de taal der hoop. God doet mij goed, zegt de ziel, Hij verbetert mij, Hij zuivert mijnen inwendigen mens. Zie een belijder, die zonder hoop is, en hij zal verdrukking verdragen of uit trotsheid en pralerij, of Hij zal tegen den Heere beginnen te murmureren en op te staan. Want hij denkt dat de Heere op 't punt is om hem te verdelen, maar de hoop berekent alles ten besten, en laat zulke zondige inkruipsels niet heersen in de ziel.

4. De hoop doet derhalve, laat de verdrukking zijn wat zij wil, den mens dicht bij den weg en het pad van God blijven. Job zegt: "aan zijnen gang heeft mijn voet vastgehouden, zijnen weg heb ik bewaard, en ik ben niet afgeweken. Het gebod zijner lippen heb ik ook niet weggedaan, de redenen zijns monds heb ik meer dan mijn bescheiden deel weggelegd." Job 23:11,12. En wederom, "ons hart is niet achterwaarts gekeerd, noch onze gang geweken van uw pad. Hoewel Gij ons verpletterd hebt in een plaats der draken, en ons met een doodschaduw bedekt hebt." Psalm 44:19,20 en het gebed in beoefening. Zij wisten dat hun God als 't ware slechts sliep, en dat Hij te zijner tijd zou opstaan ter hunner hulp, en wanneer Hij opstond dan zou Hij hen zeker verlossen. Zo wordt deze psalm door Paulus toegepast. Romeinen

8.

Ten derde. Uit deze vermaning is tevens af te leiden, dat de hoop dergenen, die geen Israëlieten zijn, door God niet geacht wordt. Israël hope op den Heere." De woorden zijn uitzonderend, zij sluiten de overigen uit. Hij zegt niet, laat Amalek hopen, laat Babylon, of de Babyloniërs hopen, maar in deze vermaning sluit hij zelfs niet alleen de overigen, maar ook tevens hun hoop uit. Dit zo zijnde, dan volgt hieruit, dat sommigen hopen kunnen zonder er ooit vrucht van te genieten. "De verwachting des huichelaars zal vergaan, " Job 8:13, "hun verwachting zal zijn de uitblazing der ziel, " 11:20. "Want wat is de verwachting des huichelaars? 27:8. Wederom, "De hoop der onrechtvaardigen vergaat." Spreuken 11:7. Er is een hoop die vergaat, beide zij en hij, die hoopt. De redenen zijn:

1. Omdat zij niet voorkomt uit geloof en bevinding, maar veeleer uit eigendunk en zelfverheffing. De rechte hoop komt uit het geloof voort en wordt geopenbaard in de bevinding: maar de hoop, waarover wij nu spreken heeft geen goeden oorsprong, en daarom wordt zij niet geacht. Zij is niet de hope Gods, maar de hoop eens mensen, dat is, het is niet de hoop, die door God gewerkt wordt, maar de hoop die in natuurlijke hoedanigheden bestaat. "De wateren vermalen de stenen, het stof der aarde overstelpt het gewas, dat van zelf daaruit voortkomt, alzo verderft Gij de verwachting des mensen." Job 14:19. Alles wat uit het vlees zijn bestaan ontvangt, moet verdorven worden, wanneer de overvloeiende gesel doortrekken zal van het een tot aan het andere einde der aarde. Jesaja 28:17-19.

2. Omdat Gods goedertierenheid niet het voorwerp daarvan is. De wereldse mens maakt het goud of de arm des vlezes tot zijne hoop, dat is, tot het voorwerp daarvan, en zo veracht hij God. Job 31:24, Jeremia 3:23. Of is hij een godsdienstige huichelaar dan loopt zijne hoop uit in zijne eigene daden, hij vertrouwt, of hoopt, in zich zelve, dat hij rechtvaardig is. Lukas 18:9. Al deze dingen worden door den Heere veracht, en Hij kan ook tot eer Zijns naams en Zijner eeuwige plannen geen vervulling schenken aan zodanige hoop.

3. Deze hoop heeft geen goede uitwerking op het hart of het gemoed van degenen die haar bezit. Zij reinigt de ziel niet, zij klemt zich slechts vast aan een leugen, en houdt iemand in een draaikolk, op een oneindigen afstand van op God te hopen.

4. Deze hoop houdt al de vermogens der ziel bezig met dingen, die deze wereld betreffen, of met die verkeerde voorwerpen waarop zij gezet is, juist zoals de spin te vergeefs ijverig in haar web werkt-waarmee deze hoop vergeleken wordt. Deze hoop zal die mens, welke haar heeft en beoefent, naar den hemel brengen, zodra men den leviathan met een vishaak zal kunnen vangen, of wanneer men zijn kaak met een doorn zal kunnen doorboren, maar even als hij, die dit denkt te kunnen doen, te vergeefs hoopt, eveneens zal de hoop van den andere zonder goed gevolg zijn: "alzo zijn de paden van allen, die God vergeten, en de verwachting des huichelaars zal vergaan. Van dewelke zijne hoop walgen zal, en zijn vertrouwen zal zijn een huis der spinnenkop. Hij zal op zijn huis leven maar het zal niet bestaan, hij zal zich daaraan vasthouden, maar het zal niet staande blijven." Job 8:13-15, 41:1-9. Dit is de hoop die door God niet geacht wordt, noch de personen die haar bezitten. Job 20:4-8.

Ten vierde. Uit deze woorden leren wij ook nog dat Israël zelf geneigd is om in zijn ziel van het voorwerp der hoop af te dolen. Want deze tekst is niet alleen een gebod, maar ook een onderwijzing waardoor wij leren moeten hoe en op wien wij onze hoop stellen moeten. Dat Israël geneigd is om van het rechte voorwerp der hoop af te dwalen, blijkt duidelijk, daar er zoveel door de profeten geschreven is om hem zijne hoop op God te laten bouwen, en daar er zo vele wetten en inzettingen zijn om hem er op te wijzen dat alleen op God gehoopt moet worden. Psalm 78:7, Jeremia 3:23-25. Klaagliederen 4:17. De vrees en de murmureringen die den godvruchtigen in dit leven vergezellen, nemen ook allen twijfel aan de waarheid van dit gevolg weg. Het is waar, de apostel zei, dat hij het vonnis des doods in zich omdroeg, opdat hij niet op zich zelve zou vertrouwen of hopen, maar op God, die de doden opwekt. Maar dit was een hoogte, Israël is niet altijd zo gestemd, er zijn zo vele hindernissen.

1. de onvolkomenheid onzer gemoedsgesteldheden. Volkomen zijn de godvruchtigen niet op aarde. Het geloof is niet volkomen, en de verstandige christen gevoelt wat hieruit volgt: de liefde is niet volkomen en zo is het met elke andere genadegave, hun onvolkomenheid doet hen wankelen.

2. Israël is nog niet boven de verzoeken. Altijd wordt hij door enigen benaauwd, en hij heeft een ziel, die zo onbekwaam is door de zonde dat hij niet altijd de ogen op den Heere, die hem gemaakt heeft, kan vestigen, maar geneigd is, om zich te verlaten op liegende ijdelheden, juist het ding, waardoor Jona verstrikt werd. 2:8.

3. De schijnbare hulp in andere dingen is een grote hindernis om gedurig door de hoop het oog op God te vestigen, er zijn goede gemoedsgesteldheden, uitbreidingen van plichten en meer andere dingen, die door de donkerheid en de wetsheid van onzen geest grote hinderpalen voor Israël geweest zijn. Niet dat hun natuurlijke neiging ons op zijde moet dringen, maar ons verdorven verstand dat de overhand krijgt, doet ons verkeerde gevolgtrekkingen maken.

4. Bovendien, gelijk het verstand en het geweten menigmaal verkeerde gevolgtrekkingen maakt uit onze goede gesteldheid des harten om onze hoop van het rechte voorwerp af te trekken, zo worden wij door verkeerde leerstellingen en een vleselijke opvatting van het Woord tot hetzelfde ding gebracht, "bakken, gebrokene bakken, die geen water houden" zijn menigmaal

de voorwerpen, die Israël zelf maakt om daarop hun hoop te bouwen en God alzo te verlaten.
Jeremia 2:11-13.

Thans heb ik dus het eerste gedeelte van den tekst behandeld, hetwelk bestaat in een vermaning om op den Heere te hopen. En ik heb u aangetoond

1. De zaak daarin vervat.
2. Iets van de wijze waarop de vermaning geschiedt.
3. Heb ik enige gevolgtrekkingen daaruit afgeleid.

TEN TWEEDE.

DE UITGEDRUKTE REDEN OM DE VERMANING TE VERSTERKEN.

Nu moet ik het tweede gedeelte des tekst behandelen, namelijk de reden, die aangevoerd wordt, om de vermaning te versterken. "Israël hope op den Heere." Waarom? "Want bij den Heere is goedertierenheid." Dit is de reden, hoop, want er is goedertierenheid, hoop op den Heere, want bij Hem is goedertierenheid. De reden is groot en gepast. Want wat anders is de grond der wanhoop, dan de gedachte dat de zonde de ziel uitgesloten heeft van de eeuwige gelukzaligheid? En wat anders is daarvan de rede, dan een overtuiging dat er bij God voor hem gene hulp is? Bovendien indien God alles doen kon behalve zijne goedertierenheid tonen en zijne genade bewijzen, dan zou nochtans het geloof aan die bekwaamheid, geen voldoende reden zijn om de ziel aan te moedigen om op God te hopen. Want het blok der ZONDE, dat door niets dan door goedertierenheid en genade kan worden weggenomen, ligt nog voor onze voeten. Daarom is de reden zo gepast en zo heerlijk, omdat zij de kracht bezit om de ziel aan te sporen tot vervulling van de plicht der hoop.

Ten eerste. Ik zal ten eerste over de reden in 't algemeen en daarna ten tweede in het bijzonder er over spreken. "Israël hope op den Heere, want bij den Heere is goedertierenheid." Goedertierenheid om geschonken te worden, goedertierenheid die te voren bestemd was voor het volk van God.

1. Goedertierenheid om geschonken te worden. Dit moet de bedoeling zijn. Wat geeft het, al heeft iemand nog zoveel goud en zilver en voedsel en kleding, wat nuttigheid is dit voor den bedroefde en noodduftige, indien niets van dat alles aan hem kan uitgereikt worden? Wat zou het baten of er overvloed van genade bij God ware, indien Hij niets had om uit te delen, of welk voordeel zou Israël er bij hebben, al hoopte het van 's morgens vroeg tot 's avonds laat? Maar God heeft genade om uit te reiken, om weg te geven. "Hij heeft aldus gezegd: "Ik zal ulieden de weldadigheden Davids geven, die getrouw zijn." Handelingen 13:34. En wederom, "De Heere geve den huize Onesiforus barmhartigheid." 2 Timotheus 1:16. Hier ligt de aanmoediging dus. De Heere heeft goedertierenheid om ze te schenken, Hij heeft AL zijne goedertierenheid niet weg gegeven, zijne goedertierenheid is niet voor altoos opgehouden. Psalm 77:9. Hij heeft nog steeds genade om weg te schenken, nog overvloed van genade voor Israël. "Israël hope op den Heere, want bij den Heere is goedertierenheid."

2. Er is bij den Heere niet alleen goedertierenheid om geschonken te worden, maar zij is ook te voren bestemd om aan Israël gegeven te worden. Sommige mensen leggen terzijde hetgeen zij weg willen geven, en doen het afzonderlijk in een beurs, zeggende, dit bestem ik om weg te geven, dit ben ik van plan om aan de armen weg te geven. Zo ook de Heere, Hij bestemt genade voor zijn volk. Daniël 9:4. Van daar dat men zegt dat de genade, waarvan Gods Israël deelgenoten zijn, voor hen bewaard wordt. "En gij, o Heere, hebt goedertierenheid bereid voor uw volk." Psalm 68:10. Dit is heerlijk en waar, "Israël hope op den Heere, want bij Hem is goedertierenheid, " bereid, en voor hen weggelegd, Psalm 130:7. Wanneer God bepaald heeft om zijne goedertierenheid ons te schenken, dan mogen wij wel hopen, dat wij deelgenoten zullen worden. Psalm 31:19. "O, hoe groot is uw goed, dat gij weggelegd hebt voor degenen die u vrezen, " De armen gaan vrolijk naar begrafenissen en bruiloften, en hopen al den tijd dat zij er heen gaan, dat zij daar aalmoezen zullen ontvangen, vooral wanneer zij te weten komen, dat er zoveel voor hen bewaard en bestemd is door den bruidegom. "Maar Hij, de Heere bewaart de weldadigheid aan vele duizenden.

3. God heeft goedertierenheid om aan ons te schenken, Hij heeft goedertierenheid voor ons bereid en bestemd, maar het zijn geen overgeschoten brokken, of hetgeen anderen overgelaten hebben, maar het zijn volkomen goedertierenheden, die juist datgene voor u kunnen doen, hetwelk gij nodig hebt, juist wat gij wensen of begeren kunt. Bij manier van spreken, God heeft

zijne zakken, die nooit geopend waren, nooit open gebroken, maar hen gedurende geslachten ongeschonden bewaard voor degenen, die naar zijn bevel op zijne goedertierenheid hopen moeten. Gelijk Hij de zee voor de kinderen Israëls opengebroken heeft zo zal Hij zijne met goedertierenheid gevulde schuren voor ons wagenwijd openzetten, en ieder onzer zijn bestemde deel schenken uit zijne volheid der genade. 2 Timotheus 1:9. Duizenden goedertierenheden zijn voor ons bereid en worden in den hemel voor ons bewaard, opdat wij telkens, wanneer nodig, daarvan tot sterkte en troost voedsel zullen erlangen. 1 Samuel 9:23-25, Job 38:10.

Ten tweede. Ik bevind dat de goedheid Gods op verscheiden wijze in Zijn woord wordt uitgedrukt, nu eens door het woord genade, dan weer door het woord liefde, soms door het woord goedertierenheid, juist zoals onze slechtheid dikwijls uitgedrukt wordt met de woorden, ongerechtigheid, overtreding en zonde. Wanneer zijne goedheid met het woord "genade" wordt genoemd, dan is dit om ons te doen zien dat hetgeen Hij doet, geschiedt door zijn vorstelijken wil, zijn koninklijke mildadigheid en door zijn soeverein welbehagen. Wanneer zij met het woord "liefde" wordt uitgedrukt, dan is dit, om ons te doen zien, dat Hij te allen tijde met zelfvoldoening en blijdschap doet hetgeen Hij voor ons verricht, en dat zijne goedheid voort straalt in al hetgeen Hij ons schenkt. Maar wanneer zijne goedheid onder het woord "barmhartigheid" wordt voorgesteld, dan geeft 't te kennen dat wij in een jammerlijken en ellendigen staat zijn, en dat zijne ingewanden rommelen van goedertierenheid over ons in dezen verschrikkelijken toestand. In deze plaats schijnt de Heilige Geest Gods goedheid jegens ons voor te stellen onder het woord goedertierenheid, " omdat het zo onze ellende en zijn medelijden uitdrukt, en omdat het ons 't meest behaagt, wanneer wij God in Christus leren kennen als Een, die liefde jegens en ontferming over ons heeft.

Daarom wordt Gods goedheid als een oorzaak der hope zo dikwijls uitgedrukt met het woord ontferming en medelijden. "Door zijne liefde en door zijne genade heeft Hij hen verlost, " en "gelijk een vader zich ontfermt over de kinderen, zo ontfermt zich de Heere over degenen, die Hem vrezen." Jesaja 63:9, Psalm 103:13. "De Heere is barmhartig en een Ontfermer, " Hij is ook genadig en groot van goedertierenheid. Jacobus 5:11, Psalm 78:38. "Maar Gij Heere! zijt een barmhartig en genadig God, lankmoedig, en groot van goedertierenheid. Het zijn de goedertierenheden des HEEREN, dat wij niet vernield zijn, dat zijne barmhartigheden geen einde hebben." Psalm 86:15, 111:4. Klaagliederen 3:22.

Na dus in 't kort over de woorden gesproken te hebben, zal ik nu nog twee zaken bespreken. Ten eerste zal ik u meer in 't bijzonder verklaren welke soort van goedertierenheid bij den Heere is, als een reden om Israël aan te moedigen tot hopen. Ten tweede welke gevolgtrekkingen uit deze reden is af te leiden "Israël hope op den Heere, want bij den Heere is goedertierenheid."

Ten eerste. De soort van goedertierenheid waarnaar Israël hopen moet.

Ten eerste. "Bij den Heere is goedertierenheid en daarom moet Israël hopen." Psalm 25:6, 103:4, 119:156. Goedertierenheid is barmhartigheid in barmhartigheid, en hetgeen Israël op hogen prijs stelde, waarnaar veel gevraagd werd, en waarnaar zij hoopten dat God met hun zielen zou handelen. "Onthoudt mij uwe barmhartigheid niet, " zegt David, "en delg mijne overtredingen uit naar de grootheid uwer barmhartigheden." Psalm 40:11, 51:1. En wederom, "laat mij uwe barmhartigheden overkomen opdat ik leve." Psalm 119:77. Nu van deze soort van barmhartigheden heeft God er zeer vele, een oneindig groot aantal om aan Zijn volk uit te reiken. En zij worden in het woord vermeld om ons een oorzaak te geven om te hopen op Hem. En is het niet aanlokkelijk en bekoorlijk voor het Israël Gods om te hopen, wanneer het voorwerp hunner hoop een God is, "die genadig en barmhartig is?" Ja, een God, wiens barmhartigheden groot en vele zijn. Het woord barmhartigheid leert ons twee zaken.

1. De eerste is, dat de zonde enen gelovige, die naar hare stem luistert, in een beklagenswaardiger toestand brengt.

2. Dat God wil, dat zij hopen, niettegenstaande de zonde hen in zulk een toestand gebracht heeft, dat de Heere hen weer genezen zal met barmhartigheid en genade. "Israël hope op den Heere, want bij Hem is goedertierenheid.

1. De zonde brengt vrees en angst in de ziel dat het nog eeuwig verloren met haar zijn zal, en onder die vrees zal de ziel zwaar gekweld worden. De smarten die het schuldgevoel veroorzaakt, wanneer het 't geweten verwondt, weet niemand anders dan degenen aan wien hun zonden door den Geest van God bij de wet geopenbaard worden. Nochtans kunnen allen er van lezen in de bevinding der godvruchtigen, waar deze smarten vergeleken worden bij een wonde in het vlees, bij een vuur in de beenderen, bij een scheiding der beenderen, bij een verbrijzeling der beenderen." Psalm 38:3,5,7,8, 102:3, 22:14, Klaagliederen 1:13, 3:4. Hij die weet wat wonden en gebroken beenderen zijn, weet ook dat zulke dingen smart veroorzaken. En hij die weet welk een ellende de zonden over de ziel kunnen brengen, zal ook aanstonds bekennen dat de een geen haar breed onder doet voor de andere in het veroorzaken van smart. Maar nu, hij die deze wonden heeft, en ook deze gebrokene beenderen de gedachte aan een man, die hem genezen kan zal hem doen schrikken, inzonderheid, wanneer hij weet dat de bekwaamheid des geneesheers gepaard gaat met een hard hart en vingers, die van ijzer zijn.

Hij, die een wonde behandelt, heeft vingers als veders nodig, tenminste de patiënt wenst dit zo! Tederheid heeft grote waarde bij dezulken, en zulke geneesheren worden ijverig gezocht, ja hun zachtheid is oorzaak dat de zieken hen begeren. En zo is het ook op geestelijk gebied. Jesaja 42:3. Daarom riep David uit, zoals ik vroeger gezegd heb, "zijt mij genadig, o God! naar uwe goedertierenheid, delg mijne overtreding uit, naar de grootheid uwer barmhartigheden." Psalm 51:3. O Heere, handel zacht met mij, behandel mij genadiglijk, riep David uit. O zijt mij genadig, genees mij, en doe het met een ontfermend hart.

Nu, in overeenstemming hiermede, wordt de Heere aan Israël voorgesteld, als Een bij wien genade, bijgevolg als een bij wien goedertierenheid is. Israël hope op den Heere want bij den Heere is goedertierenheid. Derhalve was het 's Heeren wil dat de verwonde en geslagene van harten, en degenen, wier smarten vergeleken kunnen worden met de smarten en pijnen der gebroken beenderen, op Hem zouden hopen, dat Hij hen genezen zou met barmhartigheid en goedertierenheid. Ziet hoe Hij dit belooft door den mond der profeten. "Het gekrookte riet zal Hij niet verbreken, en de rokende vlaswiek zal Hij niet uitblussen." Jesaja 42:3. Ziet hoe teder Hij is in zijne handelingen. "Maar een zeker Samaritaan, reizende, kwam omtrent hem, en hem ziende, werd hij met innerlijke ontferming bewogen, en hij tot hem gaande, verbond zijne wonden, gietende daarin olie en wijn, en hem heffende op zijn eigen beest, voerde hem in de herberg en verzorgde hem." Lukas 10:23-35.

Iedere handeling is vol tederheid en ontferming. Ziet ook hoe toornig Hij wordt op die dienstknechten die de verwonden of zieken zonder barmhartigheid behandelen, en toe Hij hen uit hun hand rukt, met het doel om hen zachter te behandelen en met meer tederheid. "De zwakke, " zegt Hij, "sterkt gij niet, en het zieke heelt gij niet, en het gebrokene verbindt gij niet, en het weggedrevene brengt gij niet weer, en het verlorene zoekt gij niet, maar gij heerst over hen met strengheid en hardheid. Daarom, gij herders! hoort des HEEREN woord: Ik zal mijne schapen weiden, en Ik zal ze legeren, spreekt de HEERE, HEERE. Het verlorene zal Ik zoeken, en het wel gedrevene zal Ik weder brengen, en het gebrokene zal Ik verbinden, en het zieke zal Ik sterken." Ezechiël 34:4,7,15,16. Hier is aanmoediging om te hopen: Israël hope op den Heere, want bij den Heere is goedertierenheid."

Ten tweede. Bij den Heere is niet alleen goedertierenheid maar ook weldadigheid, die groot is. "De Heere is lankmoedig en groot van weldadigheid." Numeri 14:18. Wanneer zachtheid gepaard gaat met een gebrek aan bekwaamheid, dan is het gebrek zeer groot, maar wanneer

zachtheid en grote bekwaamheid bij elkaar komen, dan is een geneesheer een voortreffelijk man. Bovendien, sommigen worden meer geplaagd met het gevoel hunner zonden dan anderen, daar de duivel juist zijn grootste prikkel daar geplaatst heeft. Dezen worden door de grootheid hunner zonden tot wanhoop gedreven, heter dan het vuur, dezen hebben de grootheid hunner zonden tussen God en zich zelve als een groten berg, ja zij zijn als een wolk, die de zon en de lucht verdonkert. Deze mens staat onder Kaïns galg, en heeft de strop van Judas, naar zijne mening, om den hals gebonden.

En nu, roept hij uit, "grote genade of gene genade, want weinig genade zal mij niet baten, zulk een arm schepsel spreekt aldus over de zaak tot God: "zult Gij wonderen doen aan de doden? Of zullen de overledenen opstaan, zullen zij U loven? Psalm 88:10. Heere ik heb mij zelve verwoest, kan ik nog leven? Heere, iedere zonde die ik begaan heb is een der grootste soort, en van de zwartste kleur, kan ik nog leven? Ik las die uitdrukking gedurende mijn gehele leven slechts eens in de bijbel: Om uws naams wil, HEERE! zo vergeef mijne ongerechtigheid, want die is groot." Psalm 25:11. Niet dat er maar één mens onder Israël was die zulke gruwelijke ongerechtigheden gepleegd had, maar omdat de mensen die zo gedaan hebben, veeleer geneigd zijn om te wanhopen dan om te vertrouwen dat er voor hun nog een hemel bestaat. Indien Hij gezegd had, vergeef mij mijne ongerechtigheden want zij zijn klein, dan had zijne vraag een reden behelst waarom hij om vergeving vroeg, maar als hij zegt, vergeef mij mijne ongerechtigheid, want die is groot, dan schijnt hij alleen te staan als de grootste zondaar.

Dit is de gewone taal: "dewijl onze overtredingen en onze zonden op ons zijn, en wij in dezelve versmachten hoe zouden wij dan leven?" Ezechiël 33:10. Of aldus, "onze beenderen zijn verdord, onze verwachting is verloren, wij zijn afgesneden." Ezechiël 37:11. Daarom kunnen goede wensen, zachte vingers en medelijden zonder grote barmhartigheid denzulk niet helpen. Maar ziet, o gij man van Israël, gij spreekt over grote zonden, daarom spreekt de Schrift over grote genade, en uwe zonden zijn slechts zonden van een menskind, maar de grote genade is de grote barmhartigheid van God, en gij wordt vermaant om op Hem te hopen, daar er bij Hem grote genade is, aan Hem moet gij uwe ziel toevertrouwen, "Israël hope op den Heere, want bij den Heere is grote goedertierenheid, grote barmhartigheid en genade. Dit is dus een troostwoord van een gans bijzonderen aard, dat er goedertierenheid, grote goedertierenheid bij den Heere is, wiens ingewanden rommelen van barmhartigheid. Wat meer heeft de mens nog nodig?

Ten derde. Bij den Heere is goedertierenheid, om ons aan te sporen tot hopen. Maar zijne barmhartigheid is niet alleen groot, maar zij is ook Rijk. "God is rijk in barmhartigheid! Efeziërs . 2:4., Bij Hem is rijkdom der goedheid en rijkdom der genade. Romeinen 2:4, de barmhartigheid Gods is dit niet zo. Wij zijn gewoon kleine dingen van grote waarde op hogen prijs te stellen, een diamant ter grote van een erwt wordt immers verkozen boven een kiezelsteen, al ware de laatste zo groot als een kameel. Welnu, bij den Heere is rijkdom van barmhartigheid, Hij is rijk in genade, zondaar, bij Hem is rijkdom en veel kracht van het begin tot het einde, één droppel zijner genade heelt een geheel koninkrijk. Ach! zegt de zondaar, maar hoeveel genade hoeveel barmhartigheid is er wel? O, overvloed, overvloed! want zo luidt de tekst: "laat ons toch in de hand des HEEREN vallen, want zijne barmhartigheden zijn vele." 2 Samuel 24:14. Sommige dingen zijn zo rijk, en zo vol kracht, dat, als zij slechts een mens aanraken, als zij slechts nabij iemand komen, als een mens slechts op hen ziet, zij dadelijk een uitwerking op hem hebben, maar alleen het noemen der barmhartigheid, ja, de gedachte daaraan, heeft soms die kracht in zich, dat het een ziel, die ziek is door de zonde, volkomen geneest. Hier is werkende barmhartigheid!

Het is waar de barmhartigheid, ja de grootste barmhartigheid, heeft weinig waarde voor een eigengerechtig mens, of voor een zondaar die vast in slaap is, daarom moeten wij de genade niet schatten naar het oordeel van den zekeren en zorgelozen mens, maar naar de uitspraak van

Gods woord, ja, hoewel de ontwaakte zondaar, degene die den gansen dag lang ligt te brullen om genade: door de ongerustheid zijns gemoeds, zeer waarschijnlijk de barmhartigheid het meest van allen, of even goed als anderen op prijs zal stellen, zo kan zijne uitspraak hierover echter niet altoos geldend zijn. Niemand anders kan ten volle den rijkdom der genade kennen, dan hij die volkomen het kwaad der zonde kent, de rechtvaardigheid Gods, al de dwalingen der mensen, de pijnigingen der hel, en de angsten die de Heere Jezus leed, toen de barmhartigheid Hem tot een Verzoener maakte tussen God en den zondaar. Maar dit kan niemand anders kennen dan God zelf, wiens barmhartigheid het is. Dit is de parel van grote waarde.

De rijkdom der barmhartigheid wordt in verscheidene dingen gezien. zij kan verlossen van de zonde, van grote zonden, van alle zonden. Titus 3:5, Mattheus 15:22,28, Zij kan de ziel van den duivel verlossen, van alle duivelen. Mattheus 17:18, Zij kan de ziel van de hel verlossen, van alle hellen, Psalm 116:3,5,6. Zij kan ons opbeuren uit het diepst onzer zwakheid. Psalm 94:11. Zij kan ons verlossen van het eeuwig oordeel. Romeinen 9:23. Ja, wat is er dat wij behoeven, of nodig zullen hebben, dat deze barmhartigheid niet zal kunnen doen voor ons, "Israël hope op den HEERE, want bij den HEERE is rijke goedertierenheid groot van kracht, en die kan grote dingen doen.

Ten vierde. De barmhartigheden des Heeren zijn niet alleen teder, groot, en rijk, maar ook "menigvuldig. Er bestaat een grote menigte van hen, zij worden vele genoemd omdat er zulk een ontelbare menigte dezer rijke heerlijke barmhartigheden bestaan. Psalm 69:13. Onder menigte versta ik barmhartigheden van allerlei aard, barmhartigheid voor deze, en barmhartigheid voor gene kwaal, barmhartigheden voor elke ziekte, een zalf voor elke wonde. Sommige voortreffelijke geneesmiddelen helpen slechts voor één of twee, of drie kwalen, en dit is een leemte in hun voortreffelijkheid. Maar met de barmhartigheid Gods is het zo niet. Sommige geneesmiddelen zijn slechts goed op zekere tijden, want er zijn ogenblikken, waarin men geen baat bij hen heeft. Maar het is niet alzo met de grote en rijke barmhartigheid Gods. Sommige dingen zijn wel voortreffelijk, maar er wordt zuinig mee omgegaan. Maar het is niet aldus met de barmhartigheden Gods. Er is een grote menigte van hen, zodat als de een niet helpt, dan vindt men baat bij de andere. Er bestaat een groot aantal van hun, zodat de een of andere hunner altijd ter rechter tijd tot ons komt. Er bestaat een grote menigte van hen, en daarom mogen wij niet veronderstellen dat de Heere er spaarzaamlijk mee zal omgaan.

Er bestaan in 's Heeren Evangeliehof geen enkelvoudige bloemen, zij zijn allen samengesteld, er is een wiel in het wiel, een zegen in den zegen, in alle barmhartigheden Gods. Een mens kan niet één zegen ontvangen, maar hij ontvangt er vele, vele in elkaar opgevouwen, de een in den ander. Bijv.

1. Indien een mens Christus ontvangt, dan vindt hij in Hem al de beloften, vergevingen, rechtvaardigmakingen, gerechtigheden, en verlossingen, die hem nodig zijn om rein van de zonde voor het recht der wet te staan in het aangezicht Gods. Lukas 1:76-79, 1 Corinthiërs 1:30,

2. Indien een mens den Geest ontvangt, dan zal hij daarin vele dingen ontvangen, want dit is de eerste ontsluiting daarvan, vele weldadigheden. Ezra. 1:4. Hij zal de gaven, de onderwijzingen, de heiligmaking, de vertroosting en de ondersteuning van den Geest ontvangen, wanneer Hij op de een plaats zegt, dat Hij den Geest zal geven, dan noemt Hij die op een andere plaats, "de goede gaven Gods." Lukas 11:13, Mattheus 7:11.

3. Indien een mens de weldadigheid van de opstanding des lichaams zal ontvangen, en Gods volk zal die gewis ter bekwamer tijd deelachtig worden, wat een menigte van weldadigheden liggen hierin niet opgesloten, die dan zich aan het oog zullen vertonen. Hij zal volmaaktheid, onsterfelijkheid, hemel en heerlijkheid ontvangen, en wat hierin opgesloten ligt, wie kan het zeggen?

Ik noem slechts deze drie, want nog vele zouden er bij gevoegd kunnen worden, om den overvloed en den rijkdom van Gods goedertierenheid en genade aan te tonen. Een menigte! Daar is bijv. wederbarende genade, bewarende genade, verheerlijkende genade, en hoe vele barmhartigheden in ieder dezer weer niet verscholen zijn, kan niet een dan God alleen ons zeggen. Een menigte! Daar zijn barmhartigheden voor de getrouwe volgelingen van Jezus Christus, voor degenen, die van Hem afdolen, en ook voor degenen die voor Hem lijden, en welk een stroom van barmhartigheid zij zullen ontwaren in deze aan hun bewezene genade, dat zullen zij het best kunnen openbaren, wanneer zij hierboven in aanbidding wegzinken voor het Lam Gods.

Een menigte barmhartigheden in verzoeking, in verdrukking, in teleurstelling, in kruiswegen, bij God alleen te vinden! En welke barmhartigheden daarin weer opgesloten zijn, moet alleen door Hem geopenbaard worden, wiens raad wonderlijk, en wiens wegen heerlijk zijn. Een heirleger van dagelijkse barmhartigheden! Barmhartigheden bij dag, barmhartigheden in het gezin, barmhartigheden in voedsel en kleding, ja barmhartigheden in het gemis daar van, en wie kan ze stellen? David zei, dat hij dagelijks overladen werd met Gods weldaden. En ik geloof, indien wij, zoals wij behoorden te doen, ten allen tijde God zouden danken voor alle bijzondere gunstbewijzen, in 't bijzonder, dat wij dan zulk een zwaar werk zouden hebben dat wij er onder zouden bezwijken. Psalm 68:19. En dit alles is geschreven, opdat Israël hopen zou op den Heere: "Israël hope op den Heere, want bij den Heere is goedertierenheid."

Ten vijfde. 's Heeren barmhartigheden zijn niet alleen groot, rijk, en menigvuldig, maar het zijn ook barmhartigheden die niet verminderen door het gebruik, maar veeleer vermeerderen. Vandaar dat er geschreven staat, dat de genade overvloedig is, en dat zij overvloedig geweest is over velen, en dat God machtig is alle genade overvloedig te doen zijn in ons. Romeinen 5:15, 2 Corinthiërs 9:8, Efeziërs 1:7,8. De genade der vergiffenis bedoel ik, waarin Hij overvloedig over ons geweest is. Nu, overvloedig zijn, is te vermeerderen, te wassen te vermenigvuldigen, telkens groter en groter worden, en zo is het met de genade, die bij den Heere is, barmhartigheid die door het gebruiken overvloediger en groter zal worden. Vandaar dat Hij gezegd heeft overvloedig te vergeven, te vergeven en zijne vergiffenis te vermenigvuldigen, en wederom, dat Hij weldadigheid oefent, dat is, haar tot op de volle lengte uitrekken, om het beste en meest mogelijke gebruik er van te maken tot ons voordeel. Jesaja 55:7, Jeremia 9:24. "HEERE HEERE, God, barmhartig en genadig, lankmoedig en groot van weldadigheid en waarheid." Exodus 34:6.

Barmhartigheid schijnt een mens, onder schuldgevoel en vrees voor het helse vuur, als een opgedroogd of ingekrompen ding toe, er schijnt voor hem geen heil in te zijn. Er is genade, zei Kaïn, maar er is niet genoeg, en onder dat gevoel stierf hij. Genesis 4:13. Ook is het menigmaal naar 't oordeel en de gedachte niet veel beter met het Israël Gods gesteld. Maar ziet, wanneer God zijne barmhartigheid aan 't werk zet, dan is zij gelijk de wolk die in 't eerst slechts gelijk de hand eens mans scheen te zijn, zij wordt steeds groter totdat zij den gehelen hemel bedekt heeft. Velen hebben dit zo ondervonden, ja zij hebben dit vooral ondervonden in dagen van druk en kommer. 1 Koningen 18:41-44. Paulus heeft deze uitdrukking: "de genade onzes Heeren is zeer overvloedig geweest," dat is zeer overvloedig jegens mij. 1 Timotheus 1:13-15. En dit is de oorzaak van die verandering van gedachten, die ten laatste gewrocht wordt in de harten der beproefden, in 't eerst twijfelen zij, ten laatste hopen zij, in 't eerst wanhopig zijn, ten laatste verheugen zij zich, in 't eerst beven zij, wijl zij zich voorstellen hoe groot hun zonden zijn, en hoe klein Gods genade is, maar ten laatste zien zij zulk een grootheid zulk een uitgestrektheid, zulk een overvloed in deze vermenigvuldigende genade Gods, dat zij wegens hun eerste gedachten, met blijdschap zich dwazen noemen en hun ziel, de toekomstige wereld en hun belang daarin, volkomen op de barmhartigheid Gods wagen.

Ik zeg 't u, gij moet uw eigen opvattingen en menige over de barmhartigheden Gods niet vertrouwen, gij weet niet hoe overvloedig Hij haar kan doen zijn, juist hetgeen kort en ingekrompen schijnt te zijn, kan hij uitrekken, en zeer overvloedig doen zijn. Er is breedte, en lengte, en diepte, en hoogte in, wanneer God haar gelieft te openen, zodat de oneindigheid niet alleen al uwe zonden kan opslokken maar ook al uwe gedachten en voorstellingen, en ten laatste u kan verdrinken. "Hem nu die machtig is" ten opzichte van de genade, meer dan overvloedig te doen, boven al wat wij bidden of denken, naar de kracht, die in ons werkt, Hem, zeg ik, zij de heerlijkheid in de gemeente, door Christus Jezus, in alle geslachten, tot alle eeuwigheid Amen!" Efeziërs . 3:20,21. Dit is derhalve een wonderlijke zaak, en men zal er verwonderd over zijn tot in alle eeuwigheid, die rivier der genade, die in 't eerst zo ondiep scheen dat men er slechts tot aan de enkels toe door kon gaan, zal zo wassen, en wassen, en wassen, dat hij ten laatste een hoogte bereikt waardoor men zwemmen moet, een beek waar men niet kan door gaan." Ezechiël 47:3-5. En dit alles is geschreven opdat Israël zou hopen. Israël hope op den HEERE, want bij den HEERE is goedertierenheid.

Ten zesde. Gelijk er bij den Heere barmhartigheden zijn, die groot, rijk en menigvuldig, en overvloedig zijn, zo zijn er ook goedertierenheden, die ons omringen, om ons aan te sporen om op Hem te vertrouwen. "De goddeloze heeft vele smarten, maar die op den HEERE vertrouwt, dien zal de goedertierenheid omringen." Psalm 32:10. Dit is derhalve het lot van het Israël Gods, indien zij op den Heere hunnen God vertrouwen, zo zullen de goedertierenheden hen omringen. Dit moet de barmhartigheid voor ons in deze wereld doen, opdat wij behouden aankomen in de toekomstige wereld. Een andere tekst zegt: "want Gij, HEERE! zult den rechtvaardige zegenen, Gij zult hem met goedgunstigheid kronen, als met enen rondas." Psalm 5:12. Als met een rondas. Zij worden dus met goedertierenheden omringt, opdat zij verdedigd en beschermd zullen zijn tegen de aanvallen dergenen, die hun nadeel zoeken. Toen Eliza in gevaar was, wegens het leger der Syriërs, "ziet de berg was vol paarden en wagens van vuur, rondom hem om te verlossen." 2 Koningen 6:15-17. Rondom hem aan elke zijde: of zoals David 't heeft: "Gij zult mijne grootheid vermeerderen, en mij rondom vertroosten." Psalm 71:21. Ik zal Hij rondom mijn huis legeren, " zegt God, "van wege het heirleger, van wege den doorgaande, en van wege den wederkerende." Zacheria 9:8.

Dit is derhalve de reden, waarom wij, niettegenstaande al onze zwakheden en de woede van den Satan, behouden en bewaard worden in een boze wereld, wij worden met goedertierenheden omringt. Vandaar, toen God den satan vroeg aangaande den vromen Job, dat hij antwoordde "Hebt gij niet een betuiging gemaakt voor hem, en voor zijn huis, en voor al wat hij heeft rondom? Job 1:10. Ik kan hem niet genaken, Gij omringt hem en houdt mij af. Hierdoor wordt dus die Schrift verklaard. Gij zijt mij een Verberging, Gij behoedt mij voor benauwdheid, Gij omringt mij met vrolijke gezangen van bevrijding." Psalm 32:7. En het zou inderdaad waardig staan indien wij in plaats van te twijfelen en te wanhopen zongen in de wegen des Heeren, hebben wij geen oorzaak om dit te doen, wanneer de Heere rondom ons is met zwaard en rondas, om over ons de wacht te houden tegen den vijand, opdat Hij ons uit zijne hand verlosse? Jeremia 46.3.

Dit is ook de reden waarom niets tot ons komen mag dan om ons goed te doen. Indien de goedertierenheid des Heeren rondom ons is, aan alle zijden rondom ons, dan kan geen kwaad tot ons komen, of het moet door deze ringmuur van goedertierenheid gaan, en aldus daardoor geschikt gemaakt worden, en deszelfs dodelijk venijn daardoor verliezen. Vandaar dat Paulus, die dit verstond zegt, "en wij weten, dat degenen, die God liefhebben, alle dingen medewerken ten goede." Romeinen 8:28. Maar hoe zou dit kunnen, indien zij niet juist tot ons kwamen door de goedertierenheid? En hoe zouden zij zo tot ons komen, daar de Satan toch loert om ons dodelijk te wonden op iedere of op een bijzondere plaats, indien de goedertierenheid ons niet omringde, indien deze niet rondom ons was als een rondas?

Hij ging rondom Job om te zien door welke open plaats hij hem zou kunnen aanvallen, opdat hij hem onder de vijfde rib zou kunnen slaan. Maar ziet, hij zag, dat Job van alle zijden omtuind was, hij kon dus niet tot Job genaken dan door de betuining der goedertierenheid, en daarom moest al wat hij Job deed ten goede uitlopen voor dezen. Zo zal het ook eenmaal zijn met al de haat onzer vijanden, wanneer zij, al wat zij konden doen, gedaan hebben, door de genade Gods zullen wij staan. "Wat beroemt gij u in het kwaad, o gij geweldige? Gods goedertierenheid duurt toch den gansen dag." Psalm 52:1. En dat zal aan mij alles, wat gij ook tegen mij doen moogt, heiligen! Dit is derhalve nog een zaak voor de gelovige om hem aan te sporen om op den Heere te hopen, want bij Hem is goedertierenheid om ons te omringen aan alle zijden.

Hier is plaats voor hoop, en voor de beoefening daarvan, wanneer wij ons op de vreselijkste wijze zien aangevallen. "Waarom zou ik vrezen in kwade dagen, als de ongerechten, die op de hielen zijn, mij omringen?" Psalm 49:5. Waarom? Wel, nu bestaat er de grootst mogelijke reden om te vrezen voor den dag des kwaads die over u gekomen is, en voor de ongerechten die u van alle zijden benauwen. De hand Gods is tegen u, en uwe zonden, welke de oorzaak van al het kwaad zijn, staan rondom u om tegen u te getuigen, en daarom moet gij vrezen. Neen, zegt David, dit is geen afdoende reden, hij die op den Heere vertrouwt, de goedertierenheden zullen hem omringen. Hier is grond om in het geloof te bidden zoals David, zeggende: "Bewaar mij als het zwart des oogappels, verberg mij onder de schaduw uwer vleugelen, voor het aangezicht der goddelozen, die mij verwoesten, mijner doodsvijanden, die mij omringen." Psalm 17:8,9.

Ten zevende. Deze grote, rijke, zeer overvloedige barmhartigheid omringt ons niet alleen, maar opdat wij hopen zouden op den God onzer goedertierenheden, daarom staat er ook geschreven dat deze goedertierenheden ons volgen moeten. "Immers zullen mij het goede en de weldadigheid volgen al de dagen mijns levens, en ik zal in het huis des HEEREN blijven in lengte van dagen." Psalm 23:6. Het goede zal mij volgen, met mij gaan, en bij mij zijn, al den weg, dien ik te gaan heb. Psalm 32:8. De volgende zes zaken zijn in deze tekst op te merken ter verdere aanmoediging om te hopen op den Heere.

1. Het goede zal ons volgen om ons te leiden op den weg. Ik zal u leiden met mijne ogen, zegt de Heere, dat is, op den weg dien gij te gaan hebt. De weg des mensen naar de toekomstige wereld is als de weg van Egypte naar Kanaän, een weg die niet afgelegd kan worden dan met den wolkkolom des daags en een vuurkolom bij nacht, dat is met het Woord en den Geest. "Gij zult mij leiden door uwen raad, en daarna zult Gij mij in heerlijkheid opnemen." Psalm 73:24. Gij zult mij leiden van den eersten stap tot den laatsten die ik doen zal op mijn pelgrimstocht, goedheid en weldadigheid zullen mij volgen.

2. Gelijk God ons in goedertierenheid zal leiden, zo zal Hij ook onze gangen daardoor ondersteunen om ons in Zijne paden te houden. Wij zijn zwak, en daarom, hoe effen en vlak ook de paden zijn waarin wij wandelen, toch kunnen wij struikelen en vallen. Maar als ik zei: mijn voet wankelt, uwe goedertierenheid, o HEERE! ondersteunde mij. Psalm 94:18. Daarom moesten wij altijd onze hoop in het gebed zoeken en zeggen, Heere, "houdt mijne gangen in Uwe sporen, opdat mijne voetstappen niet wankelen." Psalm 17:5. Gaat niet weg van mij, laat uwe goedertierenheid Mij volgen.

3. Heeft de Heere der barmhartigheid, weldadigheid om ons te leiden en te ondersteunen, zo wil Hij ons ook door dezelve onderwijzen wanneer wij niet meer weten, hoe het aan te vangen. "Ik heb Israël rondom gevoerd," zegt God, "Ik onderwees hem en bewaarde hem als Mijn oogappel." Deuteronomium 32:10. Ik zeg, wij zijn dikwijls ten einde raad, David zegt na al zijne heerlijke uitdrukkingen in Psalm 119, "Ik heb gedwaald als een verloren schaap, zoek uwen knecht." vers 176. Waarlijk een Christen is niet zo spoedig buiten den weg, of hij wordt staande gehouden, en weet niet hoe 't verder aan te leggen. Maar ook hierin is grote goedertierenheid. "En uw oren zullen horen het woord desgenen, die achter u is, zeggende: dit

is de weg wandelt in dezelve, als gij zoudt afwijken ter rechter- of ter linkerhand." Jesaja 30:21. De goedertierenheid volgt hier.

4. De goedertierenheid zal u volgen om u te dragen, wanneer gij zwak zijt. Wij zijn menigmaal moede en mat tot zinkens toe, wanneer wij gaan. "Hij zal Zijne kudde weiden gelijk een herder, Hij zal de lammeren in Zijne armen vergaderen, en in Zijnen schoot dragen, " of op arendsvleugelen. Jesaja 40:11. Hij deed Israël rijden op de hoogte der aarde, en Hij deed hem honing zuigen uit de steenrotsen. Deuteronomium 32:13.

5. De goedertierenheid zal ons volgen, om ons op te richten wanneer wij vallen, en om de wonden te verbinden en te genezen die wij door ons vallen behaald hebben. "De Heere ondersteunt allen, die vallen, en Hij richt op alle gebogenen." Psalm 145:14. En wederom: "De Heere opent de ogen der blinden, de Heere richt de gebogenen op, de Heere heeft de rechtvaardigen lief." Psalm 146:8. Of zoals wij op een andere plaats lezen: "De gangen des rechtvaardigen worden van den Heere bevestigd, en Hij heeft lust aan zijnen weg. Als hij valt, zo wordt hij niet weggeworpen, want de Heere ondersteunt zijne hand." Psalm 37:23,24. Hier is goedertierenheid voor een hopende Israëliet, en evenwel is dit niet alles.

6. Goedertierenheid zal ons volgen om ons onze zonden te vergeven, wanneer wij ze bedreven hebben. Want hoewel wij door den dood der rechtvaardigmaking tot in eeuwigheid tegen een staat der veroordeling beveiligd zijn, zo behoeven wij nochtans, daar wij kinderen zijn, dagelijks vergeving en hebben nodig te bidden: "Onze Vader! vergeef ons onze schulden." Nu, opdat wij dagelijkse vergeving van onze dagelijkse zonden zullen hebben, daarom moeten het goede en de weldadigheid ons dagelijks volgen, of zoals Mozes het heeft: "En hij zei, HEERE! indien ik nu genade gevonden heb in uwe ogen, zo ga nu de Heere in het midden van ons! want dit is een hardnekkig volk, doch vergeef onze ongerechtigheid en onze zonde, en neem ons aan tot een erfdeel." Exodus 34:9. Voeg hierbij nog het gebed dat gij van hem vindt in Numeri: "Nu dan, laat de kracht des HEEREN groter worden, gelijk als Gij gesproken hebt, zeggende: De HEERE is lankmoedig en groot van weldadigheid, vergevende de ongerechtigheid en overtreding, die den schuldige geenszins onschuldig houdt, bezoekende de ongerechtigheid der vaders aan de kinderen, in het derde en het vierde lid. Vergeef toch de ongerechtigheid dezes volks, naar de grote uwer goedertierenheid, en gelijk Gij ze aan dit volk, van Egypteland af tot hiertoe, vergeven hebt!" Numeri 14:17-19. Hoeveel maal, denkt gij, dat Israël behoefte had aan vergeving, van af Egypte, tot dat zij in het land Kanaän kwamen? Even zo veel malen zult gij vergeving nodig hebben van af den dag uwer bekering tot aan den dag uws doods, waartoe de Heere Israël zal volgen, opdat hij eeuwig in het huis des Heeren wone.

Ten achtste. Gelijk deze grote, rijke, overvloedige omringende goedertierenheid Israël volgen zal om hem goed te doen, zo zal zij hem ook van groten dienst zijn om hem te verlossen met vreugde van elk vonnis dat hij door de zonde op zich laadt. "Want de barmhartigheid roemt tegen het oordeel." Jacobus 2:13. Dat wil zeggen zij verheugt zich wanneer zij ons verlost van de straffen die wij verdiend hebben, ja zij verlost ons met blijdschap van al onze smarten. In de kanttekening lezen wij dat zij roemt in deze grote dingen, die zij voor ons doet. Ik heb menigmaal gedacht, wanneer ik in ogeschouw nam hoe dikwijls ik mij zelve straffen en tuchtigingen veroorzaakte, dat God moede en mat zou worden van het vergeven, of dat Hij mij met weezin vergiffenis zou schenken. Maar Gods Woord zegt: "De Heere wordt noch moede noch mat." Jesaja 40:28. "Ik zal Mij over hen verblijden, dat Ik hun weldoe, met mijn ganse hart en met mijne ganse ziel." Jeremia 32:41.

Met blijdschap ons goed te doen, met vreugde ons van verdiende straf te verlossen, met blijdschap de overwinning te behalen over onze verdelging, o! dit is een wonderlijke zaak! "Zingt den Heere een nieuw lied, want Hij heeft wonderen gedaan, zijne rechterhand, en de arm zijner heiligheid, heeft Hem de overwinning gegeven, "de overwinning voor ons." Psalm 98:1 En zoals Paulus zegt: "In dit alles zijn wij meer dan overwinnaars, door Hem." Romeinen

8:37. En dit heeft Hij triomferende en met verheuging gedaan. Colossenzen 2:15. Het wordt dikwijls meer gezien in de wijze waarop een zaak gedaan wordt dan in de daad zelf. De ongerechtigheid van het hart van Moab werd meer gezien in de wijze waarop de handeling geschiedde dan in de woorden, die hij tegen Israël sprak. "Want is u niet Israël ter belaching geweest?" Jeremia 48:27. Zo verheugde zich Edom ook over het onheil zijns broeders, hij zag er naar en was blijde, en in zijne vreugde werd de boosheid zijns harten openbaar, en de groten haat dien hij zijn broeder Jakob toedroeg. Obadja 1:1.

Nu, mijne broederen, ik bid u, bedenk, dat God u niet alleen genade bewezen heeft, maar dat Hij het met vreugde gedaan heeft. De goedertierenheid volgt u niet alleen, maar zij volgt u met blijdschap, ja zij belet niet alleen uwen ondergang, die gij door uwe ongerechtigheden veroorzaakt, maar zij weerhoudt u met vreugde van een wis verderf. Hier wordt de hoofdzaak der barmhartigheid openbaar, daarin dat zij roemt tegen het oordeel. Zo lezen wij in Zefanja: "De HEERE, uw God, is in het midden van u, een Held, die verlossen zal, Hij zal over u vrolijk zijn met blijdschap, Hij zal zwijgen in Zijne liefde, Hij zal zich over u verheugen met gejuich." Ik zal al uwe verdrukkers verdoen, Ik zal de hinkenden behoeden, en de uitgestotenen verzamelen, en Ik zal ze stellen tot enen lof, en tot een naam, in het ganse land, waar zij beschaamd zijn geweest." Zefanja 3:17-19.

Er zijn vele dingen die ons doen zien met welk een hart vol liefde de Heere zijne goedertierenheden over zijn volk uitstrekt om hun te verlossen uit alle benauwdheden en angsten, maar dit, dat zij handelt met vreugde, dat zij ons verlost met gejuich, en dat zij over het oordeel met lof de overwinning behaald! Dit is wonderlijk, en iets waarop Israël letten moet als een bemoediging om te hopen. "Israël hope op den Heere, want bij den Heere is goedertierenheid, grote, rijke, menigvuldige goedertierenheid, goedertierenheid die ons omringt, die met ons gaat op onzen weg, en barmhartigheid die roemt om het oordeel te overwinnen dat onzen ondergang zoekt, wanneer wij naar ons Vaders huis en koninkrijk reizen!

In het woord Gods lezen wij, dat de Heere lust heeft aan goedertierenheid. "Wie is een God gelijk Gij, die de ongerechtigheid vergeeft, en de overtreding van het overblijfsel zijner erfenis voorbijgaat? Hij houdt zijnen toorn niet in eeuwigheid, want Hij heeft lust aan goedertierenheid." Micha. 7:18. Hier is dus een reden van het roemen der barmhartigheid tegen het oordeel. Barmhartigheid is 's Heeren lust, of zoals wij op een andere plaats lezen, Hij heeft een welbehagen in goedertierenheid. Waarin iemand lust heeft, dat zal hij behartigen, en zijn doel trachten te bereiken, en zal in het welslagen zijner ondernemingen juichen. Wel de tekst zegt, God heeft lust in goedertierenheid. En hoe ongepast de vergelijking ook moge zijn, toch geloof ik niet dat een mens zich meer in de zonde verlustigen kan dan de Heere lust heeft in goedertierenheid.

Heeft een mens zich zelven voor de zonden gegeven? God heeft zijnen Zoon voor ons overgegeven, opdat Hij ons barmhartigheid zou kunnen betonen. Johannes 3:16. Heeft de mens naar gelegenheid omgezien om de zonde te dienen? De Heere heeft de gelegenheid gezocht om genadig te zijn, opdat Hij ons zijne goedertierenheid zou kunnen betonen. Jesaja 54:10. Heeft een mens zich, om de zonde te kunnen dienen, tot armoede gebracht? Wel Christus Jezus, de Zone Gods, de Heere over allen, heeft, om ons genade te betonen, zich tot de diepste armoede vernederd. Lukas 9:58, 2 Corinthiërs 8:9. Heeft de mens, als hij de zonde vond, haar met zijn ganse hart gevolgd? Wel, wanneer de Heere zijne goedertierenheid laat werken, dan doet Hij dit met blijdschap en gejuich.

Hier kunt gij ook de reden zien waarom al Gods paden goedertierenheid en waarheid voor de zijnen zijn. Psalm 25:10. Ik heb menigmaal opgemerkt, dat een mens zich toelegt op hetgeen hij bemint, hetzij vissen of jagen of diergelijke. Dit zijn zijne wegen, zijn loopbaan, de paden waarin hij zijn leven doorbrengt, en daarom wordt hij zelden buiten hen aangetroffen. Nu" zegt

David in Psalm 25:10 "alle paden des HEEREN zijn goedertierenheid en waarheid." Hij is er nooit buiten, want waar Hij ook is, altijd komt Hij tot Israël op een dezer paden, stappende met stappen van goedertierenheid. Van hier dat gij leert dat de goedertierenheid aan het einde van elke beproeving komt, en dat de Heere in het midden daarvan, hieraan denkt. Hebreeën 2:3. Ja het oordeel is in de goedertierenheid, en indien dit niet zo ware, dan zou het oordeel zijn volk nooit treffen. 1 Corinthiërs 11:32. Laat Israël daarom hopen, want bij den Heere is goedertierenheid.

Ten negende. Boven en behalve dit, de genade die bij den Heere is, en die een bemoediging is voor Israël om op Hem te hopen, is van eeuwigheid tot eeuwigheid: "De goedertierenheid des HEEREN is van eeuwigheid over degenen, die Hem vrezen." Psalm 103:17. Van eeuwigheid tot eeuwigheid, dat is meer dan ik gezegd heb.

1. Van eeuwigheid, dat is, voordat de wereld begon, de dingen die dus nu zijn, en hiernamaals zijn zullen, moeten bestuurd worden naar die beschikkingen, die de Heere toen in zijne barmhartigheid voor zijn volk bestemd heeft. Van hier, dat er geschreven staat, dat Hij ons gezegd heeft naar dat Hij ons in Christus heeft uitverkozen voor de grondlegging der wereld, dat is, naar die beschikkingen, die Hij in zijne goedertierenheid toen voor ons bestemd heeft. Efeziërs . 1:4. Overeenkomstig die andere uitdrukking, "naar zijne barmhartigheid heeft Hij ons zalig gemaakt, " dat is, naar dat de barmhartigheid het voor de grondlegging der wereld voor ons bereid had. Titus 3:5. "Die ons heeft zalig gemaakt, naar zijn eigen voornemen en genade, die ons gegeven is in Christus Jezus, voor de tijden der eeuwen." 2 Timotheus 1:9. Dit is goedertierenheid van eeuwigheid, en is de grond en de bodem van al de zegeningen, die over zijn volk gekomen zijn, komen, of komen zullen.

En ofschoon wij nu te veel van ons onderwerp zouden afdolen, indien wij over al die goedertierenheden spreken wilden, die op deze staan welke goedertierenheid van eeuwigheid genoemd wordt, zo zal het evenwel tot ons doel zijn, en geschikt voor onze behandeling, om te besluiten dat de goedertierenheid tot eeuwigheid daarop berust, even als de roeping, de rechtvaardigmaking, de verlossing, en de verheerlijking gelegen zijn in onze verkiezing in Christus van voor de grondlegging der wereld. Romeinen 8:29,30. Hier is dus de goedertierenheid, die bij God is en die Israël moet aanmoedigen om te hopen. De goedertierenheid die zich over hen bekommert, is de goedertierenheid van eeuwigheid. Men mag zich ook niet voorstellen dat een weinige twisten eniger dwaze mensen God zullen nopen om nieuwe beschikkingen voor zijn volk te maken, het fundament dat voor ons gelegd is voor dat de wereld gegrondvest was, zal niet uit zijne standplaats wijken, omdat het in Christus door de kracht der genade gelegd was, dat is van eeuwigheid. Romeinen 9:5.

De grondwet, die de enige basis is van het bestuur eens koninkrijks, mag niet weggeworpen worden voor een tegenzin, die elk gering mens er tegen op kan opvatten. Wij hebben verscheidene professoren die een haat koesteren tegen het fundament der zaligheid, dat de goedertierenheid, die van eeuwigheid is, gelegd heeft, maar daar het koninkrijk, het bestuur, en de heerlijkheid van Christus er in opgesloten liggen, en daar de roeping, de rechtvaardigmaking, de verlossing en de verheerlijking zijner uitverkorenen, welk zijn lichaam en zijn vlees genoemd worden, daarin opgesloten liggen, zo mag het niet terzijde geschoven of veracht worden, noch kan iemand er tegen twisten zonder gevaar te lopen zijne ziel te verliezen.

Hier is dus de goedertierenheid waarin Israël betrokken is, en die bij God is, als een aanmoediging voor hen om te hopen, om op Hem te hopen. Het is goedertierenheid van eeuwigheid, het is goedertierenheid in den wortel der zaak. Want het is uit deze goedertierenheid, uit deze goedertierenheid van eeuwigheid, dat alle, en alle goedertierenheden, waarover wij te voren spraken, voortkomen. Het is deze, waaruit Christus de Zaligmaker, voortkomt, dit is de goedertierenheid, waaruit die grote, rijke menigvuldige,

overvloeiende goedertierenheid voortkomt, die ons altijd omringt als een betuining. Soort brengt soort voort, de boom wordt gekend aan zijn vruchten, en God door zijne goedertierenheid in Christus, ja alles wat de Heere voor ons gedaan heeft voor de grondlegging der wereld, leren wij kennen uit de zegeningen die Hij ons dagelijks zendt. En wat anders heeft Hij van den beginne af aan gedaan voor zijne gemeente, dan zijne goedertierenheid over haar uitgestort? Daarom legde Hij een fundament hiervoor in zijne goedertierenheid van eeuwigheid.

2. Maar goedertierenheid van eeuwigheid is slechts het begin, en wij hebben over die goedertierenheid, welke wij in het binnenste daarvan vinden, reeds gesproken, daarom moeten wij ook met een enkel woord spreken over die welke tot eeuwigheid is. Van eeuwigheid tot eeuwigheid. Niets kan langer duren dan de eeuwigheid, daarom zal dat "tot in eeuwigheid" een einde aan alle dingen zien. De duivel zal ons verzoeken, de zonde ons aanvallen, de mensen ons vervolgen, maar kunnen zij 't doen tot in eeuwigheid? Indien niet, dan moet er goedertierenheid zijn om ten laatste tot Gods volk te komen, zelfs wanneer alle vijanden ons alles gedaan hebben wat zij kunnen. Nadat de profeet over de onuitsprekelijke gelukzaligheid, die God bereid heeft voor degenen, die op Hem wachten, gesproken heeft, handelt hij over den tegenwoordigen toorn, en de zonde van Gods volk in dit leven. Na dit gedaan te hebben stijgt hij wederom op tot de eerste, en zegt "in dezelve is de eeuwigheid, " dat is, de dingen, voor ons weggelegd, zijn eeuwig en "daarom zullen wij behouden worden." Jesaja 64:4,5.

Hoe vele dingen hebben sedert den beginne de wereld aangevallen om haar te vernietigen, zoals, oorlogen, pestilenties, aardbevingen enz. en toch bestaat zij nog tot op dezen huidigen dag. Maar wat is hiervan de reden? Wel, God leeft, op wiens woord en op wiens bevel zij staat. "Gij hebt de aarde vastgemaakt, en zij blijft staan." , De wereld is bevestigd en zij zal niet bewogen worden." Psalm 119:90, 93:1, 96:10. Nu, mijne broeders, de goedertierenheid leeft, de goedertierenheid is eeuwig, "zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid." Psalm 136. En daarom leeft de kerke Gods, en wanneer al hare vijanden alles gedaan hebben wat zij konden, dan zal dit het lied zijn dat de kerk over hen zal zingen: "Zij hebben zich gekroond en zijn gevallen, maar wij zijn gerezen en staande gebleven!" Psalm 20:8. "De eeuwige God zij u een woning, en van onder eeuwige armen." Deuteronomium 33:27.

En gelijk dit de oorzaak van het leven der kerk aantoon, niettegenstaande haar geestelijke en lichamelijke vijanden, zo toont het ook de oorzaak harer verlossing van hare menigvuldige zonden. Gelijk God van den Leviathan zei "Ik zal zijne leden niet verzwijgen" enz. Job 41:1-12, zo onbetamelijk is het van Gods volk, dat zij hun zonden en wangedrag zouden verbergen, want dit verkleint de goedertierenheid Gods. Dat daarom de zonden beleden en erkend worden, en men ze niet verberge of bedekke, het is tot roem der goedertierenheid dat wij aan God en aan elkaar belijden wat wij zijn, altijd hieraan denkende, dat de goedertierenheid eeuwig is!

Gelijk dit de oorzaak van ons leven en de voortgang daarvan aanduidt, niettegenstaande onze herhaalde zonden, zo toont het ook de oorzaak waardoor wij telkens nieuwe genade ontvangen. Want die goedertierenheid leeft, duurt voort, en overleeft alle dingen die verderfelijk en nadelig voor Israël zijn. Daarom "Israël hope op den Heere, " om deze reden, "want bij den Heere is goedertierenheid."

1. Grote goedertierenheid.
2. Rijke goedertierenheid.
3. Menigvuldige goedertierenheid.
4. Overvloedige goedertierenheid.
5. Omringende goedertierenheid, waardoor wij omringd zijn.
6. Goedertierenheid om ons overal te volgen, waar wij ook gaan.
7. Goedertierenheid, die duurt van eeuwigheid tot eeuwigheid. Al deze goedertierenheden zijn bij God, om ons te lokken, aan te moedigen en te ondersteunen om op den Heere te hopen.

Ten tweede. Wat men uit deze rede moet afleiden.

Ik kom na tot het tweede punt hetgeen ons aan moet tonen wat uit deze reden volgen moet, En Ten eerste, moet dit er uit afgeleid worden, dat Israël als het kind van God, zelf een beklagenswaardig voorwerp is, een die vol zwakheid en gebreken is, zonder dat wij nog iets zeggen over zijne overtredingen. Hij die met zo vele goedertierenheden, met zo vele volstreckte noodzakelijke goedertierenheden omringd moet worden, want niet een dezer goedertierenheden kan gemist worden-moet in zich zelf wel een arm en hulpbehoevend schepsel zijn. Indien gij een kind zaagt lopen met behulp van zoveel werktuigen, als een kind van God omringd is met goedertierenheden om staande te blijven, dan zoudt gij voorzeker uitroepen, "Wat een zwak, misvormd en hulpbehoevend kind is dat toch! Helaas! ik heb hier de goedertierenheden opgeteld tot acht, maar al had ik ze opgeteld tot acht honderd acht, zo zou het juist hetzelfde zijn, want het kind van God kan er niet een van missen. De tekst zegt: "HEERE! de aarde is vol van uwe goedertierenheid" en alles weinig genoeg om Israël te behouden. Psalm 119:64. Inderdaad, die welke ik mijn lezers opgenoemd heb, zijn de voornaamste goedertierenheden, of de hoofd-goedertierenheden, waaruit zeer velen voortvloeien. Maar al waren dit ook de enige goedertierenheden, zo tonen zij ons toch onze misvormdheid, nu zij echter zo talrijk zijn, doen zij dit des te meer.

Indien men u verhaalde dat een zeker rijk heer een zoon had, die zeer gebrekkig was, dat hij dingen moest dragen om zijne enkels te steunen, dingen om zijn knieën niet te laten knikken, dingen om zijn lendenen niet te doen buigen, dingen om zijne ingewanden op hun plaats te houden, dingen om zijne schouders, zijn nek, zijn handen, zijn vingers te versterken, ja dat hij niet kan spreken of eten dan met behulp van een machine. Wat zoudt gij zeggen? Wat zoudt gij denken? Zoudt gij niet zeggen, dat het jammer is dat zo'n gebrekkige stumper nog leeft, en dat zijn vader van hem geen steun of hulp behoeft te verwachten, maar dat hij zijn vader veel uitgaven zou veroorzaken, zolang hij leefde, en dan al den last en moeite die anderen met hem hebben zullen? Welnu zo is het gesteld met Israël, ja erger nog. Hij kan niet leven zonder barmhartigheid, niet leven zonder grote barmhartigheid, niet leven zonder rijke barmhartigheid, niet leven zonder menigvuldige barmhartigheid, niet leven, tenzij de barmhartigheid overvloedig over hem zij. Hij kan niet staan indien de goedertierenheid hem niet omringt, niet gaan, indien de goedertierenheid hem niet volgt. Ja, indien de barmhartigheid, die roemt tegen het oordeel, hem niet gedurig overdekt en beschermt, dan zal de mot hem opeten en de roest hem verteren. Job 4:19.

Opdat Israël dus leve en bloeie, daarom is het noodzakelijk dat de eeuwige goedertierenheid hem overschaduwe over zijn hoofd, en dat de eeuwige goedertierenheid onder zijne voeten zij, met al de goedertierenheden die wij te voren behandeld hebben. En is dit niet voldoende, om ons te doen zien, indien wij slechts ogen hadden om het te zien, welk een treurig en beklagenswaardig schepsel het kind van God uit en van zich zelve is? O! wij geloven en overwegen dit niet naar behoren! De onverstandige wil wijs heten, de zondige mens heilig, en de arme, lamme, kreupele, hulpbehoevende mens wil zo gaarne anderen de overtuiging geven, dat hij genoeg van zich zelve heeft. Maar indien dit zo ware, waarom dan al die verschillende

goedertierenheden? Indien gij naar hartenlust kunt wandelen, waarom dan al die krukken? Neen, neen, wanneer Israël, het Israël Gods, op de rechte plaats is, dan staat het verbaasd en verwonderd over de goedertierenheden die hen omringen en roept uit: "ik ben geringer dan al deze weldadigheden, en dan al deze trouw dien Gij aan uwen knecht gedaan hebt." Genesis 32:10.

Ten tweede. Dit doet ons ook zien met welk een ijver de vijanden van Israël zijn ondergang zoeken. De duivel wordt bij uitnemendheid den vijand van Gods volk geheten: "uwe tegenpartij de duivel." 1 Petrus 5:8. En dit, dat er zo vele goedertierenheden en weldadigheden aan ons gedaan worden, en dat alles om ons tot de plaats te brengen die God voor ons beschikt heeft, dit is ook een bewijs voor ons, dat wij sterke, gevaarlijke vijanden hebben. Indien gij zaagt, dat iemand niet van het een huis naar het andere kon gaan, zonder gekleed te zijn in een harnas, en een koperen helm op zijn hoofd, en een lijfwacht van niet minder dan duizend man rondom zich te hebben, zoudt gij dan niet zeggen, dat zo iemand wel een groot aantal vijanden moet hebben, en dat hij voortdurend in levensgevaar verkeert? Welnu dit is het geval met het volk des Heeren. De vijanden liggen in elk hol op de loer, gelijk de spin in haar web. Israël kan noch eten, drinken, waken, slapen, werken, stil zitten, lopen of zwijgen, zijn God dienen in het openbaar of in 't verborgen, of hij is voortdurend in gevaar van overrompeld of gedood te worden.

Daarom wordt hij, zoals vroeger reeds is opgemerkt, met goedertierenheden omringt als met een rondas. Micha 7:20. En wederom staat er geschreven aangaande dezen: Gods waarheid, "Zijne goedertierenheid, zal uw schild en rondas zijn." Psalm 91:4. En wederom: "Hij is een schild allen, die op Hem betrouwen." 2 Samuel 22:31. Ja, David, die zijne eigene zwakheid bewust was, en die de woede en de kracht zijner vijanden kende, roept tot den Heere zijnen God om Zijn schild en Zijn rondas te grijpen en tot zijne hulp op te staan. Psalm 35:2. Maar waarom behoefden deze dingen verzekerd of beloofd te worden, of waarom was het nodig er om te bidden, indien Israël geen vijanden had, of ten minste niet zulke vijanden, die hij zelf kon verslaan? Helaas, hun geroep, hun tranen, hun zuchten, hun waken, hun klagen op verschillende tijden bevestigen boven allen twijfel maar al te zeer de waarheid hiervan.

Indien Salomo een wacht van zestig man sterk rondom zijn bed moest hebben van de dappersten uit Israël, die het zwaard hielden en geleerd in den oorlog waren, ieder hunner met het zwaard aan de heup, wegens vrees in den nacht-en deze vrees was alleen voor menssen-welk een lijfwacht heeft Gods arme volk dan wel nodig, bij dag en bij nacht, om beveiligd te zijn tegen het briesen der onbarmhartige gevallen engelen uit de hel! Hooglied 3:7,8 . Indien men er slechts naar behoren over nadenkt, hoe, niettegenstaande al die wachten en lijfwachten der goedertierenheid, dit volk toch ter nauwernood aan het eeuwig verderf ontkomt, ja hoevelen er zijn, die met gebroken harten en gebroken lendenen en met veel tegenheden tot de poorten des hemels geraken, dan zal men licht tot het besluit komen, dat hun vijanden sneller zijn dan de arenden, sterker dan de leeuwen, en dat zij hen dikwijls overrompelen op den weg naar het eeuwig Vaderhuis.

Om nu niet te spreken over de vele duizenden die niet eens durven denken over den waren godsdienst wegens de macht des vijands, welken zij aanschouwen, wanneer zij helaas! niemand anders zien dan juist de vogelverschrikker, die de duivel uitgezet heeft om hen af te schrikken, want ik acht de vervolgers van Gods volk slechts des duivels vogelverschrikkers, zelf ligt de oude slang rustig-maar hoe verschrikt! Hoe angstig blikken zij in 't rond! Zij staan verpletterd en als aan den grond vastgenageld! Wat een groot aantal vijanden der waarheid hebben deze lieden tegenwoordig gezien. Ja zij zullen liever hun ziel in gevaar stellen, dan den strijd met deze vijanden aan te binden. Gods volk blijft pal, en durft door alle drommen van vijanden heen, hoewel zij toch uit zich zelve niet meer bekwaamheid bezitten dan de anderen, die afvallig worden. Zij worden derhalve aangegord, omringd, en verdedigd met en door die

goedertierenheid, welke de ware oorzaak hunner onwrikbare standvastigheid en hunner onkreukbare trouw is.

Ten derde. Een derde zaak die ik uit deze woorden afleid, is, dat Israël een goede God heeft! Voorwaar de Heere is Israël goed!" Een goede God, die zoveel zorg voor hem draagt en hem zo vele weldadigheden bewijst. Goedertierenheden van allerlei aard, voor alle gevallen, voor allerlei troost en hulp tegen allerlei gevaren. Wat is de mens, dat de Heere hem zo onvermoeid verzorgt en hem elk ogenblik opzoekt? Is hij een tweede God? Is hij Gode gelijk? Is hij van de hoogste rang der engelen? Of wat is hij? O, hij is een vlo, een worm, een dode hond, zondig stof en as, hij komt op gelijk een bloem en wordt schielijk afgesneden, en wat is hij, dat de Heere zelfs zoveel als zijne ogen zou opheffen over zulk enen? 1 Samuel 26:20, Job 25:6, 14:2,3. En dan wat is hij, dat God hem zou verhogen, en dat Hij zijn hart op hem zou stellen! Job 7:17. Ja, dat Hij hem tot zijn metgezel zou maken en hem Zijne engelen zou geven als dienende geesten om hem te dienen! Ja, dat Hij Zijne genade, Zijne goedertierenheid, Zijne grote, menigvuldige en eeuwige goedertierenheid aan hem zou betonen, om hem daarmee rondom te omringen, als met een rondas, zodat niets zijn verderf of ondergang zou kunnen bewerken!

Terecht staat er geschreven: "God is liefde." 1 Johannes 4:16. Wel mocht de dichter zeggen: "Looft den Heere, want Hij is goed, want Zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid. Dat zulks de bevrijden des HEEREN zeggen, die hij van de hand der wederpartijders bevrijd heeft." Psalm 107:1-3. Indien het liefde bij ons is, wanneer wij aan een medemens een stuk brood, een kleed, een dronk waters, of een aalmoes geven, hoe moeten wij dit dan noemen? wanneer God, de grote God, de Formeerder aller dingen, niet alleen een aalmoes zal geven, een aalmoes aan een vijand, maar wanneer Hij ook voor ons op zal staan met rondas en beukelaar, en een wacht en bescherming rondom ons zal zijn, een Verlosser van alle kwaad, totdat wij in Zijn hemels Koninkrijk zijn aangeland! Dit is liefde, zoals wij ze op aarde niet vinden, en die niet met die van enig schepsel vergeleken kan worden. Niemand dan hij, die goed is, hoopt dit. Niemand gelooft naar behoren, dat God zulk een liefde betoont, als hier verklaard wordt. Ons hart smelt weg bij de grootheid dezer liefde, en wie is het die nog enig oordeel heeft en "iets gevoelt van den ellendigen toestand, waarin de zonde hem gestort heeft, die zonder verbazing van zoveel goedertierenheid horen kan?

Ten vierde. Welk een grond is er hier voor de Israëlieten om op den Heere te hopen! De Heere is niet een dier gebroken rietstaven uit Egypte, welke in onze hand dringen en ons wonden, wanneer wij er op leunen. Gods Woord blijft eeuwig standvastig, zelfs het woord, waarmee wij hier worden vermaand om te hopen. Wij hebben ook volstrekt geen reden om te twijfelen aan de oorzaak dezer vermaning tot zulk een gemoed-stillende plicht, want bij den Heere is goedertierenheid: "dat Israël zich verblijde in degenen, die hem gemaakt heeft, dat de kinderen Zions zich verheugen over hunnen Koning." Psalm 149:2. Want bij den HEERE is goedertierenheid, "Hij zal de zachtmoedigen versieren met heil." Wat zegt gij wel, kind van God? Heeft de zonde uwe ziel geslagen, en uwe beenderen verbroken? Wel, bij den Heere is rijke, dat is machtige barmhartigheid voor u. Ziet gij u zelve omringd van vijanden? Wel, bij den Heere is goedertierenheid om u aan alle zijden te omringen. Is de weg, dien gij bewandelen moet, gevaarlijk? Gewis het goede en de weldadigheid zullen u volgen al de dagen uws levens. Zoekt de ongerechtigheid u te overrompelen? De goedertierenheid van dezen Heere is overvloedig over u.

Haalt het oordeel u in wegens uw wangedrag? Bij den Heere is barmhartigheid, die roemt tegen het oordeel, om u daarvan te verlossen. Wat zal ik zeggen, er is goedertierenheid van eeuwigheid tot eeuwigheid over u. Er is goedertierenheid boven u, goedertierenheid onder u, goedertierenheid aan alle zijden voor u, "dat Israël daarom hope op den Heere!" Het is de grootste smart die gij den Heere aandoet, wanneer gij twijfelt aan Zijne goedertierenheid. Wat

wilt gij van den God des hemels wel maken? Mag men Hem niet geloven en in Hem niet vertrouwen, niettegenstaande al wat Hij gezegd heeft? O, die verdorvenheid der menselijke natuur! Omdat Hij de waarheid spreekt, daarom geloven wij Hem niet! Johannes 8:45 . De hatelijkheid en de onredelijkheid van het ongeloof worden juist hierin bevestigd. God is de waarheid, Zijn woord is de waarheid, en hoe veel malen heeft Hij anderen voor onze ogen geholpen, wanneer zij op Hem hoopten! Hoopt daarom, want het is goed dat een mens hope. Hoopt dan, want het is den Heere aangenaam, dat gij hoopt. Hoopt tot den einde toe, want het goed dat tot u gebracht moet worden zal zeker komen met Christus uw Zaligmaker.

De mensen, die zich aan de zonden overgegeven hebben, hopen er enig voordeel bij te hebben, ofschoon de vloek en de toorn Gods van den hemel over hen geopenbaard is. Romeinen 1:18. En gij evenwel, die u zelve door Christus aan God heeft overgegeven zijt bevreesd om op zijne goedertierenheid te hopen? Om Gods wil, hoopt, onteert uwen God niet, vermoordt uwe ziel niet en geeft aan anderen geen slecht voorbeeld. Ik weet, gij hebt uwe tegenwerpingen gereed om ze mij voor de voeten te werpen, en indien zij tegen een leerstuk waren, dan zou de reden ons dwingen om enige notitie van hen te nemen, maar nu zij tegen een plicht aangevoerd worden, tegen een plicht, die in Gods woord vermeld staat en die gegrond is op het woord dat blijft in eeuwigheid, nu verdient gij bestraft te worden, en moet men u zeggen, dat van al de zonden, die gij ooit begaan hebt, gij nu de onreinste bedrijft, daar gij u zelve prijs geeft aan ongeloof en wantrouwen tegen deze vermaning om te hopen en tegen de reden ter aanmoediging tot uwe plicht.

Ten derde. De verklaring der reden "waarom wij op den heere moeten hopen."

Ik heb u vroeger reeds gezegd dat er drie zaken in dezen tekst vervat waren.

1. Een vermaning.

2. Een reden om de vermaning te versterken, en

3. Een omschrijving der reden "Bij Hem is veel verlossing." Over de beide eerste zaken heb ik gesproken, derhalve zijn wij nu genaderd tot de behandeling van ons derde punt.

In deze laatste woorden, in de verklaring der reden, hebben wij twee zaken.

Ten eerste. Een nadere omschrijving van den aard der goedertierenheid, die Israël moet aanmoedigen om te hopen.

Ten tweede. Een verslag van de algenoegzaamheid er van. De aard der goedertierenheid wordt uitgedrukt door het woord "verlossing." De algenoegzaamheid door het woord "veel". "Israël hope op den Heere: want bij den HEERE is goedertierenheid, en bij Hem is veel verlossing."

Ten eerste. De soort der goedertierenheid.

De verlossing kan op verschillende wijzen opgevat worden, hetgeen nader zal worden aangetoond, maar daar de uitdrukking hier onbepaald is, zonder dit of dat deel der verlossing in 't bijzonder te noemen, zo zal ik er in 't algemeen over spreken, tenminste met betrekking tot de hoofdpunten er van.

Verlossen is bevrijden met voldoende en geschikte middelen. Diegenen terug te halen, die thans in een staat der slavernij of in gevangenschap verkeren, en er zijn twee soorten van verlossing.

Ten eerste. Verlossing door middel van een koopsom. Ten tweede. Verlossing door macht.

Ten eerste. Indien wij over de verlossing door een koopsom spreken dan doen zich drie zaken ter behandeling voor.

1. De persoon, die verlost.

2. De soort der losprijs, die betaald wordt.

3. De zaak of de staat waaruit deze verlosser met zijnen prijs verlost.

1. De persoon, die verlost. Het voorwerp van deze verlossing, of de persoon die verlost wordt, is Israël, over wien wij reeds gesproken hebben. Want de persoon, die verlost is Jezus van Nazareth, die Jezus, die in de volheid der tijden te Bethlehem geboren is, zoals de Schrift ons

verhaald Mattheus 1, Lukas 2. Nu, met betrekking tot zijn persoon, moeten wij naar twee zaken onderzoeken. Wie deze persoon was. Hoe Hij zich voor zijn werk geschikt maakte.

1. Wie deze persoon was. Deze Jezus was en is de natuurlijke en eeuwige zoon van den Almachtigen God, zonder begin en zonder einde, van eeuwigheid, de Schepper en Onderhouder der wereld. Spreuken 8, Johannes 1, Hebreëen 1.

2. Hoe Hij zich voor zijn werk geschikt maakte. Hij werd waarachtig mens, want Hij werd door de kracht van den Heiligen Geest in de baarmoeder ener maagd ontvangen, en in de volheid der tijden door haar gebaard, als een waar, wezenlijk, natuurlijk mens, niet in de slechtste maar in de beste betekenis. Lukas 1:31-35. Zonder vlek of smet ter wereld gebracht zijnde, begon Hij zich voor het werk geschikt te maken.

1. Door voorbereidende werken en daarna

2. door het werk zelf

(1). De voorbereidende werken waren als volgt. Hij bereidt zich een priesterlijk kleet, hetwelk zijn eigene onderdanige gerechtigheid was, want zonder deze heilige kleding zou Hij niet voor het aangezicht Gods kunnen komen om Zijne gave te offeren. Romeinen 5:19, Exodus 28:40, 40:13. Voor dat Hij Zijne gave voor zijn volk offerde moest Hij eerst zelf tot zijn ambt geheiligd worden: en dat wel-door bloed-door gebeden en tranen. 1 Petrus 1:19. (

a.) Door bloed, want voordat Aäron zijne offerande voor het volk mocht offeren, moest hij zelf eerst met bloed besprenkeld worden. Exodus 29:19-22. En daar Jezus niet met het bloed der beesten kon besprenkeld worden, daarom werd Hij met Zijn eigen bloed besprenkeld, niet zoals Aäron aan het uiterste van zijn oor en zijn voet, maar van het hoofd tot de voeten-zijn zweet was bloed. Lukas 22:44. Zodat Hij van zijn angst in den hof tot de plaats waar Hij de prijs onzer verlossing moest neerleggen, als in zijn eigen bloed geheiligd, wandelde.

6. Hij offerde ook zijn offerande, bestaande uit angsten en tranen, als een drankoffer aan God, als een voorbereidend offer voor zijn ambt, niet als een verzoenend offer om zich zelve, zijn eigen persoon te reinigen. Hebreëen 5:6-8. Dit is de persoon die verlost, en dit was zijne voorbereiding tot het werk.

2. De daad zelf. De verlossing wordt dikwijls in het bijzonder aan zijn bloed toegeschreven, maar in het algemeen moet de daad der verlossing aan zijn gehele lijden in het vlees toegekend worden, welk lijden volgens mijne mening een aanvang neemt bij zijne angsten, en dat eindigde, toen Hij uit de doden werd opgewekt. Onder zijn vlees versta ik zijn gehele menselijke natuur als onderscheiden van zijne Goddelijke natuur, en dat woord sluit dus zowel zijne ziel als zijn lichaam in, zoals blijkt uit Jesaja 53. Zijne ziel op zulk een wijze dat zij daarvoor geschikt was: en zijn lichaam op zulk een wijze dat het daarvoor geschikt was.

2. De soort der prijs, die betaald werd om te verlossen. Zijne smarten begonnen in zijne ziel, enigen tijd voordat zijn lichaam aangeraakt werd, waardoor zijn lichaam bloed zweette. De smarten begonnen in zijne ziel bij de gewaarwording van hetgeen van God om onzent wil op Hem kwam, maar het bloedige zweet van zijn lichaam ontstond door de vereniging die het met zulk een ziel had. Zijne smarten kwamen van Gods hand, niet van die der mensen, niet uit dwang, maar uit zijn eigen vrijen wil. Leviticus 1:3, Johannes 10:18, en zij verschillen van de onze in zes opzichten.

1. Zijne smarten waren door de gestrengheid der wet, de onze overeenkomstig het doel van het evangelie. Galaten 3:13, Hebreëen 12:10.

2. Zijn lijden kwam onmiddellijk van Gods hand, het onze door een Middelaar. Jesaja 53:6, Hebreëen 9:22.

3. God had een welgevallen in elke slag, die Hij Hem gaf, Zijn volk slaat of wondt Hij niet gaarne, Jesaja 53, Psalm 103, Klaagliederen 3:33.

4. Hij lijdt als hoofdpersoon, wij voor onze eigene bijzondere overtredingen. 1 Corinthiërs 15:3, Klaagliederen 3:39.

5. Hij lijdt om aan de gerechtigheid te voldoen voor de breuk der heilige wet, wij om een kleine bestraffing te ontvangen, en om onderwezen te worden om ons leven te beteren. Hebreëen 9:26, Romeinen 10:3,4, Deuteronomium 8:5, 2 Kronieken 6:27.

6. Hij werd verlost van het lijden door de verdiensten van zijn eigen persoon en lijden, wij van het onze door de genade Gods in Christus Jezus. Handelingen 2:24, Efeziërs . 4:32, 5:22. Dat was dus de verlossing met een prijs, het bloed van Christus dat Hij gewillig op het kruis liet vergieten voor het aangezicht Gods.

3. De staat, waaruit deze prijs verlost. De oorzaak dezer prijs was onze zonde, waardoor wij rechtvaardig aan den vloek, den dood, den duivel en de hel overgeleverd waren, en dit ware eeuwig zo gebleven, indien deze losprijs voor ons niet betaald was. Daarom staat er geschreven, dat Christus voor ons stierf. Christus stierf voor onze zonden. Christus heeft zich overgegeven voor onze zonden. Wij hebben de verlossing door Zijn bloed: de vergeving der zonden, En dat wij met dezen prijs gekocht zijn. Nu, in dit alles aanschouwde Christus de heiligheid der wet en de waarde onzer zielen, Hij gaf volkomen voldoening aan de een om de liefde die Hij de andere toedroeg. En dit heeft zijn volk van zonde en vloek verlost, de oorzaak onzer gevangenschap.

Ten tweede. Maar behalve dit, is er ook nog een verlossen met macht, en dat ziet op die dingen, waaraan wij niet wettig iets schuldig zijn voor onze overtredingen. Er was iets waaraan wij wettiglijk iets schuldig waren, en dat was het recht en de heiligheid der wet. Genesis 2:17. Nu hiervan konden wij, omdat God het gezegd had, want Zijn Woord maakte het zo, niet verlost worden dan door een getrouwe vervulling van haar gebod, en een beantwoording aan elke eis hoegenaamd die zij stelde, want niet één tittel noch één jota der wet kon voorbijgaan. Mattheus 5:18. Daarom betaalde Jezus Christus, met betrekking tot de wet, een vollen en voldoende losprijs, opdat Hij ons verlossen zou, maar ten opzichte van die dingen, die ons gevangen houden, niet omdat wij hen de minste belediging hebben aangedaan, maar alleen door macht en tirannie, van hen verlost Hij ons met macht. Efeziërs 4. Daarom staat er geschreven, toen Hij de wet voor ons voldoening gegeven had, dat Hij de gevangenis gevankelijk wegvoerde, "en de overheden en de machten uitgetogen hebbende, heeft Hij die in het openbaar ten toon gesteld." Colossenzen 2. Maar de gevangenis gevankelijk weg te voeren en de overheden uitgetogen te hebben moet niet verstaan worden van de wet, maar van die andere vijanden, waarvan wij verlost moesten worden, niet door een prijs maar door macht. En dit tweede deel der verlossing moet op tweeërlei wijze beschouwd worden.

1. Dat deze voor ons door Hem persoonlijk in en door zich zelve overwonnen werden.

2. Dat zij ook in en door Zijne Kerk door de kracht van Zijn Geest overwonnen zullen worden.

1. Ten eerste werden deze door Hem persoonlijk in en door zich zelve voor ons overwonnen, nl. door Zijne opstanding uit de doden. Want gelijk Hij door Zijn dood voor ons de wet voldaan heeft, zo heeft Hij door Zijne opstanding al die andere vijanden overwonnen, namelijk, de dood, den duivel, en het graf enz., waaraan wij onderworpen waren, niet wegens enige misdaad, tegen hen begaan, maar wegens onze zonden tegen de wet, en wanneer een mens aan het recht der wet voldaan heeft, dan wordt hij door de wet en macht uit de gevangenis verlost. Door Zijne macht, door Zijne heerlijke macht heeft Christus dus den duivel, de hel, de zonde, en den dood overwonnen, toen Hij opstond uit Zijn graf, en zo droeg Hij voor ons in en door zich zelve de overwinning weg over hen.

Want als ons Hoofd deed Hij voor ons in Zijn dood en opstanding wat wij nooit hadden kunnen volbrengen. Gelijk Hij voor ons stierf, zo is Hij ook voor ons verrezen, en gelijk Hij ons door Zijn dood van enige, zo heeft Hij ons door Zijne opstanding van de andere, van al onze vijanden verlost. Men moet echter bedenken, dat deze verlossing ten opzichte van al hare volheid alleen in zijn eigen persoon woont, en dat zij aan de kerk betoont wordt, wanneer deze

behoefte er aan heeft. Ten eerste dat gedeelte er van, hetwelk onze verlossing van de wet betreft, en dan wat betreft onze verlossing van die andere dingen. En ofschoon wij deelgenoten gemaakt worden der verlossing van den vloek der wet in dit leven om daarvan gerechtvaardigd te worden, en tevens de verzekering ontvangen dat wij bezitters zullen worden van de heerlijkheid der toekomstige wereld hiernamaals, zo worden, en zullen wij echter niet van al die dingen verlost worden, waarover nochtans ons Hoofd, als Hoofd, een volkomen en eeuwige overwinning behaald heeft, totdat Hij het Koninkrijk aan den Vader zal overgeven, opdat God alles en in allen zij, "want de laatste vijand, die te niet gedaan wordt is de dood." 1 Corinthiërs 15:21.

De dood, zoals die macht over ons heeft, want de dood, zoals die macht had over ons Hoofd, werd vernietigd, toen hij uit den dode opstond, maar de dood, zoals wij er aan onderworpen zijn, zal niet te niet gedaan worden totdat wij allen en ieder onzer de opstanding uit den dood zulken verkrijgen, waarvan wij een bewijs hebben in onze geestelijke opstanding, uit den staat der natuur tot den staat der genade. Colossenzen 3:1-4. Waarvan wij een belofte hebben in het Woord van het evangelie, en waarvan wij een verzekering hebben door de opstanding uit den dode van Christus, Efeziërs . 4:30, Lukas 20:35, Handelingen 17:30,31. Daarom, laat ons hopen!

Nu, wat betreft de verlossing der wet en die van de andere dingen waarvan wij bevrijd worden en bevrijd moeten worden met macht, geeft slechts acht op de verschillende taal welke de Heilige Geest gebruikt met betrekking tot onze verlossing van elk in 't bijzonder.

Wanneer de Schrift spreekt over onze verlossing van den rechtvaardigen vloek der wet, welken wij verdiend hebben, dan zegt hij, dat deze verlossing te weeg gebracht wordt, niet door de wet te niet te doen, maar door haar te vervullen. Want voorwaar zeg ik u, totdat de hemel en de aarde voorbijgaan, zal er niet een jota noch een titel van de wet voorbijgaan, totdat het alles zal zijn geschied." Mattheus 5:17,18. Want het betaamde Hem, als onzen Verlosser, alle en allerlei gerechtigheid te vervullen door juist datgene te doen en te lijden, hetwelk wij hadden moeten doen of lijden. Romeinen 8:3-5, Galaten 3:13,14.

Maar wanneer over de verlossing van die andere gesproken wordt, dan is de taal geheel anders, want dan lezen wij, dat Christus hen te niet gedaan heeft, opdat wij van hen verlost zouden worden, 2 Timotheus 1:10, "opdat Hij door den dood te niet doen zou degene, die het geweld des doods had, dat is, den duivel." Hebrëeën 2:14. En wederom: "Ik zal hen van het geweld der hel verlossen, Ik zal ze vrijmaken van den dood: Waar zijne uwe pestilentiën? Hel! Waar is uw verderf?" Hosea 13:14. En wederom, "opdat het lichaam der zonde teniet gedaan worde." Romeinen 6:6, en Ik heb de sleutels der hel en des doods." Openbaring 1:18. Daardoor voldoende verklaard hebbende, dat de macht daarvan voor Israël volkomen vernietigd is, namelijk voor degenen die in dit verlossingsplan opgesloten liggen.

2. De kerk zal hen overwinnen door de kracht des Geestes. Zoals te voren reeds opgemerkt is, is de verlossing reeds verkregen voor ons, en dat wel volkomen door den persoon Jezus Christus, Hebrëeën 9:24, want er staat geschreven "Hij heeft een eeuwige verlossing voor ons te weeg gebracht, " deze vijanden evenwel, de zonde, de dood, de duivel, de hel en het graf zijn niet zo onder de voeten Zijner heiligen als Hij hen onder de voeten van Christus wil zetten. Hebrëeën 2:8,9, Daarom zegt de tekst ook dat de verlossing bij den Heere is, en zij zullen onder onze voeten zijn door de kracht Gods. 2 Corinthiërs 13:4. En laat Israël hierop hopen. De slotsom is dus, dat Gods volk bij den Heere verlossing, en verlossing in de toekomst heeft, hetwelk alles in de hand des Heeren voor ons is, en op zijn tijd zullen wij van alles bezitters worden. Dit wordt overvloedige verlossing genoemd. "Want bij den Heere is vele verlossing." Laat ons daarom nog met een enkel woord spreken over de verlossing, die wij in voorraad hebben, of over de verlossing die nog komen moet.

1. Er zijn nog vele zonden en gebreken die onze persoon en onze daden aankleven, waarvoor deze verlossing bij den Heere is, welke wij op zijn tijd deelachtig worden, en terzelfder tijd wordt er tot ons gezegd, dat deze dingen geen heerschappij over ons zullen hebben: "Want de zonde zal over u niet heersen: want gij zijt niet onder de wet, maar onder de genade." Romeinen 6:14. Door hetgeen Christus gedaan heeft zijn wij van de wet, van den vloek verlost, en door hetgeen Christus zal doen moeten wij van de zonde zelf verlost worden. "Die zich zelve voor ons gegeven heeft, opdat Hij ons zou verlossen van alle ongerechtigheid, " opdat Hij ons zich zelve heerlijk zou voorstellen, een gemeente, die geen vlek of rimpel heeft, of iets dergelijks, maar dat wij zouden heilig zijn en onberispelijk. Titus 2:13,14. Efeziërs . 5:25,27. Dat wij reeds zonder zonde zijn, zullen niemand dan onverstandigen en dwazen beweren, en dat wij daarvan nooit verlost zullen worden, zullen ook dezulken alleen beweren. Er blijft dus over dat er verlossing voor Israël in voorraad is, verlossing van het wezen der zonde. En hierover spreekt de tekst ook, en daarop mogen de godvruchtigen hopen.

2. Wij zijn nog niet volkomen vrij van de aanvallen des Satans, ofschoon ons Hoofd door zich zelve, en dat voor ons, een volkomene overwinning op hem behaald heeft, maar de tijd komt, en hij zelf weet dat het nog slechts een kleine tijd is, wanneer hij voor eeuwig onder onze voeten verpletterd zal worden. "Zijt wijs in het goede, doch onnozel in het kwade, en de God des vredes zal den Satan haast onder uwe voeten verpletteren." Romeinen 16:20. Sommige denken wellicht dat deze tekst zijne vervulling zal hebben in den ondergang en het verderf van den Anti-christ, en zeer wel mogelijk dat dit zo is, maar hij zal nooit geheel vervuld worden zolang de Satan iets te doen zal hebben met een van de kinderen des Heeren. Er is dus voor de kinderen Gods verlossing in voorraad, om van den Satan verlost te worden, waarop zij hopen moeten, omdat deze verlossing bij den Heere hun Hoofd is, die deze verlossing gewis aan hen schenken zal. Want Hij zal hem onder hun voeten verpletteren op zijn tijd.

3. Er behoort aan de kerk des Heeren ook nog een verlossing van de overblijfselen van den Anti-christ, ofschoon hij nu nog sterker is dan wij, hetwelk ik ook een verlossing in voorraad noem, omdat zij nog komen moet, en zij zal niet voltooid zijn tot op den bestemden tijd. In deze verlossing, zullen niet alleen de gelovigen maar ook de waarheden hun deel hebben, ja zelfs vele mensen die niet tot het Koninkrijk van Christus en van God behoren. Op deze verlossing moeten Gods kinderen ook hopen, want zij is bij hunnen Heere, en Hij heeft ze hun beloofd, zoals de Schriften ons overvloedig verklaren.

4. En dan is er nog een verlossing, die komen moet, welke de verlossing van ons lichaam genoemd wordt. Romeinen 8:23. Van deze verlossing hebben wij het onderpand en den zegel, nl., den Geest Gods. Efeziërs . 1:14, 4:30. En omdat de tijd daarheen lang is, daarom moeten wij er op wachten, en omdat dat het tijdstip zijn zal waarin wij al onze gelukzaligheid ontvangen zullen, en wij er ook in zullen gelaten worden, daarom moeten wij vertroost worden door alle tekenen die de nadering er van aan ons verkondigen, "heft uwe hoofden opwaarts, omdat uwe verlossing nabij is." Lukas 21:28. De lichamen der gelovigen worden de gekochte bezitting genoemd, bezitting, een bezitting, om dat het geheel van allen die behouden zullen worden tot een tempel of huis voor God zal zijn, om daarin te wonen in de hemelen. Een duur gekochte bezitting, omdat zowel het lichaam als de ziel met den prijs des bloeds gekocht is. 1 Corintheërs 6:14-20. Maar wat bedoelt hij dan met de verlossing van deze duur gekochte bezitting? Ik antwoord, hij bedoelt de opwekking daarvan uit den dode, "Ik zal hen van het geweld des grafs verlossen, Ik zal ze vrijmaken van den dood, " Hosea 13:14. En dan zal die uitdrukking, "De dood is verslonden tot overwinning" bewaarheid worden, waarvan wij ook lezen in den profeet Jesaja. 1 Corintheërs 15:54, Jesaja 25:8.

En dit werd bedoeld door Mozes, waar hij spreekt over het jubeljaar en over de verlossing van het huis dat in Israël verkocht was, hoe het in dat jaar tot den eigenaar zou wederkeren. Leviticus 25. Onze lichamen behoren rechtens den Heere, maar de zonde woont nog in hen, wij

hebben hen ook verkocht en verbeurd aan den dood en het graf, en zo zullen zij blijven, maar in den oordeelsdag, dat gezegende jubeljaar, dan zal God ons lichaam, dat oorspronkelijk het Zijne is in bezit nemen, en het verlossen van de banden des verderfs, waaraan het door onze zielen, door de zonde, overgeleverd was, Hij zal het nemen, zeg ik, omdat het 't Zijne is, beide door schepping en verlossing, en Hij zal het tot die volkomene vrijheid brengen, welke alleen is te vinden in de onsterfelijkheid en het eeuwige leven. En hierop behoort Israël te hopen! Uit hetgeen tot hiertoe gezegd is blijkt dat de goedertierenheid die bij God voor Zijn volk is, gelijk zij in het algemeen is hetgeen hierboven vermeld is, zo ook verlossende goedertierenheid is, of goedertierenheid die de kracht der verlossing heeft, over de weldaden en voordelen dezer goedertierenheid zullen wij spoedig nader met elkaar spreken, maar thans zullen wij over de tweede zaak, die wij in de nadere verklaring der reden gezien hebben, tot u het woord richten. Ten tweede. De algenoegzaamheid dezer verlossing.

Een verslag van de algenoegzaamheid dezer verlossing. "Israël hope op den Heere: want bij den Heere is goedertierenheid, en bij Hem is veel verlossing. Over de algenoegzaamheid of overvloed er van kan gesproken worden, ten eerste met betrekking tot de vele moeilijkheden en gevaren waarin wij ons zelve door de zonde gebracht hebben, en ten tweede ten opzichte van de overvloedige waarde, die daarin gevonden wordt, al zijn de gevaren die ons omringen ook nog zo groot. Hebben wij gezondigd? Christus heeft onze zonden op zich gedragen, ja is tot zonde voor ons geworden. Jesaja 53.

2. 2Kor. 5:21. Waren wij onder den vloek der wet wegens de zonde? Christus kwam onder de wet en droeg den vloek daarvan om ons te verlossen Galaten 4:4, 3:13, Romeinen 3:24. Heeft de zonde ons op een oneindig groten afstand van God verwijderd? Christus is door den prijs van zijn verlossend bloed, een Verzoener geworden tussen den mens en God. Colossenzen 1:20. Waren wij door de zonde onderworpen aan den dood? Christus is den dood gestorven om ons daarvan te bevrijden. Romeinen 6:23. Hadden onze zonden ons verraderlijk overgeleverd in en onder de satans slavernij? Christus heeft dit werk te niet gedaan, en ons tot vrije hemelburgers gemaakt. Handelingen 26:18, 2 Timotheus 2:26, Hebreeën 2:14, Efeziërs . 2:19.

Aldus werd onze Verlosser tot een geschikten Bevrijder gemaakt die alle hindernissen op den weg onzer eeuwige gelukzaligheid uit den weg heeft genomen, overeenkomstig den tekst "En Hij zal Israël verlossen van al zijne ongerechtigheden, " dat is van hun bittere vruchten. De algenoegzaamheid, die in zijne geschiktheid was, wordt verklaard door zijne opstanding, hemelvaart en verheffing aan de rechterhand Gods, en ook door dat de Heere alle dingen onder Zijne voeten gesteld heeft, en Hem macht gegeven heeft over alle dingen om Zijns verlostens wil. God dreigt niemand anders meer, dan die weigeren Jezus aan te nemen tot hun Zaligmaker, en de vijanden zal Hij tot Zijn voetbank maken, dit is ook een bewijs voor de algenoegzaamheid van Christus verdiensten. Hij vernederde zich zelf tot den dood des kruizes, opdat Hij een Verlosser zou worden, daarom heeft God Hem opgewekt, tot Zijnen troon opgenomen en Hem heerlijkheid gegeven, opdat uw geloof en uwe hoop door Hem op God zou zijn. Filippenzen 2.

Maar helaas waarom zouden wij staan te bewijzen dat de zon licht, het vuur heet, en het water nat is? Hetgeen door Hem gedaan werd, werd door God gedaan, want Hij was waarachtig God, en welke vergelijking kan er tussen God en het schepsel, tussen de waarde van Gods handelingen en de waarde der zonde van hulpbehoevende mensen zijn? En kan de dood, de zonde, of het graf ons vasthouden, wanneer God zegt "geeft hier?" Ja wie is er die de overvloedige algenoegzaamheid der verdiensten van Christus nog in twijfel zal trekken, wanneer God voortgaat met dag aan dag, ja elk uur en ieder ogenblik zondaren van hun zonden, den dood en de hel te ontslaan ter wille van de verlossing die door Christus voor ons verworven is?

Dank zij Gode, hier is overvloed, en aan niets gebrek! Genoeg en over! Het zal aan het einde der wereld met de verdiensten van Christus eveneens zijn als met de vijf broden en de twee visjes, nadat de vijfduizend mannen, behalve de vrouwen en kinderen genoeg daarvan gegeten hadden. Er was voor het oog van allen na het gebruik nog meer over dan toen zij begonnen. Toen zij begonnen waren er slechts vijf broden en twee visjes, welke allen door een knaap gedragen werden. En aan 't einde van den maaltijd werden er twaalf volle korven opgenomen, een gewicht veronderstel ik, dat door de sterkste man niet kon gedragen worden. Ja ik houd mij overtuigd, dat aan het einde der wereld, wanneer de verdoemden zien zullen welke algenoegzaamheid er nog overgebleven is in de verdiensten van Christus, boven hetgeen geschonken was degenen die door Hem bevrijd werden, dat zij met wroeging tot zich zelve zeggen zullen, welke dwazen zij toch waren om niet tot Hem te komen zoals hun medezondaren, die nu verlost zijn. Maar dit is geschreven opdat Israël, opdat de kinderen Gods hopen en verwachten. "Israël hope op den HEERE: want bij den HEERE is goedertierenheid, en bij Hem is veel verlossing.

Verklarende redenen als een besluit van 't geheel.

Ten eerste. Voeg bij de goedertierenheid verlossing en dan worden de dingen nog groter en verhevener. En dit moet geschieden, omdat de tekst haar er bij voegt en omdat beide de natuur van God, de heiligheid zijner wet en de tegenwoordigen staat van den zondaar, die behouden moet worden, vereist dat dit zo zij. God is zowel rechtvaardig als goedertieren, de wet is heilig en rechtvaardig, die mens, die behouden moet worden is niet alleen een zondaar, maar verdorven. Nu opdat de gerechtigheid en de goedertierenheid te zamen komen en elkaar kussen in de behoudenis van den zondaar, daarom moet er verlossing zijn, opdat de zondaar behouden worde en de wet haar gezag en kracht behoudt daarom moet er verlossing zijn, opdat de zondaar zowel gereinigd worde als vergiffenis ontvange, daarom moet er verlossing zijn. En ik zeg, gelijk dit zo moet zijn, zo is het ook: want bij den HEERE is goedertierenheid en bij Hem is vele verlossing. De goedertierenheid is de oorsprong. De verlossing is de openbaring en de volmaking dezer goedertierenheid. Bestond er gene goedertierenheid, er zou ook nooit verlossing gekomen zijn. Goedertierenheid alleen zou, voor zo ver 't ons betreft, niet voldoende zijn, of zou de wet en het recht Gods verkracht hebben, en ons dus tegen de mening van dat woord behouden hebben: Ten dage dat Gij daarvan eet, zult gij den dood sterven, "en vervloekt is hij, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet om dat te doen." Maar nu de verlossing door de goedertierenheid binnen komt, nu wordt de zonde te niet gedaan en de zondaar behouden in den weg der gerechtigheid.

Ten tweede. Zowel door de wet als door de genade, dat is, zowel in een weg der gerechtigheid als in een weg der goedertierenheid. Daarom staat er geschreven: "dat wij om niet gerechtvaardigd worden uit zijne genade, door de verlossing, die in Christus Jezus is." Romeinen 3:24. Door de verlossing, die in Christus Jezus is, dien God gegeven heeft tot een verzoening door het geloof zijn bloed, om zo aan de wereld zijn billijkheid te tonen Zijner handelingen met de zondaren in het behouden hunner zielen. Alsof God tot allen, die over de redding der zondaren door genade struikelen, zeggen wilde: Ziet ik handel naar de wet en de rechtvaardigheid. Want uit genade red ik hen door een verlossing en daarom ben Ik zowel getrouw en rechtvaardig voor mijn wet als vrij en mild met mijne goedertierenheid. Ik handel dus rechtvaardig, en billijk wanneer ik de zonde voorbijga of kwijtscheld. Ja, de zaak tussen Mij en de zondige wereld staat thans zo, dat Ik niet rechtvaardig zou zijn indien Ik niet verlost degenen, die gelooft in het bloed van Jezus, daar door dat bloed Mijn recht bevredigd is voor al hetgeen deze of gene zondaar tegen zijne wet misdreven heeft!

Dit is een weg, waarover noch de HEERE zelf noch enig kind van Hem zich behoeft te schamen voor wie ook de wettigheid en het recht dezer handeling Gods in twijfel zal trekken. Want waarom maar de Heere niet goedertieren, en waarom mag Hij niet rechtvaardig zijn? En

daar Hij beide goedertieren en rechtvaardig kan zijn in de verlossing der zondaren, waarom mag Hij hen dan ook niet van dood en hel verlossen? Christus is de verlossing Gods, en om te tonen dat Hij zich over Hem niet schaamde, daarom heeft Hij Hem aangeboden, en de weg der verlossing door Hem, voor het aangezicht van al het volk. Lukas 2:30-32. En de Zoon, die met betrekking tot de daad der verlossing, de Bewerker der eeuwige zaligheid is, schaamt zich ook niet over Zijne handelingen. "Ik geef mijnen rug degenen, die mij slaan, en mijne wangen degenen, die mij het haar uitplukken, mijn aangezicht verberg ik niet voor smaadheden en speeksel." Jesaja 50:6.

Dit zei Hij om te tonen wat sommigen zijner smarten waren, toen Hij bezig was met het werk onzer verlossing, en hoe gewillig Hij alles verdroeg en door de verdrukking heen wandelde. "Want," zegt Hij, "de Heere HEERE helpt mij, daarom word ik niet te schande, daarom heb ik mijn aangezicht gesteld als een keisteen, want ik weet, dat ik niet zal beschaamd worden." vers 7. En indien God en Zijn Zoon Jezus Christus geen van beiden beschaamd zijn over dezen weg der zaligheid, waarom zouden zondaars dan vrezen om op dien weg hun zielen te wagen? "Ik weet," zegt Hij, dat Ik niet zal beschaamd worden", ik zal niet, dat is wanneer alle dingen aan het licht zullen komen en elk ding openbaar zal worden, wanneer het hart en de ziel van deze mijne onderneming op de daken der huizen verkondigd zullen worden, dan zal ik niet beschaamd worden.

Het was ook om deze reden dat Paulus zei, dat hij zich het evangelie van Christus niet schaamde. Romeinen 1. Want hij wist dat het een verklaring van de hoogste daad der wijsheid was, die God ooit ten toon gespreid heeft voor het aangezicht der mensenkinderen. En van welke andere wijsheid is het evangelie een verklaring dan van die der vergeving der zonde door de verlossing, die er is in het bloed van Christus Jezus? "In welken wij hebben de verlossing door zijn bloed, namelijk de vergeving der misdaden, naar den rijkdom zijner genade, met welke Hij overvloedig is geweest over ons in alle wijsheid en voorzichtigheid." Efeziërs . 1:7,8. En gelijk Paulus hier spreekt als een leraar, zo spreekt hij ook later op dezelfde wijze als een gelovige, zeggende: "ik word niet beschaamd" over dit evangelie, want ik weet, wien ik geloofd heb, en ik ben verzekerd, dat Hij machtig is, mijn pand bij Hem weggelegd, te bewaren tot dien dag." 2 Timotheus 1:11,12. Wij zien dus dat de goedertierenheid niet alleen aangeboden wordt, maar als samengaande met de verlossing, het blijkt genoeg dat de goedertierenheid niet boven den Verlosser staat, en dat zij dus bijgevolg niet één verlost dan in en door dezen Verlosser. Hij, die niet gelooft in Christus, zal verdoemd worden. Maar waartoe dit, indien de goedertierenheid alleen, zonder de verlossing die in Hem is, de ziel kon verlossen? Indien iemand zegt, Christus is voor ons de goedertierenheid Gods. Goed, indien gij Hem beschouwt als een Verlosser, de Bereider verlossing voor ons door zijn dood en zijn bloed op het kruis. Maar anderszins is Hij gene, ik bedoel, indien gij Hem tot een wetgever, en een Verlosser maakt alleen als een die ons een voorbeeld gegeven heeft om door het volbrengen zijner geboden of het drukken zijner voetstappen naar den hemel te gaan. Ja, al zegt gij ook dat Hij ons een bevel gegeven heeft om in Hem te geloven: want neemt het werk der verlossing door zijn bloed van den vloek, uit Zijne hand, en wat meer wordt mij dan aangaande Hem overgelaten om te geloven, dan dat Hij een wetgever is, en op zijn best beschouwd, een voorbeeld voor mij is om naar den hemel te gaan?

En alle die Hem als zodanig beschouwen, zijn er zeer ver van af om Christus als de goedertierenheid Gods te eren, want zo stellen zij Hem in tegenspraak met de goedertierenheid, met de fontein der goedertierenheid en alle stromen, die daaruit voortvloeien. Want om aan ons het eeuwige leven aan te bieden door de naleving der wetten, is ons juist datgene aanbieden, hetwelk in tegenspraak met genade en goedertierenheid is, laat het werk zijn wat het wil, en 't zal ook niet baten met te zeggen, dat zij die de wet van Christus houden, of die Hem tot hun wet en voorbeeld stellen, zeker zijn zullen dat de goedertierenheid hun

tekort zal aanvullen en hen zo het aangebodene in volkomenheid zal doen erlangen. Want dit alles had plaats kunnen hebben zonder dat een enkele druppel bloeds vergoten werd. Hierdoor maakt men den dood van Christus, als Verlosser, tot een onverstandige daad, want waarom behoefde Hij te sterven als zijn leer en voorbeeld voldoende waren om de ziel tot de heerlijkheid te brengen? "want indien de rechtvaardigheid door de wet is, zo is Christus te vergeefs gestorven." Galaten 2:21.

Verder, voegt 's mensen gerechtigheid, Gods goedertierenheid en Christus verlossing allen bij elkaar, en zij zullen gezamenlijk niet een schepsel verlossen, hoewel de beide laatsten alleen voldoende zijn om het te doen, maar die derde hulp is juist hetgeen de scheur groter maakt. Bovendien, daar 's mensen gerechtigheid niet met de goedertierenheid Gods en de verlossing van Christus verenigd kan worden tot rechtvaardigheid, tenzij men gelove dat die beiden onvoldoende zijn, wat anders zou hieruit dan volgen, dan dat het ongeloof een noodzakelijk middel ware om den zondaar te rechtvaardigen? Want het ongeloof is juist wat de verlossing in den weg staat, en de gevolgen er van worden aangetoond in het 9de hoofdstuk van den brief van Paulus aan de Romeinen, het laatste gedeelte. (Romeinen .9:31-33.)

Er zijn drie zaken die onmiddellijk volgen op het gevoelen, dat de volstreckte noodzakelijkheid der bloedstorting loochent.

1. Dat er bij God niet zulk een eigenschap als volstreckte rechtvaardigheid bestaat, rechtvaardigheid om bij zijn woord te blijven en elke titel zijner wet te wreken. Want laat dit slechts toegestemd worden, en de dood van Christus moet tussenbeide komen, of de sluizen der goedertierenheid tegen den zondigen mens gesloten blijven, of God den mens genadig zijn met verkrachting van zijn woord.

2. Hieruit volgt ook dat Christus dood uit welbehagen alleen en niet tevens uit de noodzakelijkheid voortvloeide, hetgeen tegen de schrift indruist, die juist de dood als een vrucht van beiden opnoemt, van welbehagen om te tonen hoe gewillig God de Vader was, dat Christus voor den mens zou sterven, van noodzakelijkheid om aan te tonen dat de mens zonder dat niet behouden kon worden, van welbehagen, om aan te tonen hoe het recht met Hem handelde voor onze zonde, van noodzakelijkheid om aan te tonen dat de genade zonder den dood aan ons niet geschonken kon worden. Jesaja 53:10, Mattheus 26:39, Handelingen 17:3.

3. Daaruit volgt ook nog dat wij door het bloed van Christus gene verlossing van de wet en het recht hebben, wat betreft het veroordelende deel van beiden, maar dat deze titel er veeleer als een eer en roem aan gegeven wordt, gelijk ook aan hem den naam van God gegeven wordt, want zij die het een beweren zijn stout genoeg om het andere te bevestigen. Want gelijk door hen besloten wordt, dat er geen noodzakelijkheid bestaat waarom het bloed van Christus de volstreckte noodzakelijke prijs zou gerekend worden om ons te verlossen van den vloek der wet en de gestrengheid des rechts, zo wordt ook door hen besloten dat het niet noodzakelijk is om te geloven dat Christus natuurlijk en eeuwig God is, gelijk de Vader. "Maar Israël hope op den HEERE want bij den Heere is goedertierenheid, en bij Hem is vele verlossing.

Ten derde. Moet er bij de goedertierenheid nog verlossing door bloed gevoegd worden om de ziel te behouden, dan leren wij hieruit welk een verfoeilijk ding de zonde des mensen is. De zonde, nl. den waren aard er van, wordt weinig gekend op aarde. O! zij kleeft ons zo vast aan, dat zij door al de goedertierenheid Gods niet van ons is te scheiden, indien gij slechts de verlossing door het bloed van Christus wegdenkt. Ik herhaal 't nog eens. Al de goedertierenheid Gods kan een zondaar niet behouden zonder betrekking tot de verlossing van den vloek der wet, door den dood en het bloed van Christus. "Zonder bloedstorting gene vergeving." Hebréeën 9:22. Geen kwijtschelding, geen vergeving, van de minste overtreding, zonder bloed. Tranen, Christus' tranen kunnen het niet doen. Gebeden! Christus gebeden kunnen het niet doen. Een heilig leven! De heiligen levenswandel van Christus kan het niet doen, als afgescheiden van den dood en het bloed. Het woord verlossing moet dus goed

verstaan worden, en moet niet gebruikt in eigenlijken zin dan wanneer wij spreken over de verlossing door het bloed en den dood van Christus. Efeziërs . 1:7. Wij hebben de verlossing door zijn bloed. Openbaring 1:6. "Christus heeft ons verlost van den vloek der wet, een vloek geworden zijnde voor ons: want er is geschreven, vervloekt is een iegelijk, die aan het hout hangt." Galaten 3:13. Hij heeft ons met zijn bloed aan God teruggegeven. Want Gij zijt geslacht en hebt ons Gode gekocht met uw bloed, uit alle geslacht, en taal, en volk, en natie." Openbaring 5:9.

Dit is de verlossing, die met de goedertierenheid zamen gaat, ja, zij is de vrucht daarvan, en dat is het zonder hetwelk de zonde niet weggenomen kan worden van voor Gods aangezicht. Mozes, die een betere prediker der wet en van derzelve gerechtigheid was dan iemand nu zou kunnen zijn, verklaarde met zijne bloedige offeranden volkomen dat het bloed en de dood van Jezus Christus volstrekt noodzakelijk zijn voor de verlossing der ziel. Bovendien zegt hij tot ons dat de mens, die naar de vrijstad vluchtte voor de bloedwreker, niet vrij van de wet zou zijn, tenzij hij in die stad bleef, totdat de hogepriester gestorven was. Let wel op de woorden: "Ook zult gij geen verzoening nemen voor dien, die gevlucht is naar zijne vrijstad, dat hij zou wederkeren, om te wonen in het land, tot den dood des hogepriesters " Numeri 35:25. Kent daarom den aard uwer zonden o! christen en wees overtuigd dat zij niet van voor Gods aangezicht worden weggevoerd dan door het bloed en den dood van Christus. Maar het is een arme uitvlucht, waarvan de vijanden der waarheid zich bedienen wanneer zij om hun dwalingen te verdedigen, hun zonden verkleinen en hun schorten van vijgenbladeren vergroten en zoveel in hen is een der eigenschappen van God, nl. Zijne rechtvaardigheden loochenen. Zij zeggen dat zij een afkeer hebben om aldus te handelen en alle personen, die dwalen, zullen zoveel mogelijk hun verkeerdheden vergoelijken, maar de werkelijkheid overtreft hun inbeelding, en zij kunnen, wanneer men er op aandringt, nooit den aanval van Gods woord doorstaan.

Ten vierde. Hier ziet gij dus de reden waarom die goedertierenheid zulk een vrijen loop heeft onder de mensenkinderen en waarom zij doet, wat zij doet. Het recht is bevredigd. Het bloed heeft voldaan aan den eis der rechtvaardigheid. De wet heeft niets in te brengen tegen de verlossing dergenen, die in Jezus Christus geloven. Het bloed heeft de deur wagenwijd opengezet voor ons om met vrijmoedigheid tot God te gaan om genade, en voor God om met overvloedige genade tot ons te komen. "Wij hebben vrijmoedigheid broeders! om in te gaan in het heiligdom door het bloed van Jezus, op enen versen en levenden weg, welchen Hij ons ingewijd heeft door het voorhangsel, dat is, door zijn vlees." Hebrëen 10:19,20. Dit is de weg dien Mozes begeerde te vinden, toen God zo ruim over zijne goedertierenheid sprak tot hem. En Mozes zei tot den HEERE: "Zie, Gij hebt, gezegd: "Ik ken u bij name! en ook: Gij hebt genade gevonden in mijne ogen! Nu dan ik bidde, indien ik genade gevonden heb in uwe ogen, zo laat mij nu uwe weg weten, en ik zal U kennen, opdat ik genade vinde in uwe ogen." Exodus 33:12,13.

Nu spreekt Hij tot ons van genade, maar in uwe woorden op den berg, spraakt Gij tot ons van vuur en rechtvaardigheid, en daar Gij ons een zo heilige wet geven hebt, en besloten hebt dat zelfs de kleinste titel daarvan niet verloren ga, in welchen weg is het dan dat de genade tot ons komen zal? Wel, zegt de HEERE, Ik zal u mijn weg doen zien, Ik zal u in een spleet der rots plaatsen, hetwelk een beeld van Christus was, want Christus zegt: "ik ben de weg." Exodus 34. Johannes 14:6. Dit gedaan hebbende, verkondigde Hij hem Zijnen naam, en toonde hem hoe Hij genadig kon zijn, en Hij gaf hem daarvan een teken, een belofte dat Zijn aangezicht met hem zou gaan. Het verbreken van Jezus lichaam was het scheuren des voorhangsels, waaruit het bloed kwam, opdat de weg tot God levend zou zijn, en opdat noch dood, noch zwaard of vlam tot de arme kinderen der mensen genaken zou. Daaruit stroomt dus voortdurend de goedertierenheid, de grote goedertierenheid, de rijke goedertierenheid, de overvloedige genade, en elke weldadigheid Gods, die ons bewezen wordt tot ons eeuwig heil.

Door de verlossing door bloed wordt dus deze grote verborgenheid verklaard dat een rechtvaardig God die mens kan behouden, die die wet verbroken heeft, waarvan God gezegd heeft dat Hij de straf zal opleggen aan hem, die tegen haar overtreden heeft, niet door een verachting der straf, zoals de wijsheid dezer wereld zich inbeeldt, maar door oplegging der gestrengste straf op die natuur, die overtreden heeft. Indien men de vraag doet, hoe een rechtvaardig God die mens van den dood kan verlossen, die zich zelf door de zonde onder het vonnis daarvan gebracht heeft? Iedere onverstandige kan u daarop antwoorden, wel, door vergeving! En indien men vraagt, maar wat zal er van de bedreigingen worden, waarmee God den overtreder bedreigd heeft? Hij die geen verborgenheden kent kan zeggen, wel de mens moet berouw hebben over zijne zonden, en God over zijne bedreigingen. Maar indien men vraagt hoe God zijne straf tot het uiterste toe kan uitvoeren, en nochtans den zondaar door zijne genade er van verlossen, de zondaar die haar verdiend heeft, en nochtans rechtvaardig jegens zijne wet zijn, tot op elke jota toe? Dit is te hoog voor een onverstandige dit te verklaren, zulke mensen zijn er dus voor om de verborgenheden te verachten en de verborgenheden van het evangelie een dwaasheid te noemen.

Maar deze sleutel des hemels is nergens dan in het Woord des Geestes, hij wordt niet gevonden in de wet, noch in het verstand of de gerechtigheid der wereld. "Den rechtvaardigen voor de onrechtvaardigen" te straffen, en dien, die gene zonde gekend heeft, tot zonde voor ons te maken, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in hem", schijnt onredelijk, zo dwars zijn de tanden van dit slot voor de wijsheid des mensen. 1 Petrus 3:18, 2 Corinthiërs 5:21. Daarom braken zij gewoonlijk, wanneer zij aan dit leerstuk gekomen zijn, hun spotternijen, beschimpingen en lasteringen er tegen uit, en verheffen daartegenover het socialisme, het Mohammedanisme, des mensen eigen wegwerpelijke gerechtigheid, of iets dergelijks. Maar wij zullen dit voorbijgaan.

Een mens, wiens ogen waarlijk open zijn voor de natuur van God, de natuur der zonde, en de waarde der ziel, zal weinig rust vinden in de overdenkingen van Gods goedertierenheid, totdat hij begint te zien dat hij beide door genade en rechtvaardigheid behouden moet worden, en nooit zal hij zo ver komen, tenzij hem onderwezen worde dat de wet uit den weg genomen is, nl. de vloek daarvan tegen den zondaar, door het bloed van Christus. Colossenzen 2.

Deze dingen, de zonde en de rechtvaardigheid zijn te groot om er mede te spelen, voor hem nl. die ze in het licht der wet ziet en die ze in hun kracht op zijn sidderend geweten gevoelt. Maar wanneer de ziel ziet dat er een verzoening door bloed teweeg gebracht is, dan ziet zij, en ook niet eerder, dat de zonde weggenomen is: en wanneer zij dit ziet dan kan zij op de goedertierenheid Gods hopen. En het zal even moeilijk zijn om zo iemand van dit geloof tot een ander te brengen, als om iemand, die op een vasten bodem staat, over te halen om zijn leven te wagen op een drassig en bodemloos moeras. O! het is een heerlijke verkwikking voor een verwonde ziel om de zoetheid van het verlossende bloed te smaken! Johannes 6:51-56. Dit smaakt als de beste wijn, en de nasmaak is die van het eeuwige leven! Hebreëen 9:14. En weet dat de dode werken, of de werken des doods in het gemoed zullen blijven totdat het met bloed gezuiverd zij door den Geest en het geloof. Dit is een der drie die op aarde blijven om te getuigen, dat God ons het eeuwige leven gegeven heeft, en dat dit leven Zijn Zoon is, " omdat Hij voor ons gestorven en opgewekt is. 1 Johannes 5:8-11.

Ten zesde. De kennis van-en het geloof in deze verlossing versterkt den christen tegen verzoeking. Wij die geloven weten wat het zeggen wil door den duivel aangevallen te worden. Wij weten welk een macht de onreine zonde des ongeloofs op ons uitoefent, indien ons geloof in de verlossing een weinig verflauwt. Spreken wij over de goedertierenheid, hij over de rechtvaardigheid, spreken wij over de genade, hij kan over de wet spreken. En laat God het toe, dan bevinden wij, dat zijne woorden zo scherp zijn als dolken, en dat zij als pijlen in onze ziel dringen. Hij werkt zo op onze verbeelding, dat wij werkelijk beginnen te geloven

dat God zo'n monster als ons, niet lief kan hebben, maar haten moet, en dat Hij wacht op onze verdelging. Spreekt iemand tot ons over ontferming, dan denken wij dat wij mogen hopen, indien wij maar niets meer hadden dan dadelijke schuld. Maar wij zien dat onze natuur zo vol zonde is, als een ei met voedsel, of als een padde met venijn, welke onreinheid indruist tegen de wet en Gods heilig aangezicht, waarom het oordeel op ons zal blijven. Zo denken wij. Dit ziet, dit gevoelt de zondaar, die er niets aan veranderen kan, en men kan hem niet brengen tot de uitroep: "Niet meer ik." Romeinen 7. Wat zal deze man doen? Zal hij tot 't gebod zijn toevlucht nemen? Daar is de dood! Zal hij opzien tot God? Daar is het recht! Zal hij op zich zelve zien? Daar zijn zijne zonden! Laat hem dan als stervende opzien naar het Lam dat geslacht is, " en laat hij bij dit Lam zich zelve zien als doemwaardig en des doods schuldig voor deze zonde, die zijne ziel zo benauwt en beangst. Openbaring 5:6.

Laat hem dan weer op het Lam zien, als levende, en verhoogd door dien God, die juist te voren den vloek der wet op Hem gelegd had, maar laat hem zeker zijn om te denken dat hij in den persoon van Christus gestorven is voor zijne zonden, en het gevolg zal zijn dat deze man nu vrijgesproken is, want Christus leeft. Zegt het Evangelie dit niet?

1. Dat wij der wet gestorven zijn door het bloed van Christus. Romeinen 6:6, 7:2. Dat wij in deze zaak zo moeten rekenen, omdat God onze zonde op Hem heeft doen aanlopen. Is Christus voor ons niet gestorven, en zijn wij daardoor der wet niet gestorven door den dood zijns lichaams? Of zal de wet beide Hem en ons doden, en dat voor dezelfde overtreding? Romeinen 7:1,2. Indien men dit beweert, dan was Christus lijden en sterven onvoldoende voor ons. Maar Hij is opgewekt en door het geloof worden wij met zijne opstanding verbonden, en dit stopt aller mond. Met Christus ben ik gekruisigd, en door Zijn bloed ben ik voor de wet als gestorven. Romeinen 7:3,4. Reken, dat gij dood zijt voor de zonde, en leeft voor God door Jezus Christus. Ja maar, zegt de ziel, hoe kan ik dit rekenen, als ik zie dat de zonde nog zo sterk in mij is. Antwoord. Leest de woorden nog eens, Hij zegt niet, reken u zelve dood voor de zonde, in uzelve, maar in Jezus Christus. Niet levende voor God, in uzelve, maar door Jezus Christus. Want Christus stelt mij voor in Zijnen dood en in Zijne opstanding. Gelijk ik in Hem gestorven ben, zo ben ik ook in Hem opgestaan, en door het geloof in het evangelie leef ik door Hem in de tegenwoordigheid Gods. Wordt dit niet geloofd, dan is er geen rechte vrede in de ziel, en ook geen kracht tegen de aanvallen des vijands. Wilt gij dus een oorlogsheld zijn, o gij zwakke en wankelmoedige christen, laat dan uw geloof hierin onderwezen worden! Dan zal uw geloof u een dubbelen zegen schenken.

1. Zal het u vooral bevestigen in den dood en de opstanding van Christus. En

2. Zal het u het voordeel geven, om, wanneer gij ziet dat de zonde sterk in u is, toch te besluiten dat gij er door Christus van bevrijd zijt. Is uw geloof weg, dan is ook al uw troost weg. Christus is voor ons, in onze plaats gestorven en opgewekt, daarom ben ik volgens Gods woord ook gestorven en opgewekt. Komt nu de Satan mij aanvallen over mijne zonden, dan antwoord ik, "Christus heeft ze op zich genomen." Zegt hij mij dat ik des doods schuldig ben voor de zonde, dan antwoord ik, dat ik reeds gestorven ben in Christus. Vraagt hij mij, of ik er wel zeker van ben dat de wet mij niet zal aangrijpen antwoord ik dat Christus voor mij is opgestaan. Vraagt hij mij op welk gezag ik aldus redeneer, dan antwoord ik op gezag van het gezegend evangelie hetwelk zegt: "welke overgeleverd is om onze zonden en opgewekt ter onzer rechtvaardigmaking." Romeinen 4.

Ten zevende. De kennis en het geloof dezer verlossing bereidt den mens tot een heiligen levenswandel. Met een heiligen levenswandel bedoel ik een levenswandel naar de morele wet, voortvloeiende uit een geest der dankbaarheid jegens God, omdat Hij mij Zijnen Zoon als mijn Verlosser gegeven heeft. Dit noem ik een heiligen levenswandel omdat het naar den regel der heiligheid is, de wet, en dit noem ik een heilig leven, omdat het voortvloeit uit zulk een beginsel, dat aan God het hart en het leven geeft voor de gave, die Hij ons geschonken heeft.

Welke aanspraak er ook gemaakt worde op heiligheid. indien zij niet voortvloeit uit dankbaarheid voor ontvangene genade, dan komt zij voort uit een verkeerd beginsel, en kan dus niet goed zijn. Daarom werden de mensen in den ouden tijd vereist God met vrolijkheid te dienen, "van wege de veelheid van alles, " en bedreigd, dat indien zij dit niet deden, zij dan hun vijanden, die de HEERE onder hen zenden zou, dienen moesten, in honger en in dorst, en in naaktheid, en in gebrek aan alles." Deuteronomium 28:47,48. In geheel het nieuwe testament worden wij aangespoord tot heiligheid, omdat wij de verlossing van Christus ontvangen hebben. "Wandelt in de liefde, gelijkewijs ook Christus ons liefgehad heeft." Efeziërs 5:2. "Indien er dan enige vertroosting is in Christus, indien er enige gemeenschap is des Geestes, indien er enige innerlijke bewegingen en ontfermingen zijn, zo vervult mijne blijdschap, dat gij moogt eensgezind zijn, dezelfde liefde hebbende" enz. Filippenzen 2:1,2 .

"Indien gij dan met Christus zijt opgewekt, zo zoekt de dingen, die boven zijn, waar Christus is, zittende aan de rechterhand Gods. Bedenkt de dingen, die boven zijn, niet die op de aarde zijn. Want gij zijt gestorven en uw leven is met Christus verborgen in God. Wanneer nu Christus, die ons leven is, zal geopenbaard zijn, dan zult gij ook met Hem geopenbaard worden in heerlijkheid. Doodt dan uwe leden, die op aarde zijn, enz." Colossenzen 3:1-5. "Zo legt dan af alle kwaadheid, en alle bedrog, en geveinsdheid, en nijdigheid, en alle achterklappingen, en als nieuwgeboren kinderkens, zijt zeer begerig naar de redelijke onvervalste melk, opdat gij door dezelve moogt opwassen, indien gij anders gesmaakt hebt, dat de Heere goedertieren is." 1 Petrus 2:1-3. Ik wil dit besluiten met hetgeen Petrus schreef over deze zelfde zaak. " Als gehoorzame kinderen, wordt niet gelijkvormig aan de begeerlijkheden, die te voren in uwe onwetendheid waren, maar gelijk Hij, die u geroepen heeft, heilig is, zo wordt ook gij zelve heilig in al uwen wandel, daarom dat er geschreven is: zijt heilig want Ik ben heilig. En indien gij tot enen Vader aanroept, Degene, die zonder aanneming des persoons oordeelt naar eens iegelijks werk, zo wandelt in vreze den tijd uwer inwoning, wetende, dat gij niet door vergankelijke dingen, zilver of goud, verlost zijt uit uwe ijdele wandeling, die u van de vaderen overgeleverd is, maar door het dierbaar bloed van Christus, als van een onbestraffelijk en onbevlekt Lam. 1 Petrus . 1:14-19.

Uit al hetgeen blijkt, dat de goedertierenheid door Christus, of van de weldaad der verlossing door het dierbare bloed van Christus, ik zeg, uit het geloof daarin, vloeit datgene, hetwelk inderdaad heiligheid is. En ik geloof, dat die mensen wier lust het is op deze soort van gevolgtrekking te schimpen, een mens zouden veroordelen, indien hij aangaande dingen van dit leven onder deze verplichtingen lag, en toch deed alsof het hem niet aanging. Wij zullen eens een voorbeeld aanhalen: veronderstel eens dat een Sociniaan door een grote schuld te maken, in de gevangenis zou geraken, tenzij hij met goud en zilver losgekocht werd, en veronderstel dat een vijand van dezen Sociniaan de gehele schuld aan den schuldeiser voldeed, opdat deze Sociniaan in vrijheid gesteld werde om te handelen en rustig in de wereld te leven, en indien deze Sociniaan naderhand smalen zou op diegenen, die hem zeggen, dat hij aan dezen redder verplichtingen heeft en dat hij hem als een redder behoort te achten en lief te hebben, wat anders zouden zij zeggen, dan dat deze Sociniaan een onwaardige en ondankbare mens is? Nu dit is het geval, Paulus was een schuldenaar voor de wet en het recht Gods, Christus Jezus, de Zone Gods, betaalde voor hem een losprijs, nl. zijn dierbaar bloed, opdat Paulus in der eeuwigheid niet verloren zou gaan.

Maar hoe! moet Paulus, die nu verlost is van de eeuwige inkerkering in de hel, doen alsof hij nooit iets verschuldigd ware aan Jezus Christus? Of indien anderen hem zeggen, dat hij wel iets aan Christus verschuldigd is, moet hij dan op dezulken smalen? Neen, dat verfoeit hij. Al kan de liefde van Christus, die stierf om den prijs der verlossing te betalen, geen verplichting op een Sociniaan leggen, zij doet dit des te meer op een waren christen, om te denken en te geloven, dat hij voor Christus Jezus moet leven, die voor hem gestorven en opgestaan is.

Ten achtste. De kennis van-en het geloof in de verlossing is een zeer grote aanmoediging tot het gebed. Alle dingen, die wij behoeven, moeten wij van den Vader vragen in den naam van Jezus Christus: hij moeten alles van Hem vragen om de verdiensten van zijn bloed en lijden. Johannes 15:16. Dit bedoelt David, wanneer hij zegt: "Om uws naams wil, HEERE! Psalm 25:11, en Daniël, waar hij zegt: "om des Heeren wil, " Daniël 9:17. Want Jezus Christus is Gods grote naam, en Hij verhoort ons om de waarde, die in Hem is. Onze onwaardigheid is ons grootste struikelblok, waarom wij niet tot Hem durven naderen in den gebede. Maar wacht nooit tot gij waardigheid krijgt, want uit u zelve zijt gij altijd de verhoring onwaardig, en gij zoudt dus nooit verhoord worden. Neen om den wil van Jezus Christus, om den wil van Hem, met wien wij gestorven en opgestaan zijn, om diens wil hoort en verhoort Hij ons. Hij wordt altijd verhoort en wij in Hem.

Dit is dus een aanmoediging om met al onze behoeften en noden de toevlucht tot God te nemen in den gebede. "Israël hope op den Heere, want bij den Heere is goedertierenheid, en bij Hem is vele verlossing." Goedertierenheid en verlossing, goedertierenheid door een Verlosser, laat daarom Israël hopen. Is er bij den Heere goedertierenheid, er is ook een weg tot de goedertierenheid en die weg is-de verlossing, of de prijs die voor uwe zonden betaald is. En opdat de veelheid uwer zonden u niet terughoude van tot God te gaan, daarom staat er geschreven, "bij den HEERE is veel verlossing.

Ten negende. En ten laatste moet dit den gelovige leren niet alleen te zingen van de goedertierenheid, maar ook van het recht. "Ik zal van goedertierenheid en recht zingen, U zal ik psalmzingen, o HEERE! Toen Hanna zong van-en zich verblijdde in Gods verlossing, toen zong zij overluid, zeggende: "er is niemand heilig, gelijk de HEERE." Heilig in 't houden van zijn woord, hoewel het 't bloed zijns Zoons kostte. Wanneer gij dus juicht, denkt dan aan Christus en zijn bloed, en hoe het recht en het oordeel Hem aangrepen, opdat zij u niet zouden deren, ja, hoe zij door Hem aan te grijpen, u enen weg ter ontkoming baanden. Izaäk zou opgeofferd zijn, had de Heere geen ram ten brandoffer voorzien, en gij zelf zoudt verloren gaan, indien de Heere geen Lam ten brandoffer voorzien had. Genesis 22, Openbaring 5. Daarom wordt Christus genoemd: "het Lam Gods, dat de zonde der wereld wegneemt door zijn zelfs offerande. Zingt daarom een lied den Heere en het Lam!

TOEPASSING.

Ten eerste. Ik heb u reeds vroeger gezegd dat de openbaring van zoveel goedertierenheid als ons aangeboden wordt in het eerste gedeelte van den tekst, voldoende bewijst in welk een ellendigen staat wij gevallen zijn door de zonde. Maar wat zullen wij zeggen als hierbij nog het hartenbloed van Christus moet gevoegd, en dat alles om onze verlossing te volmaken? Want al is het dat de goedertierenheid noodzakelijk is voor onze zaligheid, en datgene zonder hetwelk er gene verlossing is, zo is het nochtans het bloed dat een verzoening voor de ziel te weeg brengt. Het was de goedertierenheid en de liefde, die een gezondene heeft om zijn bloed voor ons te storten, en het is het bloed van dien gezondene was, dat ons in het genot der goedertierenheid stelt. O welke onreine schepsels zijn wij toch geworden door de zonde! Voordat Christus in de wereld gekomen was moesten de beesten des velds bij duizenden geslacht worden om aan te duiden dat wij een Zaligmaker zouden hebben, en daarna moest Hij zelf komen en een vreselijker dood sterven dan deze dieren, voordat het werk der verlossing voltooid kon zijn. O, verlossing, verlossing, door het bloed, dat is de zielbekorende overdenking der vromen! Dit doet het water in onze ogen stil staan, dit breekt een hart van graniet, en dit zal ons oorzaak geven om te doen hetgeen zij doen, die bitterlijk kermen over hun eerstgeborene. Zacheria .12:10.

Zondaar wilt gij goedertierenheid hebben? Wilt gij verlost worden? Gaat dan tot het bloed des kruizes, zoals het aangeboden wordt in het woord der waarheid van het evangelie, en daar zult gij die goedertierenheid vinden, waaraan gij 't eerst behoefte hebt, want er is een goedertierenheid, die eerste genade genoemd kan worden, en dat is de genade, die toegang verleent en liefde inboezemt, tot alle andere weldadigheden. Nu de genade die dit doet, is hetgeen ons met God verzoent, maar dat kunnen andere dingen niet doen als wij ver van het bloed des kruizes staan. Wij worden met God verzoend door den dood Zijns Zoons. "Want indien wij, vijanden zijnde, met God verzoend zijn door den dood Zijns Zoons, veel meer zullen wij, verzoend zijnde, behouden worden door zijn leven. Romeinen 5:10. Overeenkomstig die andere uitdrukking. "Die ook Zijnen eigen Zoon niet gespaard heeft, maar heeft Hem voor ons allen overgegeven, hoe zal Hij ons ook met Hem niet alle dingen schenken?

Op beide plaatsen wordt de Zone Gods ons voorgesteld als de enige die den zondaar met God verzoent door het bloed Zijns kruizes, daarom moet de zondaar eerst tot den gekruisten Christus komen, omdat niets anders hem met God verzoenen kan, en indien gij niet met God verzoend zijt, wat zijt gij dan anders dan een vijand? Colossenzen 1:20. Gaat tot Hem, ontvang hem in de armen uws geloofs, houdt Hem vast, want Hij is uw Zaligmaker, ja, draag Hem zoals Hij u in het evangelie wordt aangeboden overal bij u, als de Christus die stierf voor u, en bid God om u, om Zijnent wil, al die goedertierenheden te schenken, die u omringen zullen als met een rondas, en u volgen al uwe dagen, totdat gij ingaat door de deur der eeuwigheid, en dit is de weg des heils! Want hij dien den zoon heeft, heeft het leven, en hij dien den Zoon aankleeft zal door Hem geleid worden. Christus is de deur, wie door Hem ingaat wordt behouden, maar hij die van elders inklimt wordt veroordeeld als een dief en moordenaar. Johannes 10:1.

Ten tweede. Is Christus, als de gekruisigde, de weg en de deur tot alle geestelijke en eeuwige goedertierenheid? En komt God tot den zondaar, en gaat de zondaar weer tot God in een weg der verlossing door Hem, en door Hem alleen? En is er geen andere weg tot den Vader dan door Zijn bloed en door het voorhangsel, dat is, door zijn vlees? Hebrëen 10:19,20. Dan toont dit het gevaar aan, wanneer men de dagelijkse offerande verwerpt, en in deszelfs plaats verfoeiselen stelt die verwoesten. Ik bedoel, wanneer men den gekruisten Christus verwerpt en de ijdelheid der morele gehoorzaamheid als de hoofdzaak en het behaaglijkst voorwerp in de

ogen des Heeren, in de plaats van Christus opricht. Ik noem een gekruisten Christus niet de dagelijkse offerande, als of ik dacht dat Hij dikwijls voor de zonden geleden heeft sedert het begin der wereld, maar omdat het door de kracht van die een offerande is, en alleen daardoor, dat wij dagelijks tot God kunnen naderen, en omdat de verdiensten van die een offerande altijd ten zegen zal zijn voor diegenen, die door Hem tot aan het einde der wereld tot God komen.

Maar ik zeg, wat hebben dezulken, die langs een anderen weg met God verzoend willen worden, en die Christus als de deur der hoop verworpen hebben, zich zelven toch in een jammerlijke toestand gedompeld! Dezulken zijn tot het heidendom vervallen, en het zal niet baten of zij al zeggen dat zij op de goedertierenheid en weldadigheid Gods hopen, want er kan voor dezulken, die niet tot God door Christus komen, geen geestelijke en eeuwige goedertierenheid van God komen. De Turken hebben aan het begin van elk hoofdstuk in hun Koran: "De Heere God, genadig en barmhartig, " en toch worden zij gehouden voor ongelovigen, en zij zijn dit ook inderdaad, want zij hebben het geloof van Christus niet ontvangen. De Heere, genadig en barmhartig zal hen niet behouden, neen niet met genade en barmhartigheid, tenzij zij zich bekeren van hun vermeende barmhartigheid, zonder een bloedige offerande, en door zijnen Zoon tot Hem komen. Handelingen 4:12.

De mensen, die dus de noodzakelijkheid ener verzoening met God door het dierbare bloed van Christus terzijde gelegd hebben, zijn in een verdoemlijken staat, en het zal hun niet baten, al zeggen zij met hun mond dat zij toch in Hem geloven. Ik ben nog niet zo onverstandig om te denken, dat zij, die Christus als een zoenoffer verwerpen, nu ook Zijnen naam uit hunnen mond zullen werpen, neen zijn naam is te waardig, en het gebruik daarvan geeft hun toch altijd nog een weinig beschaafdheid. Noemen, en volgen willen zij Hem ook wel, als voorbeeld, maar niet als een Redder en Verlosser, neen als Hogepriester verwerpen zij Hem, en hierin ligt de verborgenheid der ongerechtigheid. Met een gedruis van zedelijkheid en gezond verstand keren zij het verzoenende bloed met bezemen de deur uit, en zo behouden zij den naam van Christus in hunnen mond, maar de dingen van Christus, waarvan zij niet houden, die vertreden zij onder hun voeten. Genade en verzoening moeten de deur uit en het afgodje van deugdzaamheid en plichtsbetrachting wordt daarvoor in de plaats gesteld. Christus moet wijken voor den mens.

De goedertierenheid is slechts een algemene klank, en is als een pijl in het wilde afgeschoten, tenzij het bloed en de dood van den Zoon van God voor ons gesteld worde als het doel waardoor onze geesten er op gericht moeten worden. Wat nuttigheid is het, en wat hulp of bescherming zal iemand ontvangen, of hij al met juistheid hoort, dat er ergens in de wereld een onwrikbaar kasteel is, tenzij hij de deur wete en daardoor inga in de plaats der sterkte, wanneer de vijanden hem op de hielen zijn? Nu, dit is het geval, wij horen een geruis van goedertierenheid en van met God vrede te hebben, wat een goede God, God is, en wat een heerlijke zaak het is een kind Gods te zijn, hoe vele voorrechten de kinderen Gods hebben en wat hun verhoging en heerlijkheid zijn zal in de volgende wereld! En al den tijd dat zij tot ons over deze dingen spreken verbergen zij den weg daartoe, dewelke is Christus, niet in het noemen van Zijn naam, maar in de rechte verklaring van het evangelie aan ons.

Christus, en het geloof in Hem als een Zaligmaker, niet in naam slechts, maar in den waren zin des woords, dat is het doel, en ieder die daarvan afdoolt, dwaalt van den weg der behoudenis af, en komen dus niets nader tot de barmhartigheid, die hen behouden kan. Daarom wordt Christus een banier, een standaard genoemd, Jesaja 5:26. "Want het zal geschieden ten zelve dage, dat de Heidenen naar den wortel van Isai, die staan zal tot een banier der volken, zullen vragen, en zijne rust zal heerlijk zijn." Jesaja 11:10. En wederom, "alzo zegt de HEERE HEERE, Ziet Ik zal mijne hand opheffen tot de Heidenen, en tot de volken zal Ik mijne banier opsteken." Jesaja .49:22. "Gaat door, gaat door, door de poorten, bereidt den weg des volks, ruimt de stenen weg, steekt een banier omhoog tot de volken! Ziet, de HEERE heeft doen horen, tot aan het einde der aarde, zegt der dochter van Zion: Zie, uw heil komt, zie, zijn loon

is met Hem, en zijn arbeidsloon is voor zijn aangezicht." Jesaja 62:10,11. Daarom wordt Hij, de kapitein, het Hoofd onzer verlossing genoemd en Diengene, buiten wien gene verlossing te vinden is.

Maar de mannen van deze partij smalen liever op degenen die de rechtvaardigheid Gods verkondigen, dan dat zij zich daaraan onderwerpen. Romeinen 10:3,4. Niet dat zij niet spreken over de gerechtigheid Gods, zeer zeker, maar een gerechtigheid naar hun eigen opvatting, nooit de persoonlijke daden van Christus, waardoor degenen, die in Hem geloven, gerechtvaardigd worden, de gerechtigheid bij hen, bestaat "in de voorschriften en inspraken der menselijke natuur," gehoorzaamheid aan de morele wet, gevolgd en gedaan, zoals zij Christus tot een voorbeeld hebben, zij verstaan niet dat Christus in zich zelve het einde van al deze dingen is voor een iegelijk, die gelooft. Maar indien men zegt dat de Heidenen en wilde volkeren ook met deze beginselen der menselijke natuur begiftigd zijn, alleen met dit onderscheid dat zij niet zoals onze mannen de kunst verstaan om ze onder den naam van Christus en van beginselen der christelijke godsdienst te verbergen, dan beginnen zij de heidenen en hun wijsgeren en de natuurlijke beweegredenen en beginselen, waardoor zij beheerst worden, te prijzen, daar zij deze beginselen der menselijke natuur verre verkiezen boven hetgeen door anderen verkondigd wordt als genadegaven des Geestes en beginselen, waarop de leer der vrije genade en der goedertierenheid Gods door Christus gegrond zijn.

Maar al het nut dat zodanige predikers kunnen stichten, is het volk weg te trekken van hun banier en standaard, om hen te leiden onder de Heidenen en godloochenaars om door hun voorschriften den weg te zoeken tot die onuitsprekelijke barmhartigheid Gods. Daarom moet men dezulken, die in een zo beklagenswaardigen toestand verkeren, en zich niet willen verbeteren, vlieden, indien wij leven willen tot in eeuwigheid.

Ten derde. Is Christus Jezus de verlossing, en als zodanig juist de deur en de ingang tot al Gods goedertierenheden? Hebt acht op u zelve christen, dat gij niet afwijkt en niets doet in enig gedeelte der eredienst dan in Hem. 2 Corinthiërs 12:18,19. Wandel in Hem, spreekt in Hem, wast op in Hem, want Hij is alles. Colossenzen 2:6,7. En ofschoon anderen er niet op letten om het Hoofd te behouden, uit hetwelk het gehele lichaam, door de samenvoegsels en samenbindingen voorzien en samengevoegd is, zo moet gij toch zorg er voor dragen! Efeziërs . 4:15, Colossenzen 2:19. Hij is het die uw leven is en de lengte uwer dagen, en zonder wien er geen waar geluk te verkrijgen is. Er zijn er velen die dit slechts als een nietige zaak beschouwen, zij houden er van om luchtzeilen te maken, nieuwe gedachten te geven, en zij rusten niet voor en al eer zij een nieuwe uitvinding gedaan hebben op het gebied der godsdienst om zodoende geprezen te worden door een aantal hoorders, die van nieuwigheden houden.

Maar gij, vliedt gij tot Christus om het leven, en opdat gij dit recht zult doen, denk daarom veel aan uwe zonden en aan het oordeel en den toorn Gods, en weet ook dat Hij goedertieren is, maar niemand kan tot de goedertierenheid komen dan door den dood, die Christus gestorven is. En ofschoon sommige lichtzinnige belijders van onzen tijd het u ten kwade duiden, dat gij zoveel over uwe zonden en over de verdorvenheid uwer natuur klaagt, bedenkt evenwel dat hierin een voordeel ligt. Er zijn er die, hoewel zij de natuur en het begaan der zonden het ergste kwaad noemen, nochtans kunnen zeggen dat de gedachte aan hun onreinheid, en aan al het kwaad dat zij bedreven hebben, voor hen geweest is tot groten zegen. Zij werden tot ootmoed gestemd en Christus rees in waarde voor hen. Ofschoon de zonde den dood voor Christus bitter maakte, zo maakt de zonde Christus evenwel zoet voor de zijnen. En ofschoon niemand zondigen mag opdat de genade overvloediger worde, zo is het toch waar, dat daar waar de zonde overvloedig geweest is, de genade ook overvloediger is, niet alleen als een daad Gods, maar ook voor het oog des geloofs.

Een zucht over het diep bederf, en een gevoel van den schuldenlast der zonde maakt de vergeving voor zulk een ziel meerder dan een ijdele gedachte, en is oorzaak dat de middelen,

waardoor de vergeving komt meer begeerd worden dan het leven. Dit is het dat de gevoelige ziel den Heere doet prijzen, terwijl de eigengerechtigte haar bespot. Dit is het dat de zondaar zijn eigengerechtigheid overboord doet werpen, waar de eigengerechtigte dit tot zijn pleitbezorger bij den Vader maakt.

Sommige rekenen hun eigene daden als de beste voor hun ziel, terwijl anderen ze voor de honden werpen. En waarom zou een mens zich bezwaren met hetgeen het zijne is, als al het goede dat in Christus is voor hem bewaard wordt? Niet dat een gelovige het goed doen verwerpt, want hij weet dat alle goede dingen in geloof en liefde gedaan, aangenaam zijn voor God en nuttig voor zijn naasten. Maar dit is het, hij brengt zijne goede daden niet als een som om de schuld bij den Heere te vereffenen, hij komt niet met zijn eigen goed. Wanneer hij tot God komt om vergeving der zonden dan ziet hij niets anders, dan weet hij niets anders, dan neemt hij niets anders als gerechtigheid, dan hetgeen door Christus gewrocht is in de dagen zijns vlezes, en dat alleen. Maar hoe is dan hetgeen hij doet aangenaam in de ogen des Heeren? Inderdaad als de plicht eens zoons en als het werk van enen, die gerechtvaardigd is. Wij besluiten daarom dat er aanneming en aanneming is, aanneming van den persoon en aanneming zijner daden. De aanneming des persoons kan beschouwd worden met betrekking tot de rechtvaardigmaking van den vloek, en zulk een aanneming is niet bestaanbaar dan door de een offerande van het lichaam van Jezus Christus, eenmaal geschied. Ook de aanneming van een plicht door zulk een persoon vervuld, geschiedt krachtens dezelfde offerande, daar de persoon als rechtvaardig beschouwd wordt in Christus Jezus.

En de reden waarom de plichtsbetrachtelingen ener gerechtvaardigde op dezelfde wijze als zijn persoon aangenomen moeten worden, ligt hierin, omdat de rechtvaardigmaking den mens niet bevrijd van de zonde dan alleen in het oog van God en het geweten, in zich zelf blijft hij steeds zwak en heeft steeds behoefte aan de voortdurende toepassing van de verdiensten van Christus, welke de ziel ontvangt door de voorspraak van Christus. Ik spreek nu over de aanneming met betrekking tot het recht der wet en het oordeel Gods over den persoon of diens werk, overeenkomstig die zelfde wet. Beiden moeten door middel van denzelfde Middelaar aangenomen worden, of zij kunnen in 't geheel niet aangenomen worden. En men behoeft er ook niet verwonderd over te staan, dat een mens rechtvaardig kan zijn voor het aangezicht des Heeren, wanneer hij in zijn eigen oog evenwel verdorven en onrein is. Hij staat rechtvaardig voor God door de rechtvaardigheid van Zijnen Zoon, op wien God ziet, en om wiens wil Hij hem aanneemt.

Kan een mens die vol etterbuilen en boze zweren is, zelfs niet aangenaam worden in het oog van den toeschouwer, door een zijden, zilveren of gouden mantel over hem heen te slaan, zodat zijn gehele vlees bedekt is? Nu, de rechtvaardigheid van Christus is niet alleen bij, maar over al degenen, die geloven. Romeinen 3:23. En wie ook de gelijkenis van het verloren kind beschouwt, zal bevinden, dat het vóórdat het met water gewassen werd, eerst ingewikkeld of bedekt werd, zoals het gevonden was, in zijn bloed, en met den zoom Zijns kleeds die het vond in zijn vlees daarna wies Hij het met water en zalfde het met de olie van den Geest God. Ezechiël 16:8,6. Ik spreek op deze wijze tot u gelovige lezer, omdat in het geloof aan deze dingen gedeeltelijk uw leven ligt, en omdat ik de vermaning nog nader op uw hart drukken wil om toch uw vertrouwen op den Heere te stellen bij wien de goedertierenheid van eeuwigheid tot eeuwigheid is.

Misschien zeggen sommigen, zal God zien hetgeen er niet is? En zal hij een zondaar rechtvaardig noemen? Maar ik antwoord hierop dat op degenen, die de regenboog rondom zijn hoofd had, gezien moest worden, terwijl hij zelven scheen als den Jaspis en Sardiussteen, Openbaring 4:3. Degene die kwam om de eerstgeborene in Egypteland te verdelgen moest zien op het bloed van het paaslam. Exodus 12:13. Waar de regenboog, welchen God aan Noach tot een teken gesteld had, dat Hij de aarde niet meer zou verdelgen door water, moest gezien

worden, opdat de Heere gedenken zou om zijne goedertieren aan zijn volk te tonen. Genesis 9:8-17. Nu alle dezen komen samen in den mens Christus Jezus, die de enige is, om wiens wil de zondaar, die in Hem gelooft, vrijgesproken wordt van zijne schuld. Het is zijn bloed, Hij is de vorst, die meerder is dan het teken des verbonds, en alle kleuren der regenboog te zamen zijn niet zo schoon in de ogen der mensen als het kleed van Christus, hetwelk van zijne lendenen opwaarts, en van zijne lendenen nederwaarts is, in de ogen van den God des hemels. Ezechiël 1:27,28. Hij rechtvaardigt den goddeloze." Romeinen 4:5. Niet die een goddeloze was, maar is, en nu zo is, onder het oordeel en het vonnis der wet. Romeinen 5:5-10. Hij ziet hen aan in zijnen Zoon, in en onder het kleed van zijnen Zoon. Hij zal hen aanzien als gewassen in het bloed van zijnen Zoon, en omdat Hij in Hem geen zonden vindt, daarom zal Hij hen eveneens beschouwen. "En gij weet, dat hij geopenbaard is, opdat hij onze zonden zou wegnemen, en gene zonde is in hem." 1 Johannes 3:5.

Wat heeft de wet met mij te maken, al ben ik mijn schuldeisers duizenden guldens schuldig, als een ander de schuld voor mij wil voldoen? Of wat indien ik alleen van het gegeef kan leven, als mijn vriend ten allen tijde mijne behoefte vervult uit zijne volheid en mij uit de handen van den rechter en uit de gevangenis houdt, is dit niet goed voor mij? En indien hetgeen ik krijgen kan, voor mij bewaard zal worden voor hiernamaals, en indien mijn vriend zolang er dood of gevaar op den weg is mij behoeden zal en mijne lasten zal dragen tot den einde toe, mag ik dit voorrecht niet aannemen en dankbaar zijn? Geloofd zij God den Vader voor zijnen Zoon Jezus Christus! Ik geloof dat Hij meer dan dit alles voor mij is. "Maar in den HEERE zullen gerechtvaardigd worden en zich beroemen, het ganse zaad van Israël." Jesaja 45:25. Ik weet dat gelijkenissen niet in alles doorgaan, maar wij, die geloven zijn verlost van den vloek der wet door de gehoorzaamheid eens anderens mens. "Want door de gehoorzaamheid van enen worden velen tot rechtvaardigen gesteld." Romeinen 5:19. Laat daarom de gelovige Gods woord voortdurende biddende onderzoeken ter wille van de heerlijkheid dezer waarheid, opdat zij meer en meer de zijne worde en dat zijn geloof meer en meer daarin bevestigd moge worden.

Ten vierde. Het is niet alleen plicht dat de Christen de kracht en de heerlijkheid van dit leerstuk lere verstaan, maar hij moet het ook behouden. Dit leerstuk is vreemd voor vlees en bloed, het is niet aards, maar uit den hemel. Mattheus 16:17. Het gaat met velen, die met dit leerstuk beginnen als met jongens, die pas op de Latijnse school gaan, zij leren totdat zij de grondregels der spraakkunst verstaan en dan gaan zij naar huis om alles weer te vergeten. Hoe hebben velen, van wien men dacht, dat zij in de gronden der Christelijke godsdienst goed onderwezen waren, door zorgeloosheid alles weer laten glippen, en hun harten zijn wederom vervuld met de wereld, of zij hebben de een of andere leer ingedronken die lijnrecht tegenover het Woord der waarheid staat. Heb 2:1-4. Daarom, indien gij iets van de waarheid van Christus in uw hart hebt, "houdt dat gij hebt, opdat niemand uwe Kroon neme." Openbaring 3:11. "Maar wast op in de genade en kennis van onzen HEERE en Zaligmaker Jezus Christus." 2 Petrus 3:18.

Hij die het leerstuk der verlossing wil behouden en daardoor, door het geloof een ingang wil hebben tot de overvloedige barmhartigheid Gods, moet niet met een slappe hand aan 't werd gaan. Het is niet genoeg tevreden te zijn met preken, huiselijke plichten en andere openbare vergaderingen der eredienst, maar er moet een voortdurend arbeiden des geestes zijn in de zaken van het koninkrijk Gods, de ziel moet steeds dieper en dieper indringen in het leerstuk der verlossing om steeds meer en meer de glans en heerlijkheid daarvan te kunnen aanschouwen en aanbidden. Hebreeën 2:1-3, anders zal hun hart daarvan afwijken en verloren gaan. Niet dat er bedrog of leugen in dit leerstuk is, maar het bedrog daaromtrent schuilt in het hart. Hij, die water in een zeef wil houden, moet meer dan gewonen ijver aan den dag leggen. Ons hart is het vat, dat lek is, en daarom moeten wij te meer acht geven op de dingen, die wij gehoord hebben, opdat wij niet te eniger tijd afwijken.

Opdat deze leer met ons blijve, moeten wij ons vleselijk verstand aan banden leggen, want dat voert strijd tegen de waarheid dezer leer, en wat anders zou de dwaasheid kunnen doen? De wijsheid dezer wereld, welke vleselijk is, is dwaasheid bij God. 1 Corinthiërs 1:20-25. Zij is niet onderworpen aan de wet Gods, en dit kan ook niet. Zij oordeelt deze leer, waarover wij gesproken hebben, als een dwaasheid, daarom moeten wij haar vermijden, weerstaan en doden, en ons zelve onderwerpen aan het woord des geloofs. "Vertrouw op den Heere met geheel uw hart, en steun op uw eigen verstand." Spreuken 3:5. Vertrouw en op den Heere, en steunen op ons eigen verstand zijn twee tegenovergestelde zaken, daarom moeten zij of met elkaar verzoend worden, of de een moet aangehangen en de andere gedood worden. De veiligste weg is om over onze vleselijke vermogens voortdurend de wacht te houden en ons over te geven aan de leidingen Gods, opdat Hij onze paden richtte en onze gangen besture. Het is van groot belang voor een mens, om, wanneer zijn verstand en het woord met elkaar in botsing komen, dan het woord aan te hangen, en zijn verstand gevangen te geven. En dit is inderdaad de praktijk der Christelijke godsdienst. Men moet voor en boven alles horen naar den Geest van Christus in het Woord. 2 Corinthiërs 10:3-5

Er moet een voortdurende krijg zijn tegen de vleselijke lusten, opdat zij het hart niet aftrekken van het onderzoek en de blijdschap, van de liefde en het geloof, een de dingen die verborgen zijn in Christus. Jesaja 28:9. Dit moet gedaan, of het hart is niet vrij om zonder stoornis op den Heere te wachten naar de verdere openbaring van Hem zelve in Zijnen Zoon, overeenkomstig zijn heerlijk evangelie. Vele Christenen zijn zwak in het geloof en dor in hun leven alleen uit gebrek aan ijver in deze zaak. Daarom geloof hebbende in dezen gezegenden Heere Jezus Christus, moet men in de volgende plaats naarstigheid toebrenge, bij het geloof de deugd voegen, en bij de deugd kennis, en bij de kennis matigheid, en bij de matigheid lijdzaamheid, en bij de lijdzaamheid godzaligheid en bij de godzaligheid broederlijke liefde, en bij de broederlijke liefde, liefde jegens allen. Want zo deze dingen bij u zijn, en in u overvloedig zijn, zij zullen u niet ledig noch onvruchtbaar laten in de kennis van onzen Heere Jezus Christus." 2 Petrus . 1:5-8.

Ten vijfde. Zijt niet vertoornd op het Woord en voedt daartegen gene bedenkingen ter oorzaak van den ergelijken levenswandel van sommige belijders. Er zullen ergernissen zijn, dit is noodzakelijk, ja meer nog, er zullen schandelijkheden en ketterijen zijn, opdat degenen die door God waardig gekeurd zijn onder u, openbaar mogen worden. 1 Corinthiërs 11:19. Er zijn vele oorzaken voor den ergelijken levenswandel van sommigen die het geloof belijden, waarvan ik er sommigen zal aanstippen.

1. Velen die het evangelie aanhangen en belijden missen de kracht en de heerlijkheid van hetgeen zij belijden, en het woord, het woord alleen is niet genoeg om hun hart en wandel in overeenstemming te brengen met hetgeen zij belijden. 1 Corinthiërs 4:18-20. Daarom leven degenen die het woord niet verder kennen dan de letter enen ergelijken levenswandel tot ergernis van het geloof, tot versterking der vijanden, tot een struikelblok voor de onwetenden en tot smart voor de gelovigen, die dit werkelijk zijn, en dezulken moeten hun eigen oordeel uitspreken in de toekomstige wereld.

2. Dit komt ook voort uit de wijsheid der hel, de duivel weet dat het geloof aan het evangelie, recht beleden, niet alleen zaligmakend is voor degenen in wien het is, maar ook bekoorlijk voor de aanschouwers, opdat hij nu den heerlijken glans daarvan verduistere, daarom zaait hij onkruid onder de tarwe, en vervolgt zijn weg, opdat zij struikelen en niet zien dat hij het gedaan heeft. Hierdoor wordt het zonlicht van het geloof der ware belijders van het evangelie beneveld, en de wereld begint te geloven dat de beste der gelovigen niet beter is dan de slechtste belijder, en krijgt hen uit voor aartsbedriegers. Nu heeft de duivel zijn doel bereikt en velen doen vallen, maar aanschouw nu het goede loon, dat dit onkruid zal hebben op den dag der vergelding: "Gelijkerwijs dan het onkruid vergaderd, en met vuur verbrand wordt, alzo zal

het ook zijn in de voleindig dezer wereld. De zoon des mensen zal zijne engelen uitzenden, en zij zullen uit zijn koninkrijk vergaderen al de ergernissen en degenen, die de ongerechtigheid doen, en zullen dezelve in den vurigen oven werpen: daar zal wening zijn en knersing der tanden." Mattheus 13:37-42.

Het gebeurt ook wel dat door de toorn Gods tegen zondaren, sommigen der ware begenadigden vallen, zoals David, Petrus, enz., hetgeen een grote beproeving is voor des Heeren volk, een wond voor den gevallene en een oordeel Gods over de wereld. De schijnvrome valt en staat nooit weer op. Maar zijt daarover niet vertoornd, ziet op Jezus, op zijn Woord, leef door het geloof, en denk veel aan uw einde. Zijt gering in uwe eigene ogen, en ootmoedig en bidt altijd tot God. Voeg bij uw geloof de deugd en al die andere dingen, welke opgenoemd zijn "en benaarstigt u te meer, om uwe roeping en verkiezing vast te maken: want dat doende zult gij nimmermeer struikelen. Want alzo zal u rijkelijk toegevoegd worden de ingang in het eeuwig koninkrijk van onzen Heere en zaligmaker, Jezus Christus." 2 Petrus . 1:10,11.

Ten zesde. Indien het zo is, dat er zoveel goedertierenheid in het hart van God is voor zijn volk, en dat Jezus, Zijn Zoon, met Zijn bloed een levenden weg voor ons gemaakt heeft opdat wij haar zouden verkrijgen, dan moge Israël wel hopen op den Heere. "Israël hope op den Heere, want bij den Heere is goedertierenheid en vele verlossing." Hoop! Wie die een erfenis in den God Israëls heeft zou niet hopen om het eeuwige leven deelachtig te worden? " Welgelukzalig zijt gij, o Israël! wie is u gelijk? gij zijt een volk verlost door den HEERE, het schild uwer hulp, en die een zwaard is uwer hoogheid, " Deuteronomium 33:29.

Zag Gods volk maar waartoe zij geboren zijn en hoe getrouw de God der waarheid zal blijven aan hetgeen Hij beloofd heeft in Zijn woord en aan hetgeen waarop zij hopen, dan zouden zij altijd boven zijn. Zij zouden moede zijn van leven, rijkdom en betrekkingen, zij zouden ten allen tijde reikhalzen naar het ogenblik dat zij met Hem zullen zijn, die hun leven, hun deel en hun heerlijkheid is tot in eeuwigheid. Maar wij belijden en zijn evenwel onverschillig omtrent den dood, wij belijden, en verlangen evenwel niet naar de komst van den dag Gods, wij belijden het geloof te bezitten, en uit onzen gehelen levenswandel laten wij zien aan hen die het kunnen zien, hoe weinig wij er van in ons hart hebben. Moge de Heere ons meer inleiden in de kracht der dingen, dan zullen de deugden van Hem die ons verlost heeft en ons uit de duisternis geroepen heeft tot Zijn wonderbaar licht geheel anders door ons verkondigd worden dan wij tot nu toe gedaan hebben! Amen.